

ภาพรวมเศรษฐกิจและการค้า

ประกอบการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งเขตการค้าเสรี
ระหว่างไทยกับเมอรัคซัวร์

บราซิล

ศูนย์บริการวิชาการ

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

สารบัญ

หน้า

บทที่ 1 ภาพรวมทางเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ

1.1	ภูมิประเทศ และภูมิอากาศ	1-1
1.2	ประชากร	1-2
1.3	สภาพการปกครองและการพัฒนาเศรษฐกิจ	1-2
1.4	การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	1-4
1.5	ฐานะทางการเงินและการคลัง	1-6

บทที่ 2 การผลิต

2.1	การผลิตในภาพรวม	2-1
2.2	การผลิตการเกษตร	2-2
2.3	การผลิตสินค้าประมง	2-4
2.4	การผลิตสินค้าอุตสาหกรรมและเหมืองแร่	2-6
2.5	อุตสาหกรรมรถยนต์ในประเทศบราซิล	2-7
2.6	สรุป	2-14

บทที่ 3 การค้าต่างประเทศ

3.1	โครงสร้างการนำเข้า	3-1
3.2	โครงสร้างการส่งออก	3-5
3.3	ประเทศคู่ค้าสำคัญ	3-5

บทที่ 4 นโยบายการค้าและการลงทุน

4.1	ภาพรวมการดำเนินนโยบายการค้าและการลงทุน	4-1
4.2	มาตรการการนำเข้าทางด้านภาษีศุลกากรและภาษีอื่น	4-1
4.3	มาตรการที่มีใช้ทางภาษีศุลกากร	4-14
4.4	มาตรการสนับสนุนการผลิตภายในประเทศ	4-20
4.5	นโยบายการลงทุน	4-24
4.6	นโยบายและมาตรการการค้าบริการ	4-28
4.7	นโยบายและมาตรการทั่วไปในการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา	4-29

บทที่ 5 การทำข้อตกลงเขตการค้าเสรีกับประเทศอื่น

5.1	การจัดตั้งตลาดร่วมอเมริกาใต้หรือเมอร์โคซอร์	5-1
5.2	การทำข้อตกลงกับชิลี	5-2
5.3	การทำข้อตกลงกับโบลิเวีย	5-2
5.4	การทำข้อตกลงกับเม็กซิโก	5-3
5.5	การทำข้อตกลงกับเปรู	5-4
5.6	การทำข้อตกลงกับ ANDEAN Community	5-4
5.7	การทำข้อตกลงกับอินเดีย	5-4
5.8	การทำข้อตกลงกับสหภาพศุลกากรอัฟริกาใต้	5-7
5.9	การเจรจาเพื่อทำข้อตกลงกับประเทศอื่น	5-8

บทที่ 6 ประเมินจุดเด่น จุดด้อย ของประเทศบราซิลและโอกาสของประเทศไทย

6.1	จุดเด่น	6-1
6.2	จุดด้อย	6-1
6.3	โอกาสของไทยในตลาดบราซิล	6-1

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1	ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) ที่ราคาปัจจุบัน
1-5	
ตารางที่ 1.2	อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจแต่ละช่วงของบราซิล
1-5	
ตารางที่ 1.3	อัตราการเปลี่ยนแปลง GDP อัตราการว่างงาน และเงินเฟ้อของบราซิล
1-6	
ตารางที่ 1.4	บัญชีด้านการเงินของรัฐบาลกลางบราซิล ปีงบประมาณ 2542-2547
1-8	
ตารางที่ 1.5	ตัวชี้วัดหลัก ๆ ทางการเงินของบราซิล ปี พ.ศ. 2542-2547
1-10	
ตารางที่ 1.6	ดุลการชำระเงินของบราซิล ปี พ.ศ. 2542-2547
1-11	
ตารางที่ 2.1	GDP ที่ราคาปัจจุบัน
2-1	
ตารางที่ 2.2	สัดส่วนภาคเศรษฐกิจต่อ GDP รวม ณ ราคาปัจจุบัน
2-2	
ตารางที่ 2.3	ผลผลิตสินค้าพืชเกษตรที่สำคัญ
2-3	
ตารางที่ 2.4	ผลผลิตปศุสัตว์
2-4	
ตารางที่ 2.5	ผลผลิตประมง
2-5	
ตารางที่ 2.6	ผลผลิตสินค้าแร่และสินค้าอุตสาหกรรมบางชนิด
2-6	
ตารางที่ 2.7	ผลผลิตรถยนต์ในบราซิล
2-8	
ตารางที่ 2.8	การผลิตเครื่องจักรเกษตร
2-9	
ตารางที่ 2.9	รายได้ของอุตสาหกรรมอะไหล่รถยนต์ในบราซิล
2-10	
ตารางที่ 2.10	การลงทุนและการจ้างงานในอุตสาหกรรมรถยนต์
2-11	
ตารางที่ 2.11	ดุลการค้าทางด้านอุตสาหกรรมรถยนต์
2-11	
ตารางที่ 2.12	การค้ารถยนต์ระหว่างบราซิลกับทั่วโลก
2-12	
ตารางที่ 2.13	การค้ารถยนต์ระหว่างบราซิลกับอาเซียน
2-12	
ตารางที่ 2.14	การค้ารถยนต์ระหว่างบราซิลกับเม็กซิโก
2-13	
ตารางที่ 2.15	การค้ารถยนต์ระหว่างบราซิลกับสหรัฐอเมริกา
2-13	
ตารางที่ 2.16	การค้ารถยนต์ระหว่างบราซิลกับสหภาพยุโรป
2-13	
ตารางที่ 3.1	โครงสร้างการนำเข้าสินค้าของประเทศบราซิล
3-2	
ตารางที่ 3.2	สินค้าเข้าสำคัญ 20 ลำดับแรกของบราซิล จำแนกตามบทของ HS
3-3	
ตารางที่ 3.3	สัดส่วนสินค้าเข้าสำคัญ 20 ลำดับแรกของบราซิล จำแนกตามบทของ HS
3-4	
ตารางที่ 3.4	โครงสร้างการส่งออกสินค้าของประเทศบราซิล
3-6	
ตารางที่ 3.5	สินค้าออกสำคัญ 20 ลำดับแรกของบราซิล จำแนกตามบทของ HS
3-7	
ตารางที่ 3.6	สัดส่วนสินค้าออกสำคัญ 20 ลำดับแรกของบราซิล จำแนกตามบทของ HS
3-8	

หน้า

ตารางที่ 3.7	ประเทศที่เป็นแหล่งสินค้านำเข้าของบราซิล 20 ลำดับแรก	3-9
ตารางที่ 3.8	สัดส่วนการนำเข้าของบราซิลจากประเทศที่เป็นแหล่งสินค้าเข้า 20 ลำดับแรก	3-10
ตารางที่ 3.9	ประเทศที่บราซิลส่งออกสินค้าไปจำนวนมาก 20 ลำดับแรก	3-12
ตารางที่ 3.10	สัดส่วนการส่งออกของบราซิลไปประเทศคู่ค้า 20 ลำดับแรก	3-13
ตารางที่ 3.11	สินค้าส่งออกของไทยไปบราซิลเรียงลำดับมูลค่า	3-14
ตารางที่ 3.12	สินค้านำเข้าของไทยไปบราซิลเรียงลำดับมูลค่า	3-15
ตารางที่ 4.1	อัตราเฉลี่ยภาษีศุลกากรของบราซิล นำมาจาก Common External Tariff	4-2
ตารางที่ 4.2	รายการสินค้าที่ยกเว้นไม่ใช้อัตราภาษีศุลกากรร่วมของเมอร์โคซูร์	4-7
ตารางที่ 4.3	รายการสินค้าที่ต้องขออนุญาตแบบ Non Automatic Licensing	4-17
ตารางที่ 4.4	การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของบราซิล ปี พ.ศ. 2542-2546	4-24
ตารางที่ 4.5	การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศจำแนกตามภาคเศรษฐกิจ (a)	4-26
ตารางที่ 4.6	การค้าบริการของบราซิล ปี 2543-2546	4-28
ตารางที่ 4.7	จำนวนสิทธิบัตร เครื่องหมายการค้าและการจดทะเบียนการออกแบบทางอุตสาหกรรม	4-30
ตารางที่ 4.8	งานต่าง ๆ ที่คุ้มครองลิขสิทธิ์	4-31
ตารางที่ 6.1	มูลค่ากลุ่มสินค้าที่บราซิลนำเข้าจากไทย	6-3
ตารางที่ 6.2	ค่า RCA ของกลุ่มสินค้าไทยที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในตลาดบราซิล	6-6
ตารางที่ 6.3	ศักยภาพการแข่งขันของกลุ่มสินค้าไทยในบราซิล	6-7

สารบัญแผนภาพ

หน้า

แผนภาพที่ 2.1 สัดส่วนประเภทรถยนต์หลักที่ผลิตในปี 2547

2-8

บทที่ 1

ภาพรวมทางเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ

1.1 ภูมิประเทศและ ภูมิอากาศ

1.1.1 ภูมิประเทศ

บราซิลเป็นประเทศที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในกลุ่มประเทศลาตินอเมริกา โดยมีพื้นที่ถือครองทั้งสิ้น 3,286,470 ตารางไมล์ (8,511,965 ตารางกิโลเมตร) และมีพื้นที่คิดเป็นร้อยละ 47.3 ของพื้นที่ทั้งหมดในลาตินอเมริกา ซึ่งนับว่ามีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ห้าของโลกรองจากสหภาพรัสเซีย แคนาดา จีน และสหรัฐอเมริกา เมื่อพิจารณาแผนที่โลกจะเห็นได้ว่ารอยโป่งออกมาทางทิศตะวันออกของบราซิลตรงกับส่วนที่เว้าเข้าข้างในของชายฝั่งตะวันตกของแอฟริกา ฉะนั้น จึงเชื่อกันว่าแอฟริกาและอเมริกาใต้เคยมีผืนแผ่นดินเดียวกัน และได้แยกออกจากกันมานานร่วมล้านปี

เส้นศูนย์สูตรพาดผ่านทางเหนือของประเทศใกล้เมือง Macapa และเส้น Tropic of Capricorn พาดผ่านทางใต้ใกล้เมือง Sao Paulo โดยขนาดกว้างของบราซิลมากที่สุด 2,684 ไมล์ (4,319.4 กิโลเมตร) ซึ่งใกล้เคียงกับระยะทางจากทางเหนือจรดทางใต้ 2,731 ไมล์ (4,394.7 กิโลเมตร) โดยมีภูมิประเทศทางตอนเหนือส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบและพื้นดินต่ำเป็นคลื่น บางแห่งของประเทศเป็นทุ่งกว้าง เนินเขา ภูเขา และชายฝั่งแคบ

บราซิลมีพรมแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งสิ้น 10 ประเทศได้แก่ ทิศเหนือติดกับ French Guiana, Suriname, Guyana, Venezuela และ Colombia ทิศใต้ติดกับ Uruguay และ Argentina ด้าน Paraguay Bolivia และ Peru ติดกับบราซิลทางทิศตะวันตก มีเพียงสองประเทศคือ Ecuador และ Chile ที่ไม่มีพรมแดนติดกับประเทศบราซิล ส่วนทิศตะวันออกของประเทศบราซิลเป็น ชายฝั่งทะเลติดกับมหาสมุทรแอตแลนติก ซึ่งมีความยาวของชายฝั่ง 4,578 ไมล์ (7,367 กิโลเมตร)

1.1.2 ภูมิอากาศ

แม้ว่าร้อยละ 90 ของประเทศบราซิลอยู่ในโซนเขตร้อน ในขณะที่ประชากรมากกว่าร้อยละ 60 ของประเทศอาศัยในพื้นที่สูงกว่าระดับน้ำทะเล ที่มีลมทะเลหรือมีอุณหภูมิพอเหมาะ ประเทศบราซิลมีภูมิอากาศเป็นห้าส่วน ได้แก่ ภูมิอากาศแบบศูนย์สูตร แบบเขตร้อน แบบกึ่งแห้งแล้ง แบบที่ราบสูงเขตร้อน และแบบกึ่งเขตร้อน โดยมีเมือง Sao Paulo ตั้งอยู่ในพื้นที่ราบสูง เมือง Brasilia ซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศ และ Belo Horizontal มีอากาศดีอุณหภูมิเฉลี่ย 19°C (66°F) ในขณะที่ Rio de Janeiro, Recife และ Salvador มีอากาศร้อน ส่วนทางใต้ของบราซิลได้แก่ Porto Alegre และ Curitiba มีภูมิอากาศใกล้เคียงกับหลายส่วนของอเมริกาและยุโรป ที่มีอากาศเย็นสบาย

อุณหภูมิโดยเฉลี่ยตลอดปีในภูมิอากาศนี้คือ 22-26°C (72-79°F) ไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนักในช่วงเดือนที่อบอุ่นหรือหนาวมาก ส่วนที่ร้อนที่สุดของบราซิลอยู่ทางเหนือ ซึ่งมีอุณหภูมิมากกว่า 38°C (100°F) โดยมีช่วงที่แห้งแล้งระหว่างเดือนพฤษภาคมและพฤศจิกายน ตามชายฝั่งทะเล

แอตแลนติกจาก Recife ถึง Rio de Janeiro มีอุณหภูมิอยู่ในช่วงจาก 23 ถึง 27°C (73-81°F) ในพื้นที่สูง อุณหภูมิต่ำอยู่ในช่วงจาก 18 ถึง 21°C (64-70°F)

บราซิลมีฝนตกชุกตลอดปี โดยเฉพาะเมือง Belem ใกล้กับป่าอเมซอนและในเขตเส้นที่สูงขึ้นไปจากป่าอเมซอนมีฝนตกมากกว่า 2,000 มิลลิเมตร (78 นิ้ว) ในทุก ๆ ปี พื้นที่บราซิลส่วนใหญ่มีฝนตกอยู่ระหว่าง 1,000 และ 1,500 มิลลิเมตร (39-59 นิ้ว) ในแต่ละปี โดยอยู่ในช่วงเดือนธันวาคมและเมษายน ส่วนที่แห้งแล้งที่สุดของประเทศอยู่ทางภาคเหนือ ประเทศบราซิลมีฤดูกาล คล้ายยุโรปและอเมริกา โดยมี 4 ฤดูดังนี้

ฤดูใบไม้ผลิ	22 กันยายน - 21 ธันวาคม
ฤดูร้อน	22 ธันวาคม - 21 มีนาคม
ฤดูใบไม้ร่วง	22 มีนาคม - 21 มิถุนายน
ฤดูหนาว	22 มิถุนายน - 21 กันยายน

1.2 ประชากร

บราซิลมีประชากรมากเป็นอันดับหกของโลก รองมาจากประเทศจีน อินเดีย สหรัฐอเมริกา อินโดนีเซีย และสหภาพรัสเซีย โดยมีประชากรเฉลี่ยปี พ.ศ. 2548 ประมาณ 183 ล้านคน โดยร้อยละ 62 ของประชากรมีอายุน้อยกว่า 29 ปี อัตราการเติบโตประชากรของบราซิลสูงขึ้นตั้งแต่กลางศตวรรษที่ 20 และลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 ทั้งนี้เนื่องจากการขยายตัวเศรษฐกิจสมัยใหม่ และมีกระบวนการเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นเมืองมากขึ้น

ความหนาแน่นของประชากรบราซิลโดยเฉลี่ยต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับหลายประเทศ ประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่ใกล้ชายฝั่งทะเลแอตแลนติก บราซิลประกอบด้วยหลายเชื้อชาติผสมกลมกลืนกัน ชนชาติส่วนใหญ่มี 4 กลุ่มได้แก่ ชาวยุโรปผิวขาว (ส่วนใหญ่ชาวโปรตุเกส) (55%) ผิวดมระหว่างผิวขาวและผิวดำ (38%) แอฟริกาผิวดำ (ส่วนใหญ่มาจากทางตะวันตกของทวีป) (6%) และชนเผ่าอินเดียนพื้นเมือง (1%)

1.3 สภาพการปกครองและการพัฒนาเศรษฐกิจ

ประเทศบราซิลมีระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย ผู้ปกครองสูงสุดของประเทศคือผู้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี และเป็นสหพันธรัฐ แบ่งเขตการปกครองเป็น 26 รัฐ และ 1 เขตนครหลวง รวมทั้งมีระบบกฎหมายที่ใช้ประมวลกฎหมายโรมัน (Roman codes)

ในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ เริ่มตั้งแต่ศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา เศรษฐกิจของบราซิลมีลักษณะเป็นไปตามวัฏจักรในช่วงถดถอยลง และมีพื้นฐานการส่งออกด้วยการส่งออกทรัพยากรเป็นหลัก ตั้งแต่ระยะแรก ๆ ที่อยู่ภายในอาณานิคมมีการส่งออกไม้ซุง โดยในศตวรรษที่ 16 ถึง 17 เป็นการส่งออกอ้อย การส่งออกโลหะมีค่า (ทองและเงิน) และอัญมณี (เพชร และมรกต) ต่อมาในศตวรรษที่ 18 และศตวรรษ

ที่ 19 เป็นการส่งออกกาแฟ ซึ่งมีการใช้แรงงานทาสในการผลิตจนกระทั่งช่วงสุดท้ายของศตวรรษที่ 19 นอกจากนี้มีการทำเกษตรกรรมขนาดเล็ก และการเลี้ยงปศุสัตว์ถูกพัฒนาเพื่อการบริโภคภายในประเทศ ในขณะที่อุตสาหกรรมมีการพัฒนาขึ้นมาแทนที่การเกษตรบางส่วน ตั้งแต่ช่วงสงครามโลกครั้งที่ 1 โดยเริ่มจากปี พ.ศ. 2473 เป็นต้นมาที่ทำให้บราซิลก้าวเข้าสู่ระดับความสามารถทางเศรษฐกิจสมัยใหม่

กระบวนการพัฒนาอุตสาหกรรมเริ่มต้นจากปี พ.ศ. 2493 ถึงปี พ.ศ. 2513 ซึ่งนำไปสู่การขยายตัวในภาคเศรษฐกิจที่สำคัญได้แก่ อุตสาหกรรมรถยนต์ ปิโตรเคมี และเหล็กกล้า ในขณะเดียวกันกับการวางรากฐานด้านสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานขนาดใหญ่ของประเทศ ในทศวรรษหลังจากสงครามโลกครั้งที่สอง การเติบโตในผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GNP) มีค่าสูงสุดในโลกและโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 7.4 ขึ้นไป จนถึงปี พ.ศ. 2517 ในช่วงปี พ.ศ. 2513 บราซิลคล้ายกับหลายประเทศในลาตินอเมริกาที่มีปัญหาในการกู้ยืมเงินจำนวนมากจากธนาคารในอเมริกา ยุโรป และญี่ปุ่น เพื่อลงทุนขนาดใหญ่โดยตรงในสิ่งอำนวยความสะดวกและการสนับสนุนรัฐวิสาหกิจ ผลลัพธ์ที่ตามมาคือผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) สูงขึ้นโดยเฉลี่ยอยู่ในอัตราร้อยละ 8.5 ต่อปีในช่วงปี พ.ศ. 2513 ถึงปี พ.ศ. 2523 แม้ว่าจะเผชิญกับวิกฤตด้านผลกระทบของราคาน้ำมัน

ในช่วงต้นปี พ.ศ. 2523 อัตราดอกเบี้ยของอเมริกาสูงขึ้นอย่างมาก จนเริ่มมีผลกระทบต่อตลาดเงินทุนระหว่างประเทศ โดยเฉพาะส่งผลกระทบต่อบราซิล และประเทศลาตินอเมริกาหลายประเทศ ทำให้อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจติดลบ การไหลเข้าของเงินทุนระหว่างประเทศลดลงทำให้การลงทุนในประเทศบราซิลลดลง ก่อให้เกิดการขาดดุลชำระหนี้ ซึ่งเป็นตัวเร่งให้เกิดปัญหาหนี้เพื่อขึ้นในประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2523 มีการใช้มาตรการที่เข้มงวดเพื่อสร้างเสถียรภาพทางการเงินในประเทศ ตลอดจนการใช้นโยบายการปรับตัวของค่าจ้างให้สอดคล้องกับภาวะเงินเฟ้อ และการตรึงราคาสินค้า ในปี พ.ศ. 2530 รัฐบาลบราซิลหยุดพักการชำระดอกเบี้ยเงินกู้จากหนี้ต่างประเทศ และดำเนินการเจรจาหาหนทางชำระใหม่ที่จะสร้างความเชื่อถือจากต่างประเทศ แม้ว่ามาตรการดังกล่าวนี้จะล้มเหลว ผลผลิตโดยรวมของเศรษฐกิจบราซิล เมื่อสิ้นปี พ.ศ. 2523 ก็ยังคงมีการเติบโตซึ่งมากพอที่จะทำให้ดุลการค้าระหว่างประเทศดีขึ้นมาก

วิกฤตเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2523 ทำให้บราซิลใช้นโยบาย “การผลิตทดแทนการนำเข้า” (import substitution) โดยในช่วงต้นปี พ.ศ. 2533 บราซิลเริ่มปฏิรูปเศรษฐกิจของตน ตั้งแต่การเปิดเสรีทางการค้า การแก้ไขข้อจำกัดทางการค้า การกำหนดเงื่อนไขและกรอบการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ การปฏิรูปเศรษฐกิจมีความต่อเนื่อง จนกระทั่งสิ้นทศวรรษที่ 2533 และการล้มเลิกรัฐวิสาหกิจผูกขาด จนสามารถทำตามข้อตกลงเกี่ยวกับการลดหรือขจัดการสนับสนุนสินค้าและบริการ ตามข้อตกลงกับ WTO ได้

ในปี พ.ศ. 2537 หลังจากที่ยพยายามแก้ปัญหาหนี้เพื่อให้ลดลง รัฐบาลบราซิลจึงนำเสนอแผนสร้างความมีเสถียรภาพ ด้วยการปรับค่าเงินและสามารถจัดการให้ราคาสินค้าที่จำเป็นลดลงได้ ซึ่งการดำเนินการเหล่านี้ส่งผลต่อการควบคุมเงินเฟ้อ และความเชื่อมั่นต่อเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งส่งสัญญาณที่

ชัดเจนต่อเสถียรภาพของประเทศ จนกระทั่ง ปี พ.ศ. 2546 จึงเห็นได้ชัดเจนว่าบราซิลมีการเพิ่มขึ้นและปรับปรุงศักยภาพการผลิต การขาย การส่งออก และการจ้างงานได้มากขึ้น

ประเทศบราซิลมีสถานภาพเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2538 และมีข้อผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามข้อตกลงขององค์การการค้าโลกตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2538 เป็นต้นมา เช่น ข้อตกลงพหุภาคีด้านภาษีศุลกากร การยกเลิกมาตรการกีดกันทางการค้าที่มีไว้ภาษี และการปฏิบัติตามข้อตกลงว่าด้วยทรัพย์สินทางปัญญา

1.4 การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของบราซิลในปัจจุบันคิดเป็นมูลค่าตัวเงินประมาณ 500 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ตามประวัติศาสตร์ที่ผ่านมามีค่าสูงที่สุดประมาณ 800 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ในปี พ.ศ. 2540-2541 ก่อนเกิดวิกฤตทางการเงินในปี พ.ศ. 2542 ซึ่งนำไปสู่การลดค่าเงินในปัจจุบันลงเมื่อเทียบกับสกุลดอลลาร์สหรัฐ

แม้ว่าจะมีหลักเกณฑ์ที่แตกต่างกันในการวัดขนาดของเศรษฐกิจในประเทศต่าง ๆ ก็ตาม แต่ขนาดทางเศรษฐกิจของบราซิลอยู่ระหว่างกลุ่มใหญ่ที่สุดไม่เกินลำดับที่ 10 ของโลกเสมอ ซึ่งมีขนาดเล็กกว่าประเทศอุตสาหกรรมหลัก 6 ประเทศได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เยอรมนี ฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร และอิตาลี โดยมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดเป็นอันดับที่สองในทวีปอเมริกา รองจากสหรัฐอเมริกา โดยมีแคนาดา เม็กซิโก และอาเจนตินา อยู่ในลำดับที่สาม สี่ และห้า ตามลำดับ และมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดเป็นอันดับสองในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนารองจากประเทศจีน

ด้วยขนาดประชากรประมาณ 170 ล้านคน และรายได้ต่อหัวต่อปีประมาณ 4,000 เหรียญสหรัฐฯ ประเทศบราซิลจึงมีขนาดตลาดในประเทศใหญ่ที่สุดในกลุ่มเมอร์โคซัวร์ และทุกประเทศในลาตินอเมริกา ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้บราซิลเป็นดินแดนที่น่าสนใจที่สุดต่อการลงทุนจากต่างประเทศ (ตารางที่ 1.1)

โดยร้อยละ 75 ของ GDP มาจากการเติบโตของภาคเมือง ซึ่งผลของความเป็นเมือง ทำให้ภาคบริการมีความสำคัญเพิ่มขึ้นและเป็นตัวนำของเศรษฐกิจ คิดเป็นร้อยละ 60 ของ GDP ในขณะที่ภาคเกษตรและอุตสาหกรรมรองลงมาในสัดส่วนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 20 ของ GDP

ตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา ประเทศบราซิลได้แสดงให้เห็นศักยภาพที่สูงมากในการเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทศวรรษที่ 2503 และ 2513 ที่มีอัตราการเติบโตต่อปีร้อยละ 6 และร้อยละ 9 ตามลำดับ และในปี พ.ศ. 2513 ถึงปี พ.ศ. 2517 อัตราการเติบโตต่อปีมากกว่าร้อยละ 10 (ตารางที่ 1.2) โดยมีอัตราการว่างงานเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 12.3 (ตารางที่ 1.3)

ตารางที่ 1.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) ที่ราคาปัจจุบัน

ปี	GDP พินล้าน Real	GDP พินล้านเหรียญสหรัฐ	GDPต่อหัว Real	GDP ต่อหัว เหรียญสหรัฐ
2533	1132.1	469.3	7670	3257
2534	1143.7	405.7	7628	2771
2535	1137.5	387.3	7472	2605
2536	1193.6	429.7	7724	2847
2537	1263.4	543.1	8058	3546
2538	1316.8	705.5	8280	4542
2539	1351.8	775.5	8383	4924
2540	1396.0	801.7	8539	5022
2541	1397.8	775.5	8436	4793
2542	1408.8	557.5	8390	3401
2543	1470.3	602.2	8641	3539
2544	1489.6	509.8	8640	2957
2545	1518.3	459.4	8694	2630
2546	1514.9	493.3	8565	2789

ที่มา: BCB-DEPEC

ตารางที่ 1.2 อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจแต่ละช่วงเวลาของบราซิล

ช่วงเวลา	GDP (%)	ประชากร (%)	GDP ต่อหัว (%)
2503-2512	6.07	2.90	3.09
2513-2522	8.75	2.57	6.02
2523-2532	2.93	2.05	0.86
2533-2542	1.79	1.43	0.36

ที่มา: FGV and IBGE

ตารางที่ 1.3 อัตราการเปลี่ยนแปลง GDP อัตราการว่างงาน และเงินเฟ้อของบราซิล

หน่วย: ร้อยละ

ปี	การเปลี่ยนแปลง GDP	อัตราการว่างงาน	อัตราเงินเฟ้อ (INPC)
2533	-4.3	4.3	1,584.5
2534	1.0	2.57	475
2535	-0.5	2.05	1,149.1
2536	4.9	1.43	2,490.2
2537	5.9	5.1	929.3
2538	4.2	4.6	21.98
2539	2.7	5.4	21.98
2540	3.3	6.1	4.34
2541	0.1	7.7	2.49
2542	0.8	6.3	8.43
2543	4.3	7.1	5.27
2544	1.3	6.8	9.44
2545	1.9	7.9	14.74
2546	-0.2	12.3	10.38

ที่มา: FGV and IBGE

1.5 ฐานะทางการเงินและการคลัง

1.5.1 วิฤติทางการเงิน

เนื่องจากวิกฤตการเงินในเอเชียและรัสเซียปี พ.ศ. 2540-2541 ประเทศบราซิลถูกควบคุมด้วยนโยบายการคลัง เพื่อสร้างเสถียรภาพการเงิน นโยบายดังกล่าวได้แก่ การควบคุมการใช้จ่ายอย่างเข้มงวด การตัดงบประมาณรายจ่าย การเพิ่มรายได้ด้วยนโยบายภาษี และการปฏิรูปโครงสร้างและสถาบันการเงินอย่างต่อเนื่อง โดยมีจุดมุ่งหมายให้มีวินัยและเสถียรภาพทางการเงินและการคลัง

เป้าหมายเฉพาะในโครงการดังกล่าวนั้นถูกควบคุมโดย IMF ซึ่งประสบความสำเร็จ โดย ผลลัพธ์ทางการเงิน โดยทั่วไปเป็นแง่บวกอย่างมาก เช่น มีการเกินดุลเบื้องต้นในภาคเอกชน คิดเป็นร้อยละ 4.5 ของ GDP ในปี พ.ศ. 2546 และภาครัฐมีการขาดดุลลดลงจากร้อยละ 9.5 ของ GDP ในปี พ.ศ. 2542 เป็นร้อยละ 3.7 ในปี พ.ศ. 2546 เป็นต้น

ในด้านนโยบายการเงินของบราซิลหลังวิกฤตการเงิน ปี พ.ศ. 2533 ซึ่งนำไปสู่การลดค่าเงินอย่างรุนแรง โดยบราซิลได้จัดตั้งระบบควบคุมเงินเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมาย ซึ่งเป็นนโยบายทางการเงินที่

สำคัญนโยบายหนึ่ง สำหรับนโยบายการเงินภายนอกนั้นได้ใช้ระบบควบคุมอัตราแลกเปลี่ยนแบบตรึง การเปลี่ยนแปลงให้อยู่ในขอบเขตจำกัด และมีการปรับเปลี่ยนมาใช้ในการควบคุมเงินเฟ้อ ด้วยการกำหนด อัตราดอกเบี้ยแทน

ภาพรวมของแบบแผนดัชนีราคาในบราซิลมีหลากหลายแบบ ซึ่งขึ้นอยู่กับวิธีการคำนวณ โดย องค์การภาครัฐบาลและหน่วยงานอื่น ๆ ได้แก่ Fundacao Getulio Vargas (FGV) เป็นสถาบันอิสระแห่ง หนึ่ง ใน Rio de Janeiro ทำหน้าที่คำนวณดัชนีราคาเป็นอนุกรมอย่างต่อเนื่องยาวนาน ซึ่งเป็นรายงานที่ นิยมใช้กันมากในบราซิล ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 สถาบัน FGV ได้รายงานดัชนีรายเดือนในรูปแบบดัชนีผู้ค้าส่ง (IPA) ดัชนีราคาผู้บริโภค (IPC-BR) และต้นทุนของการก่อสร้างของชาติ ส่วน Instituto Brasileiro de Geografia e Estatistica (IBGE) เป็นหน่วยงานของรัฐบาลที่คำนวณดัชนีราคาผู้บริโภคของชาติ และดัชนี ราคาส่งปลีกเฉพาะสำหรับควบคุมเป้าหมายเงินเฟ้อ ดัชนีราคาเหล่านี้มีใช้แพร่หลายในประเทศ

สำหรับอัตราเงินเฟ้อ ปี พ.ศ. 2546 ในประเทศบราซิลประมาณร้อยละ 9.3 และในปี พ.ศ. 2547 ลดลงเหลือร้อยละ 5.3 โดยอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินเฮอัล (Brazilian Real: BRL) ต่อเหรียญสหรัฐ มี ค่าประมาณ 2.91

1.5.2 ภาวะทางการคลังและรายได้รัฐบาล

กระทรวงการคลังของบราซิลได้สรุปงบดุลพื้นฐาน (ตารางที่ 1.4) ซึ่งรวมข้อมูลต่างๆ ด้าน การเงินของรัฐบาลกลาง ซึ่งพบว่าฐานะการเงินเกินดุลตลอดช่วง พ.ศ. 2542-2547

อย่างไรก็ตาม สถานการณ์เกินดุลนี้ ยังไม่พอเพียงที่จะชดเชยการจ่ายคืนดอกเบี้ยเงินกู้ที่มีอัตรา การที่เพิ่มขึ้น ซึ่งมีอยู่ประมาณ ร้อยละ 9.6 ของ GDP ในปี พ.ศ. 2546 ผลกระทบนี้ทำให้รัฐบาลกลางขาด ดุลไปร้อยละ 4.1 ของ GDP และภาคสาธารณะมีการขาดดุลร้อยละ 5.2 ของ GDP โดยสรุปแล้วภาค สาธารณะมีการขาดดุลมากกว่ารัฐบาลกลางและมีหนี้คิดเป็น 2 ใน 3 ของงบประมาณในปีที่ผ่านมา จาก บัญชีการคลังแสดงให้เห็นว่าไตรมาสแรกของปี พ.ศ. 2546 นั้น ภาคสาธารณะมีการเกินดุลขั้นต้นถึงร้อย ละ 5.4 ของ GDP ซึ่งมีจำนวนมากเกินเป้าหมายที่วางไว้ สำหรับอัตราส่วนหนี้สาธารณะสูงขึ้นในปี พ.ศ. 2543 จากร้อยละ 48.8 ของ GDP เป็นร้อยละ 58.7 ของ GDP ในปี พ.ศ. 2546 สาเหตุส่วนหนึ่ง เนื่องมาจากการลดค่าเงินในปี พ.ศ. 2546 โดยในเดือนเมษายน 2547 หนี้ภาคสาธารณะสุทธิมีปริมาณ 1,270 พันล้านRS คิดเป็นร้อยละ 77.6 ของ GDP

ตารางที่ 1.4 บัญชีด้านการเงินของรัฐบาลกลางบราซิล ปีงบประมาณ 2542-2547

หน่วย: ร้อยละของ GDP

	2542	2543	2544	2545	2546	2547 ^a
รายรับ	21.7	21.5	22.7	23.9	23.6	25.1
Taxes and contributions	15.6	16.1	16.4	18.1	18.0	18.2
Tax on industrial products (IPI)	1.7	1.9	1.6	1.5	1.3	1.3
IPI on imports	1.1	0.8	0.8	0.6	0.5	0.3
รายจ่าย	19.5	19.5	20.8	21.5	21.0	20.7
Central Government primary balance	2.4	1.9	1.8	2.4	2.6	4.4
State Governments primary balance	0.2	0.4	0.6	0.6	0.8	1.2
Municipal Governments primary balance	0.1	0.1	0.3	0.2	0.1	0.1
Public enterprises primary balance	0.6	1.1	0.9	0.7	0.9	0.1
Public sector primary balance	3.3	3.5	3.6	3.9	4.4	5.8
Interest payments	-9.1	-7.1	-7.2	-8.5	-9.6	-7.7
งบดุล						
Federal Government balance	-2.8	-2.0	-2.3	-0.8	-4.1	-0.5
Central Government balance (including the	-2.7	-2.3	-2.1	-0.7	-4.1	-0.2
State Governments balance	-2.7	-1.8	-1.9	-3.3	-1.5	-1.8
Municipal Governments balance	-0.5	-0.3	-0.1	-0.6	-0.3	-0.4
Public enterprises balance	0.1	-0.7	-0.6	0.0	0.7	-0.3
Public sector balance	-5.8	-3.6	-3.6	-4.6	-5.2	-2.0
รายการบันทึก						
Total public debt (as a percentage of GDP)	..	48.8	52.6	55.5	58.7	56.0

หมายเหตุ: ตัวเลขผลรวมมีการปัดเศษ

.. ไม่มีตัวเลข

a ครั้งแรกของปี

ที่มา: Central Bank of Brazil

Ministry of Finance

1.5.3 การเงินและนโยบายอัตราแลกเปลี่ยน

หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลนโยบายการเงินของบราซิลคือ National Monetary Council (CMN) ซึ่งอยู่ภายใต้กฎหมายระบบสถาบันการเงินแห่งชาติ (Law No. 4,595 ลงวันที่ 31 ธันวาคม 2507) นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับด้านการเงินของประเทศอีก ได้แก่ ธนาคารกลางของบราซิล (BCB) คณะกรรมการนโยบายการเงิน (COPOM) และ Broad Consumer Price Index (IPCA)

แม้ว่าในช่วงเวลาที่เกินวิกฤตการเงินครั้งตัวขึ้นมา ได้กำหนดให้ดำเนินนโยบายการเงินที่ยืดหยุ่น เช่น ให้ M1 และ M2 มีการเติบโตโดยเฉลี่ยในอัตราเดียวกับค่าเฉลี่ยของ nominal GDP (ตารางที่ 1.5) ถึงแม้จะลดอัตราเงินเฟ้อลงได้ และเพิ่มเสถียรภาพของการเงินและอัตราแลกเปลี่ยน แต่ต้นทุนของสินเชื่อก็ยังสูง ซึ่งเป็นต้นเหตุมาจากอัตราไม่ชำระหนี้ที่สูงขึ้น ภาษีที่บิดเบือนไป กำไรส่วนเกินของธนาคารสูง รวมทั้งมีต้นทุนการบริหารงานที่สูงด้วย

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 บราซิลใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัว โดย IMF ให้ข้อสังเกตว่า ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวนี้ ทำให้การปรับตัวอย่างรวดเร็วใน current account ซึ่งระบบเศรษฐกิจมีการปรับตัว โดยไม่ทำให้การเติบโตของผลผลิตลดลงไป แต่อัตราเงินเฟ้อสูงขึ้นจากปี พ.ศ. 2545

1.5.4 คุณภาพการชำระหนี้

ภายหลังจากระดับ GDP ติดลบไม่ต่ำกว่าร้อยละ 4 ในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2542 ถึงปี พ.ศ. 2544 มีผลต่อการขาดดุลชำระหนี้ปี พ.ศ. 2545 ถึงร้อยละ 1.7 ของ GDP (ตารางที่ 1.6) การปรับปรุงบัญชีในปี พ.ศ. 2546 ทำให้การเกินดุลเกิดขึ้น โดยในช่วงไตรมาสแรกของปี พ.ศ. 2546 มีการเกินดุลร้อยละ 1.3 ของ GDP ซึ่งเป็นผลมาจากการส่งออกสินค้าสูงขึ้น

ในด้านดุลการค้าระหว่างประเทศ มีการขาดดุลเล็กน้อยในปี พ.ศ. 2543 และเกินดุลมาตลอด จนปี พ.ศ. 2546 คิดเป็น 24.8 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ในส่วนของภาคบริการ พบว่ามีการขาดดุลมาโดยตลอดแต่มีแนวโน้มลดลง โดยสรุปแล้วหนี้ภายนอกของบราซิลลดลงเล็กน้อยระหว่างปี พ.ศ. 2543-2546 และสัดส่วนหนี้ภายนอกต่อ GDP เพิ่มขึ้นร้อยละ 36 จากปี พ.ศ. 2543 เป็นร้อยละ 43.6 ในปี พ.ศ. 2546 ในขณะที่สัดส่วน debt service / export ratio ลดลงจากร้อยละ 94.6 ในปี พ.ศ. 2543 เป็นร้อยละ 74.1 ในปี พ.ศ. 2546

ตารางที่ 1.5 ตัวชี้วัดหลักๆ ทางการเงินของบราซิล ปี พ.ศ. 2542-2547

หน่วย: ร้อยละของ GDP

รายการ	2542	2543	2544	2545	2546	2547 ^a
M1	23.7	18.5	12.6	28.8	1.7	20.1
M2	7.8	3.3	13.3	23.6	3.9	13.9
M3	24.7	18.7	12.3	10.1	21.8	23.3
M4	20.0	18.3	16.0	6.8	18.9	21.4
อัตราดอกเบี้ย						
Average lending rate (เมื่อสิ้นปี)	..	..	49.7	50.97	45.82	44.00
Average savings rate (เมื่อสิ้นปี)	..	..	19.8	19.92	15.81	17.00
Interest rate spread (เมื่อสิ้นปี)	..	..	29.8	31.05	30.01	27.00
CDI (Certificate of Deposit)	18.77	16.13	19.05	22.91	16.81	15.71
SELIC rate (end of period)	18.99	16.19	19.05	23.03	16.91	15.80
Financing Basic Rate (TBF)	18.40	15.64	17.28	21.78	16.37	15.63
Long rate interest rate TJLP (คงที่ 90 วัน)	12.50	9.75	10.00	10.00	11.0	9.75
ปริมาณเงินสำรองตามกฎหมาย						
Cash reserve requirement for demand	65	45	45	45	45	45
Liquidity requirement for term deposits	0	0	10	15	15	15
เงินเฟ้อ						
Consumer price index (เพิ่มเฉลี่ย %)	4.9	7.5	6.9	8.3	14.3	6.6 ^e
Consumer price index (เพิ่ม %ปลายปี)	9.2	7.7	8.9	12.9	14.4	12.4 ^e
Broad national consumer price index	4.9	7.0	6.8	8.5	14.7	6.8 ^e
Broad national consumer price index	8.9	6.0	7.7	12.5	9.3	5.9
อัตราแลกเปลี่ยน						
Exchange rate (R\$ per US\$ average)	1.82	1.83	2.35	2.93	3.07	2.97
Real effective exchange rate (1994=100) ^b	103.1	100.9	117.4	158.8	134.5	146.1
Change in real effective rate ^c	36.7	-2.1	16.4	35.3	-15.3	-10.8 ^e
Real exchange rate tied to productivity	145.6	132.9	155.0	157.3	133.9	119.7
Union labour costs (in US\$, 1994=100)	77.8	76.2	63.8	53.6	54.2	60.8

.. Not available. a First half.

b A drop of the index means real appreciation. Calculated using the IPCA as internal deflator.

c A negative sign indicates appreciation; a positive sign depreciation.

d Calculated considering real exchange rate and productivity differences with the United States.

e Last twelve months.

หมายเหตุ: M1 is currency in circulation plus demand deposits; M2 is M1 plus savings deposits; M3 is M2 plus long-term deposits and operations.

ที่มา: Central Bank of Brazil, *Monthly Bulletin*, various issues (www.bcb.gov.br)

ตารางที่ 1.6 ดุลการชำระเงินของบราซิล ปี พ.ศ. 2542-2547

หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ

รายการ	2542	2543	2544	2545	2546	2547a
Current account balance (% of GDP)	-4.7	-4	-4.6	-1.7	0.8	1.3
Current account balance	-25,335	-24,225	-23,215	-7,637	4,063	5,352
Merchandise trade balance	-1,199	-698	2,650	13,121	24,825	6,168
Exports f.o.b.	48,011	55,086	58,223	60,362	73,084	19,448
Imports f.o.b.	-49,210	-55,783	-55,572	-47,240	-48,260	-13,280
Services balance	-6,977	-7,162	-7,759	-4,957	-5,076	-642
Receipts	7,194	9,498	9,322	9,551	10,483	3,103
Payments	-14,171	-16,660	-17,081	-14,509	-15,559	-3,746
Income balance	-18,848	-17,886	-19,743	-18,191	-18,552	-4,592
Receipts	3,935	3,621	3,280	3,295	3,339	760
Payments	-22,783	-21,507	-23,023	-21,486	-21,891	-5,352
Transfers	1,689	1,521	1,638	2,390	2,867	750
Receipts	1,969	1,828	1,934	2,627	3,132	818
Payments	-280	-307	-296	-237	-265	-68
Capital and financial account	17,319	19,326	27,052	8,004	5,083	1,619
Capital account balance	338	273	-36	433	498	188
Financial account	16,981	19,053	27,088	7,571	4,585	1,431
Foreign direct investment (net)	26,888	30,498	24,715	14,108	9,894	2,387
Abroad	-1,690	-2,282	2,258	-2,482	-249	-332
In Brazil	28,578	32,779	22,457	16,590	10,144	2,719
Portfolio investment	3,802	6,955	77	-5,119	5,308	2,385
Derivatives	-88	-197	-471	-356	-151	51
Other investments	-13,620	-18,202	2,767	-1,062	-10,465	-3,392
Errors and omissions	194	2,637	-531	-66	-651	-676
Change in foreign exchange reserves (net)	-7,822	-2,262	3,307	302	8,496	2,626

ตารางที่ 1.6 (ต่อ)

รายการ	2542	2543	2544	2545	2546	2547a
Net international reserves						
Gross official reserves	36.3	33	35.9	37.8	49.3	51.6
Months of imports	7	7	8	10	12	11
Gross external debt	223,996	216,921	209,934	210,711	214,898	..
Gross external debt/GDP (%)	42	36	41.2	45.9	43.6	..
Gross external public debt/GDP (%)	17.1	15.9	17.7	24.7	23.6	..
Debt service ratio/exports of goods and services	146.6	94.6	86.9	84.4	74.1	..

หมายเหตุ .. ไม่มีข้อมูล

a มกราคม – มีนาคม

ที่มา: Central Bank of Brazil

บทที่ 2

การผลิต

2.1 การผลิตในภาพรวม

โดยพื้นฐานการดำรงชีวิตของประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ บราซิลเป็นประเทศเกษตรกรรมที่สำคัญของลาตินอเมริกา แต่ถ้าพิจารณา GDP จะพบว่าสัดส่วนของ GDP ภาคเกษตรมีเพียงร้อยละ 8.88 ของ GDP รวมในปี พ.ศ. 2546 ในขณะที่สัดส่วนของ GDP ภาคอุตสาหกรรมสูงถึงร้อยละ 21.68 ของ GDP รวม รายละเอียดปรากฏในตารางที่ 2.1 และ 2.2

ตารางที่ 2.1 GDP ที่ราคาปัจจุบัน

หน่วย: พันริล

ภาคเศรษฐกิจ	2543	2544	2545	2546
การเกษตร ป่าไม้ ประมง	78.26	89.29	104.91	138.19
เหมืองแร่	25.27	30.54	40.72	54.89
อุตสาหกรรม	220.22	240.83	279.91	337.46
ไฟฟ้า ประปา แก๊ส	34.07	38.80	43.21	47.59
การก่อสร้าง	88.91	91.01	95.47	100.95
การพาณิชย์ ร้านอาหาร โรงแรม	72.23	79.43	92.19	107.50
การขนส่ง การเก็บรักษา โทรคมนาคม	53.33	57.48	63.48	78.34
การเงิน ประกันภัย และบริการธุรกิจ	53.38	70.13	92.19	97.46
ที่พักอาศัย	125.06	127.55	135.63	142.54
บริการภาครัฐ	159.95	173.30	130.84	144.88
บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคล	110.81	120.08	195.93	220.46
หัก: ค่าบริการธนาคาร	39.63	54.65	75.33	74.66
รวม: ภาษีศุลกากร	119.39	134.97	146.88	160.58
GDP	1,101.26	1,198.74	1,346.03	1,556.18

ที่มา: Central Bank of Brazil

ตารางที่ 2.2 สัดส่วนภาคเศรษฐกิจต่อ GDP รวม ณ ราคาปัจจุบัน

หน่วย: ร้อยละของ GDP รวม

ภาคเศรษฐกิจ	2543	2544	2545	2546
การเกษตร ป่าไม้ ประมง	7.11	7.45	7.79	8.88
เหมืองแร่	2.29	2.55	3.03	3.53
อุตสาหกรรม	20.00	20.09	20.80	21.68
ไฟฟ้า ประปา แก๊ส	3.09	3.24	3.21	3.06
การก่อสร้าง	8.07	7.59	7.09	6.49
การพาณิชย์ ร้านอาหาร โรงแรม	6.56	6.63	6.85	6.91
การขนส่ง การเก็บรักษา โทรคมนาคม	4.84	4.79	4.72	5.03
การเงิน ประกันภัย และบริการธุรกิจ	4.85	5.85	6.85	6.26
ที่พักอาศัย	11.36	10.64	10.08	9.16
บริการภาครัฐ	14.52	14.46	9.72	9.31
บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคล	10.06	10.02	14.56	14.17
หัก: ค่าบริการธนาคาร	3.60	4.56	5.60	4.80
รวม: ภาษีศุลกากร	10.84	11.26	10.91	10.32
GDP	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา: คำนวณจากตารางที่ 2.1

2.2 การผลิตภาคเกษตร

การผลิตภาคเกษตรของบราซิลมี 2 ส่วนคือการผลิตพืชและการผลิตปศุสัตว์ ในส่วนของการผลิตพืช พืชสำคัญคือ อ้อย ถั่วเหลือง ข้าวโพด ข้าว ข้าวสาลี และผลไม้หลายชนิด ซึ่งมีทั้งผลไม้ในเขตอบอุ่นและผลไม้ในเขตร้อนเช่นเดียวกับไทย บราซิลผลิตอ้อยเพื่อเป็นวัตถุดิบในการผลิตน้ำตาลทรายและผลิตเอทานอลเพื่อผสมทำแก๊สโซฮอล์ ในปี พ.ศ. 2546 ผลผลิตน้ำตาลทรายจากอ้อยอยู่ในระดับ 396.013 ล้านตัน และคาดว่าจะในปี พ.ศ. 2547 ผลผลิตจะอยู่ในระดับ 408.205 ล้านตัน สำหรับถั่วเหลืองซึ่งใช้ทำน้ำมันพืชสำหรับทำอาหาร ในปี พ.ศ. 2546 บราซิลผลิตถั่วเหลืองได้ 51.919 ล้านตัน และคาดว่าจะในปี พ.ศ. 2547 ผลผลิตจะอยู่ในระดับ 63.151 ล้านตัน ผลผลิตพืชชนิดอื่นๆ อยู่ในตารางที่ 2.3

ในส่วนของการปศุสัตว์ สินค้าสำคัญก็คือเนื้อวัว บราซิลมีฝูงวัวประมาณ 195 ล้านตัว ในแต่ละปีผลิตเนื้อวัวได้ 7.2 – 7.7 ล้านตัน นอกจากนี้ก็ยังมีเนื้อสัตว์ชนิดอื่นอีกหลายชนิด เช่น เนื้อกระต่าย เนื้อไก่ เนื้อม้า บราซิลมีศักยภาพในการผลิตเนื้อค่อนข้างสูงเนื่องจากสามารถผลิตวัตถุดิบอาหารสัตว์ได้ในจำนวนมากในแต่ละปี

ตารางที่ 2.3 ผลผลิตสินค้าพืชเกษตรที่สำคัญ

สินค้า	หน่วย	2543	2544	2545	2546	2547(1)	2548(1)
น้ำตาลจากอ้อย	พันตัน	326,121	344,293	364,391	396,012	409,636	408,205
ถั่วเหลือง	พันตัน	32,821	37,907	42,125	51,919	49,222	63,151
ข้าวฟ่าง	พันตัน	793	914	787	1,805	2,135	2,157
ข้าวสาลี	พันตัน	1,726	3,367	3,106	6,154	5,815	5,815
ข้าวโพด	พันตัน	32,321	41,962	35,933	48,327	41,872	42,629
ข้าวเปลือก	พันตัน	11,135	10,184	10,457	10,335	13,262	13,516
ข้าวโอ๊ต	พันตัน	214	342	299	435	409	409
ข้าวไรย์	พันตัน	7	8	5	4	4	4
ข้าวบาร์เลย์	พันตัน	283	298	245	345	374	374
ถั่วลิสง (มีเปลือก)	พันตัน	188	202	195	188	222	213
ฝ้าย (รวมเมล็ด)	พันตัน	2,015	2,646	2,170	2,202	3,615	3,798
สับปะรด	ล้านผล	1,336	1,430	1,433	1,440	1,434	1,484
กล้วย	พันตัน	5,777	6,177	6,423	6,801	6,501	6,537
มันฝรั่ง	พันตัน	2,607	2,849	3,126	3,089	2,892	2,770
มะพร้าวผล	ล้านผล	1,301	1,421	1,928	1,986	1,954	1,965
ส้ม	พันตัน	17,064	16,983	18,531	16,918	18,288	18,291
แอปเปิ้ล	พันตัน	865	716	857	842	978	1,000
ถั่วเชสนัท	พันตัน	139	124	165	183	184	239
โกโก้ เมล็ด	พันตัน	197	186	175	170	171	171
กาแฟ เมล็ด	พันตัน	3,807	3,639	2,650	1,987	2,479	2,367
มันสำปะหลัง	พันตัน	23,041	22,580	23,066	21,961	24,020	26,108
ยางพารา (Latex)	พันตัน	136	144	146	156		
ปาล์มน้ำมัน เมล็ด	พันตัน	679	772	718	896		

หมายเหตุ ไม่มีตัวเลข

(1) ค่าประมาณการ

ที่มา: IBGE – Municipal Agricultural Production and Systematic Survey of the Agricultural Production (January/05)

ตารางที่ 2.4 ผลผลิตปศุสัตว์

หน่วย: เมตริกตัน

รายการ	2543	2544	2545	2546	2547
วัว (พันธุ์)	169,876	176,389	185,347	195,552	...
เนื้อวัว	6,578,800	6,823,600	7,139,300	7,230,500	7,774,000
เนื้อแพะ	38,500	38,600	39,750	40,500	40,500
เนื้อแกะ	71,500	71,500	68,576	68,072	76,000
เนื้อม้า	18,400	21,000	21,000	21,100	21,200
เนื้อสุกร	2,600,000	2,637,000	2,798,000	3,059,000	3,110,000
เนื้อกระต่าย	2,100	1,950	2,100	2,025	2,025
เนื้อไก่	5,980,600	6,208,000	7,050,000	7,760,000	8,668,000
เนื้อเป็ด	7,150	7,150	7,215	7,410	7,410
เนื้อไก่ทรง	137,000	165,000	182,000	200,000	220,000
นํ้านมดิบ	20,379,988	21,145,800	22,314,700	23,315,000	23,320,000
หนังวัวดิบ	670,000	725,000	750,000	770,000	792,000
นํ้านมแพะดิบ	147,000	138,000	138,000	135,000	135,000
หนังแพะดิบ	5,100	5,150	5,300	5,106	5,106
ขนแกะ	13,301	12,081	11,419	11,350	11,350
ไข่ผึ้ง	1,600	1,550	1,600	1,650	1,650
น้ำผึ้ง	21,865	22,220	23,995	24,000	24,500
ไข่ไก่	1,509,464	1,539,143	1,547,500	1,550,000	1,560,000

ที่มา: Food and Agriculture Organization

2.3 การผลิตสินค้าประมง

โดยที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่ บราซิลสามารถผลิตสินค้าประมงได้หลายชนิด ในการแสดงผลผลิตสินค้าประมง องค์การอาหารและเกษตร (Food and Agriculture Organization) แบ่งสินค้าประมงเป็น 6 ประเภท ได้แก่ (1) การประมงน้ำจืด ผลิตได้ 388,747 ตันในปี พ.ศ. 2546 (2) การประมงน้ำกร่อยผลิตได้ 2,675 ตัน (3) การประมงทะเล ผลิตได้ 531,927 ตัน (4) การประมง Crustaceans (กุ้ง/ปู) ผลิตได้ 135,882 ตัน (5) การประมง Molluscs ผลิตได้ 26,644 ตัน และ (6) การประมงสัตว์อื่น ผลิตได้ 629 ตัน ซึ่งรวมถึงจระเข้ประมาณ 12,852 ตัว รายละเอียดในตารางที่ 2.5

ตารางที่ 2.5 ผลผลิตประมง

หน่วย: เมตริกตัน

ประเภทของสินค้าประมง	2543	2544	2545	2546
FRESHWATER FISHES	328,091	363,854	403,587	388,747
Carp, barbels and other cyprinids	54,921	55,852	54,936	50,074
Tilapias and other cichlids	48,787	57,510	62,766	82,295
Miscellaneous freshwater fishes	224,383	250,492	285,885	256,378
DIADROMOUS FISHES	1,586	2,685	2,833	2,675
Salmons, trouts, smelts	1,447	1,939	2,377	2,275
Shads	139	746	456	400
MARINE FISHES	502,833	554,909	555,900	531,927
Miscellaneous coastal fishes	161,942	181,934	185,471	169,152
Herrings, sardines, anchovies	46,253	76,096	57,391	63,745
Tunas, bonitos, billfishes	48,646	47,779	43,866	43,092
ปลาทะเลอื่นๆ	245,992	249,100	269,172	255,938
CRUSTACEANS	86,888	93,265	113,477	135,882
Freshwater crustaceans	2,887	4,121	3,270	3,150
Crabs, sea-spiders	12,732	13,757	13,923	9,847
Lobsters, spiny-rock lobsters	6,469	7,139	6,807	5,338
Shrimps, prawns	64,573	68,025	89,100	117,247
Miscellaneous marine crustaceans	227	223	377	300
MOLLUSCS	19,228	18,740	21,778	26,644
Oysters	2,075	2,626	3,465	2,843
Mussels	12,562	12,006	9,742	18,545
สินค้าประเภทหอยอื่นๆ	4,591	4,108	8,571	5,256
MISCELLANEOUS AQUATIC ANIMALS	670	635	597	629
Frogs and other amphibians	670	635	597	629
Crocodiles and alligators (จำนวนเป็นตัว)	9,763	1,303	6,048	12,852
ผลผลิตรวม (เมตริกตัน)	939,296	1,034,088	1,098,172	1,086,504

ที่มา: Food and Agriculture Organization

2.4 การผลิตสินค้าอุตสาหกรรมและเหมืองแร่

บราซิลผลิตสินค้าอุตสาหกรรมได้หลายชนิด แต่มีข้อจำกัดที่การเผยแพร่ข้อมูล จึงมีรายละเอียดไม่มากนัก ตารางที่ 2.6 แสดงผลผลิตสินค้าแร่และสินค้าอุตสาหกรรมบางชนิด ทำให้ทราบว่าบราซิลมีศักยภาพสูงในการผลิตสินค้าแร่ เพราะมีการทำเหมืองแร่หลายชนิด แต่ที่สำคัญคือสามารถผลิตแร่เหล็กได้ในปี พ.ศ. 2546 ถึง 233.470 ล้านตัน

ตารางที่ 2.6 ผลผลิตสินค้าแร่และสินค้าอุตสาหกรรมบางชนิด

สินค้า	หน่วย	2543	2544	2545	2546
Bauxite	พันตัน	14,379.2	13,388.1	13,147.9	13,147.9
ถ่านหิน	พันตัน	14,335.1	14,300.0	15,647.0	14,800.0
ทองแดง	พันตัน	31.8	30.1	30.6	27.3
ดีบุก	พันตัน	13.8	13.8	13.8	13.8
แร่เหล็ก	พันตัน	200,370.0	191,147.0	220,370.0	233,470.0
น้ำมันปิโตรเลียม	พัน ลบ.ม.	73,954.5	77,577.4	80,253.9	
สังกะสี	พันตัน	100.3	111.4	133.3	134.3
ปูนซีเมนต์	พันตัน	39,559.0	38,735.0	38,699.0	34,010.1
น้ำมันเชื้อเพลิงกลั่น	พัน ลบ.ม.	18,622.6	19,340.8	19,407.0	21,525.0
ปุ๋ย	พันตัน	2,622.0	2,460.0	2,609.0	
เหล็กเส้น	พันตัน	2,476.0	2,523.0	2,599.0	
เหล็กแท่ง	พันตัน	28,135.0	27,731.0	29,649.6	32,038.6
เหล็กกล้า	พันตัน	27,865.0	26,717.0	29,603.6	31,146.6
เหล็กแผ่น	พันตัน	11,213.0	10,648.0	11,408.0	13,201.8
ผลิตภัณฑ์จากเหล็กอื่นๆ	พันตัน	6,576.0	6,963.0	7,182.0	7,399.1

หมายเหตุ ไม่มีข้อมูล

ที่มา: Statistical Yearbook, 2004, UN-ECLAC

สินค้าอุตสาหกรรมอื่นที่บราซิลมีศักยภาพสูงได้แก่ เสื้อผ้าและสิ่งทอ รถยนต์ เครื่องบิน เครื่องใช้ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ สินค้าอุตสาหกรรมที่สำคัญซึ่งสมควรพิจารณาในรายละเอียดคือสินค้านำเข้า ตามที่ปรากฏในข้อ 2.5 ข้างล่าง

2.5 อุตสาหกรรมรถยนต์ในประเทศบราซิล

อุตสาหกรรมรถยนต์ในบราซิลรวมถึงการผลิตรถยนต์ส่วนบุคคล รถตู้ รถกระบะ รถบรรทุก รถบัส (ซึ่งในที่นี้จะเรียกรวมกันว่ารถยนต์หลัก) และรถที่ใช้ในการเกษตรและการก่อสร้างเช่นรถแทรกเตอร์ รถไถ รถตัดดิน ขุดดิน (ซึ่งในที่นี้จะเรียกว่าเครื่องจักรเกษตร) เป็นอุตสาหกรรมที่ใหญ่มาก ในปี พ.ศ. 2518 มูลค่ารายรับสุทธิของอุตสาหกรรมคิดเป็นร้อยละ 15.1 ของ GDP ในปี พ.ศ. 2546 แม้สัดส่วนนี้จะลดลงเหลือร้อยละ 10.6 ของ GDP แต่บราซิลก็ได้ให้ความสำคัญต่ออุตสาหกรรมชนิดนี้มาก จึงสมควรยกขึ้นศึกษาข้อมูลพื้นฐานในรายละเอียด

ความจริงการประกอบรถยนต์ในบราซิลได้เริ่มขึ้นมานานแล้วตั้งแต่ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 แต่การผลิตรถยนต์เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2500 เมื่อบราซิลเริ่มต้นกระบวนการสร้างภาคอุตสาหกรรมของประเทศ หลังจากนั้นก็ได้ขยายตัวมาโดยตลอด ในปี พ.ศ. 2539 รัฐบาลบราซิลวางแผนที่จะทำให้ประเทศบราซิลเป็นผู้ผลิตรถยนต์สำคัญแห่งหนึ่งของโลก โดยการส่งเสริมการลงทุนและดึงดูดบริษัทผลิตรถยนต์รายใหญ่ในโลกให้เข้ามาตั้งโรงงานบราซิล ซึ่งได้ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี และบริษัทเหล่านี้ได้ร่วมกันจัดตั้งสมาคมผู้ผลิตรถยนต์ที่เรียกว่า National Association of Vehicle Manufacturers เรียกชื่อย่อที่ย่อมาจากภาษาปอร์ตุเกสว่า ANFAVEA สมาคมนี้ได้จัดทำและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตและการค้ารถยนต์ในบราซิล จึงเป็นแหล่งข้อมูลของการศึกษานี้ด้วย

1) ผู้ผลิตรถยนต์หลักในบราซิล

มีผู้ผลิตรถยนต์หลักทั้งสิ้น 18 บริษัท ซึ่งเป็นบริษัทผลิตรถยนต์ชั้นนำของโลกจากประเทศต่างๆ ได้แก่ Agrale, Daimler Chrysler, Fiat, Ford, General Motors, Honda, International, Iveco, Karmann-Ghia, Land, Rover, Mitsubishi, Nissan, Peugeot Citroen, Renault, Scania, Toyota, Volkswagen, Volvo ซึ่งถ้าคำนึงถึงขนาดกำลังแรงงานที่จ้างก็กล่าวได้ว่าบริษัทที่มีขนาดใหญ่ 5 ลำดับแรกได้แก่ (1) Volkswagen (2) General Motors (3) Daimler Chrysler (4) Fiat และ (5) Ford ส่วนบริษัทที่เหลือจะมีขนาดเล็กไปเสียกัน

2) ผู้ผลิตเครื่องจักรเกษตรในบราซิล

ผู้ผลิตเครื่องจักรเกษตรขนาดใหญ่มี 7 บริษัท ได้แก่ AGCO (ผู้ผลิต Massey Ferguson), Agrale, Caterpillar, CNH New Holland, John Deere, Komatsu, Valtra ในจำนวนนี้บริษัทที่มีขนาดโรงงานใหญ่ 4 ลำดับแรกคือ (1) Caterpillar (2) John Deere (3) CNH New Holland และ (4) AGCO

3) ผลผลิตรถยนต์หลัก

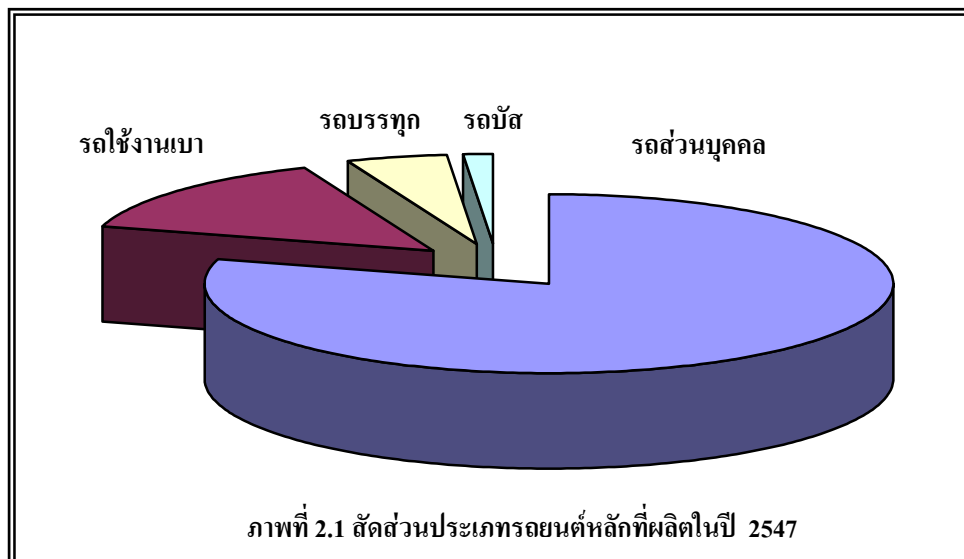
รถยนต์หลักที่ผลิตในบราซิลมี 4 ประเภท คือรถยนต์นั่งส่วนบุคคล รถใช้งานเบา (รถตู้ รถกระบะ) รถบรรทุก และรถบัส ผลผลิตรวมในอดีตได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วระหว่างปี พ.ศ. 2510 ถึงปี พ.ศ. 2520 ต่อมาในช่วงปี พ.ศ. 2520 – 2530 ได้เพิ่มขึ้นในระดับเกินกว่า 1 ล้านคัน แต่ในระยะ 5 ปีสุดท้ายของช่วงเวลานี้ได้เกิดปัญหาเศรษฐกิจทำให้ปริมาณการผลิตลดลง ผลผลิตในปี พ.ศ. 2530 จึงลดลง

ตารางที่ 2.7 ผลผลิตรถยนต์ในบราซิล

หน่วย: คัน

ปี	รถยนต์ ส่วนบุคคล	รถใช้งานเบา	รถบรรทุก	บัส	รวม
2510	139,260	54,421	27,141	4,665	225,487
2520	732,360	73,637	101,368	13,828	921,193
2530	683,380	148,847	74,205	13,639	920,071
2540	1,677,858	306,545	63,744	21,556	2,069,703
2541	1,254,016	247,044	63,773	21,458	1,586,291
2542	1,109,509	176,994	55,277	14,934	1,356,714
2543	1,361,721	235,161	71,686	22,672	1,691,240
2544	1,501,586	214,936	77,431	23,163	1,817,116
2545	1,520,285	179,861	68,558	22,826	1,791,530
2546	1,505,139	216,702	78,960	26,990	1,827,791
2547	1,756,594	318,351	107,038	28,758	2,210,741

ที่มา: Brazilian Automotive Industry Yearbook • 2005, ANFAVEA

แต่ในช่วงปี พ.ศ. 2530 – 2540 ผลผลิตได้เพิ่มขึ้นแบบก้าวกระโดดอีกครั้งคือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 124 ทำให้ในปี พ.ศ. 2540 ผลผลิตรวมสูงถึง 2,069,703 คัน ผลผลิตลดลงอีกครั้งเมื่อบราซิลประสบวิกฤตการเงิน

ในระหว่างปี พ.ศ. 2541- 2542 แต่หลังจากนั้นก็ได้นำตัวรวดเร็วจนผลผลิตรวมอยู่ในระดับมากกว่า 2 ล้านในปี พ.ศ. 2547 รายละเอียดปรากฏในตารางที่ 2.7

ในส่วนของประเภทรถยนต์หลักที่ผลิต ร้อยละ 80 เป็นรถยนต์นั่งส่วนบุคคล ร้อยละ 14 เป็นรถใช้งานเบา ร้อยละ 5 เป็นรถบรรทุก และร้อยละ 1 เป็นรถบัส ภาพที่ แสดงสัดส่วนของประเภทรถยนต์หลักที่ผลิตได้

4) ผลผลิตเครื่องจักรเกษตร

บราซิลเป็นแหล่งผลิตรถที่ใช้งานในการเกษตร การก่อสร้างเพื่อป้อนตลาดในลาตินอเมริกา รถประเภทนี้รวมถึง Tiller, Tractor, Combines, Loader and Backhoes ในทำนองเดียวกับรถยนต์หลัก ผลผลิตรวมเคยสูงถึงระดับมากกว่า 6 หมื่นคันต่อปีในช่วงปี พ.ศ. 2520 – 2530 แต่ได้ลดลงกว่าร้อยละ 50 ในระยะต่อมาเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ หลังจากนั้นก็นำตัวและผลิตในระดับ 69,418 คันในปี พ.ศ. 2547

ตารางที่ 2.8 การผลิตเครื่องจักรเกษตร

หน่วย: คัน

ปี	Tiller	Tractor	Combines	Loader/ Backhoes	รวม
2510	2,500	6,368	-	-	8,868
2520	5,384	55,701	4,242	1,569	66,896
2530	4,313	49,379	6,727	2,249	62,668
2540	844	24,499	3,715	2,599	31,657
2541	692	26,164	4,063	2,493	33,412
2542	778	22,159	3,760	1,524	28,221
2543	813	28,975	4,296	1,417	35,501
2544	947	36,132	5,196	2,064	44,339
2545	1,079	42,017	6,851	2,063	52,010
2546	1,597	48,629	9,195	1,605	61,026
2547	1,703	54,997	10,443	2,275	69,418

ที่มา: Brazilian Automotive Industry Yearbook • 2005, ANFAVEA

ประเภทเครื่องจักรเกษตรที่ผลิตมากที่สุดก็คือรถ Tractor มีสัดส่วนร้อยละ 79 ของผลผลิตรวม ลำดับถัดมาก็คือรถ Combines ร้อยละ 15 ส่วนรถ Tiller และรถ Loader/Backhoes มีสัดส่วนร้อยละ 3 เท่ากัน รายละเอียดปรากฏในตารางที่ 2.8

5) การผลิตอะไหล่รถยนต์

อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากอุตสาหกรรมรถยนต์ก็คืออุตสาหกรรมอะไหล่รถยนต์ อุตสาหกรรมนี้เติบโตมาอย่างต่อเนื่อง เมื่อวัดด้วยระดับรายได้ รายได้เพิ่มจาก 3,347 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี พ.ศ. 2520 เป็น 8,338 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และในปี พ.ศ. 2546 อยู่ในระดับ 12,400 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในช่วงแรก การผลิตอะไหล่ทำเพื่อสนองความต้องการของตลาดภายในเป็นหลัก โดยส่งออกเพียงเฉลี่ยร้อยละ 15 แต่ในปัจจุบัน การส่งออกสูงขึ้นมาก มีสัดส่วนถึงร้อยละ 22 ของการผลิตทั้งหมด และการใช้ในอุตสาหกรรมรถยนต์มีสัดส่วนร้อยละ 56 รายละเอียดปรากฏในตารางที่ 2.9

ตารางที่ 2.9 รายได้ของอุตสาหกรรมอะไหล่รถยนต์ในบราซิล

ปี	รายได้ทั้งหมด ล้านเหรียญสหรัฐ	มาจากการจำหน่ายให้ (%)			
		อุตสาหกรรมยนต์	ตลาดซ่อมรถ	ส่งออก	ตลาดอื่น
2520	3,347	72.8	18.5	3.1	5.6
2530	8,338	51.3	27.2	16.3	5.2
2540	17,458	59.8	17.9	14.7	7.6
2541	14,853	58.0	19.0	17.0	6.0
2542	11,213	55.2	18.6	20.7	5.5
2543	13,309	56.8	17.5	20.0	5.7
2544	11,903	57.8	17.3	18.8	6.1
2545	11,016	55.6	15.8	22.6	6.0
2546	12,400	56.0	16.0	22.0	6.0

ที่มา: Brazilian Automotive Industry Yearbook • 2005, ANFAVEA

6) การลงทุนและการจ้างงาน

อุตสาหกรรมรถยนต์เป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญสำหรับบราซิลเนื่องจากการลงทุนและการจ้างงานสูง และในเวลาที่เกิดวิกฤตก็สามารถฟื้นตัวรวดเร็วเพราะใช้เงินทุนจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ในตารางที่ 2.10 จะเห็นว่าการจ้างงานจะอยู่ที่ระดับเกือบแสนคนในแต่ละปี ส่วนการลงทุนในระยะที่ผ่านมาก 4-5 ปี มีอัตราลดลง ซึ่งเป็นไปได้ว่าสืบเนื่องจากการลงทุนจำนวนมากแล้วในปี พ.ศ. 2540 จึงต้องรอการปรับปรุงในระยะต่อไป

ตารางที่ 2.10 การลงทุนและการจ้างงานในอุตสาหกรรมรถยนต์

หน่วยการลงทุน: ล้านดอลลาร์สหรัฐ หน่วยการจ้างงาน: คน

ปี	การลงทุน			การจ้างงาน		
	รถยนต์หลัก	เครื่องจักรเกษตร	รวม	รถยนต์หลัก	เครื่องจักรเกษตร	รวม
2540	2,092	66	2,158	104,941	10,408	115,349
2541	2,335	119	2,454	83,049	10,086	93,135
2542	1,791	92	1,883	85,100	9,372	94,472
2543	1,651	94	1,745	89,134	9,480	98,614
2544	1,750	75	1,825	84,834	9,221	94,055
2545	976	66	1,042	81,737	9,796	91,533
2546	673	75	748	79,047	11,650	90,697

หมายเหตุ ในการจ้างงาน จำนวนคนที่มิได้ตำแหน่งงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม ของแต่ละปี

ที่มา: Brazilian Automotive Industry Yearbook • 2005, ANFAVE

ตารางที่ 2.11 การค้าทางด้านการอุตสาหกรรมรถยนต์

หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ปี	รถยนต์		เครื่องจักรเกษตร		รวม		ดุลการค้า
	นำเข้า	ส่งออก	นำเข้า	ส่งออก	นำเข้า	ส่งออก	
2510	49	2	24	-	73	2	(72)
2520	226	490	76	40	302	530	228
2530	826	2,453	173	303	999	2,756	1,757
2540	5,105	3,929	613	759	5,718	4,688	(1030)
2541	4,692	4,264	705	740	5,397	5,004	(393)
2542	3,873	3,078	486	450	4,359	3,528	(831)
2543	3,764	3,488	451	465	4,215	3,953	(262)
2544	3,717	3,614	482	518	4,199	4,132	(67)
2545	2,910	3,379	573	580	3,483	3,959	476
2546	3,246	4,679	774	962	4,020	5,641	1,621

หมายเหตุ 1. เป็นข้อมูลรวมการนำเข้าส่งออกโดยสมาชิกของ ANFAVEA เท่านั้นและไม่รวมอะไหล่

2. ก่อนหน้าปี 2541 ไม่รวมการส่งออกนำเข้าของบริษัทเรโนลและเปอร์โยต์ ซีตรอง

ที่มา: Brazilian Automotive Industry Yearbook • 2005, ANFAVEA

7) การนำเข้าและการส่งออกรถยนต์

แม้บราซิลจะผลิตรถยนต์เป็นจำนวนมาก แต่ก็ยังนำเข้าจำนวนมากเช่นกัน และเป็นการนำเข้าโดยบริษัทผู้ผลิตเหล่านี้เช่นกัน ดังนั้น เมื่อพิจารณาดุลการค้ารถยนต์จะพบว่าบราซิลขาดดุลหลายปี นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 เป็นต้นมา การส่งออกเพิ่มขึ้นทำให้เกิดการเกินดุลมากขึ้นตามลำดับ

ตารางที่ 2.12 ถึง 2.16 แสดงรายละเอียดการส่งออกและนำเข้ารถยนต์ระหว่างบราซิลกับประเทศคู่ค้าที่สำคัญ โดยเครื่องจักรเกษตรและอื่นๆ จะรวมอุปกรณ์จักรกลเครื่องก่อสร้างด้วย จะเห็นว่าตลาดนำเข้ารถยนต์ที่สำคัญของบราซิลก็คืออาเจนตินา เม็กซิโก และสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะอย่างยิ่งตลาดสหรัฐอเมริกาเป็นตลาดใหญ่สำหรับอะไหล่รถยนต์ของบราซิล อันแสดงให้เห็นว่าสินค้าอะไหล่รถยนต์ของบราซิลได้มาตรฐานโลกซึ่งประเทศที่เข้มงวดเรื่องมาตรฐานรถยนต์อย่างสหรัฐอเมริกาก็นำเข้าด้วย ตลาดสหภาพยุโรปเป็นตลาดสำคัญที่บราซิลยังคงขาดดุลการค้ารถยนต์ โดยบราซิลนำเข้ามากกว่าส่งออกประมาณเท่าตัว โดยเฉพาะสินค้าอะไหล่รถยนต์

ตารางที่ 2.12 การค้ารถยนต์ระหว่างบราซิลกับทั่วโลก

หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ปี	รถยนต์		อะไหล่รถยนต์		เครื่องจักรเกษตรและอื่นๆ		รวม	
	ส่งออก	นำเข้า	ส่งออก	นำเข้า	ส่งออก	นำเข้า	ส่งออก	นำเข้า
2542	1,961.00	1,819.70	3,969.50	4,034.00	617.10	209.30	6,547.60	6,063.00
2543	2,671.60	1,906.50	4,121.60	4,459.10	781.20	159.30	7,574.40	6,524.90
2544	2,640.10	2,017.00	3,910.70	4,416.50	910.90	209.90	7,461.60	6,643.50
2545	2,633.40	1,093.50	4,163.00	4,147.30	995.40	121.60	7,791.80	5,362.40
2546	3,566.50	828.00	5,137.30	4,503.90	1,452.10	185.50	10,155.80	5,517.30
2547	4,950.70	880.40	6,404.90	5,840.30	2,409.00	235.50	13,764.50	6,956.20

ที่มา: Brazilian Automotive Industry Yearbook • 2005, ANFAVEA

ตารางที่ 2.13 การค้ารถยนต์ระหว่างบราซิลกับอาเจนตินา

หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ปี	รถยนต์		อะไหล่รถยนต์		เครื่องจักรเกษตรและอื่นๆ		รวม	
	ส่งออก	นำเข้า	ส่งออก	นำเข้า	ส่งออก	นำเข้า	ส่งออก	นำเข้า
2542	692.30	1,073.30	798.40	550.70	153.50	5.70	1,644.20	1,629.70
2543	726.80	1,141.50	852.70	590.20	132.80	8.50	1,712.30	1,740.20
2544	408.70	1,304.80	672.20	476.00	97.90	2.46	1,178.70	1,783.30
2545	167.10	646.00	364.70	403.50	23.70	4.60	555.50	1,054.10
2546	680.30	427.30	553.10	420.40	244.20	0.50	1,477.60	848.10
2547	1,493.10	495.40	872.30	644.50	437.60	8.28	2,803.00	1,148.20

ที่มา: Brazilian Automotive Industry Yearbook • 2005, ANFAVEA

ตารางที่ 2.14 การค้ารถยนต์ระหว่างบราซิลกับเม็กซิโก

หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ปี	รถยนต์		อะไหล่รถยนต์		เครื่องจักรเกษตรและอื่นๆ		รวม	
	ส่งออก	นำเข้า	ส่งออก	นำเข้า	ส่งออก	นำเข้า	ส่งออก	นำเข้า
2542	270.00	3.00	177.20	78.90	49.30	1.40	496.50	83.30
2543	595.40	17.20	301.10	117.50	105.30	0.67	1,001.80	135.30
2544	618.20	82.60	331.90	120.10	160.00	0.53	1,110.00	203.30
2545	880.70	54.80	358.40	116.20	112.30	0.12	1,351.40	171.00
2546	1,193.50	30.90	355.80	119.00	121.80	0.01	1,671.10	149.90
2547	1,402.50	11.80	518.00	134.30	212.40	0.02	2,132.80	146.10

ที่มา: Brazilian Automotive Industry Yearbook • 2005, ANFAVEA

ตารางที่ 2.15 การค้ารถยนต์ระหว่างบราซิลกับสหรัฐอเมริกา

หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ปี	รถยนต์		อะไหล่รถยนต์		เครื่องจักรเกษตรและอื่นๆ		รวม	
	ส่งออก	นำเข้า	ส่งออก	นำเข้า	ส่งออก	นำเข้า	ส่งออก	นำเข้า
2542	0.90	30.40	1,633.70	592.70	83.40	95.30	1,718.00	718.40
2543	302.70	32.80	1,473.50	823.00	62.80	53.20	1,839.00	909.00
2544	592.70	40.40	1,197.70	799.20	100.80	85.50	1,891.10	925.10
2545	651.80	11.30	1,532.90	763.10	139.10	61.80	2,323.80	836.10
2546	550.20	13.90	1,708.90	767.70	188.90	128.00	2,448.00	909.70
2547	217.90	18.50	2,039.50	921.70	425.00	167.50	2,682.50	1,107.60

ที่มา: Brazilian Automotive Industry Yearbook • 2005, ANFAVEA

ตารางที่ 2.16 การค้ารถยนต์ระหว่างบราซิลกับสหภาพยุโรป

หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ปี	รถยนต์		อะไหล่รถยนต์		เครื่องจักรเกษตรและอื่นๆ		รวม	
	ส่งออก	นำเข้า	ส่งออก	นำเข้า	ส่งออก	นำเข้า	ส่งออก	นำเข้า
2542	597.30	428.70	756.10	2,042.50	36.40	43.50	1,389.80	2,514.70
2543	440.50	287.80	769.60	1,952.80	69.30	43.30	1,279.40	2,283.90
2544	147.70	215.90	820.70	2,101.10	49.40	53.70	1,017.70	2,370.70
2545	96.30	191.90	938.00	2,033.70	63.40	29.70	1,097.70	2,255.40
2546	120.20	232.30	1,220.30	2,210.70	90.10	35.50	1,430.60	2,478.50
2547	157.90	171.30	1,501.80	2,787.80	90.40	33.40	1,750.10	2,992.50

ที่มา: Brazilian Automotive Industry Yearbook • 2005, ANFAVEA

2.6 สรุป

โดยสรุป บราซิลเป็นประเทศที่มีศักยภาพในการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมหลายชนิด โดยเฉพาะสินค้าเกษตร เป็นผู้ผลิตน้ำตาลจากอ้อยและผู้ผลิตถั่วเหลืองรายใหญ่ของโลก นอกจากนี้ ในด้านอุตสาหกรรม บราซิลมีความได้เปรียบประเทศอื่นที่มีวัตถุดิบในประเทศมากเพียงพอที่จะผลิตสินค้าอุตสาหกรรมหนัก เช่น เครื่องจักรการเกษตร

บทที่ 3

การค้าต่างประเทศ

การค้าต่างประเทศมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศบราซิลเป็นอย่างมากโดยการค้าต่างประเทศได้ขยายตัวมาโดยตลอด ในปัจจุบันนี้ประเทศบราซิลมีอัตราเฉลี่ยการขยายตัวของการส่งออกและนำเข้าสูงประมาณร้อยละ 9.65 และร้อยละ 1.73 ต่อปีตามลำดับ โดยสินค้าส่งออกที่สำคัญคือ สินค้าเกษตร ได้แก่ กุ้ง เนื้อสัตว์ กาแฟ ถั่วเหลือง ข้าวโพด ฝ้าย ยาสูบ ผักและผลไม้ น้ำตาลทราย หนังสือ เป็นต้น ส่วนสินค้านำเข้าที่สำคัญได้แก่ เหล็กและผลิตภัณฑ์รถยนต์และยานพาหนะ รองเท้าและเครื่องหนัง ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ เป็นต้น สำหรับประเทศคู่ค้าที่สำคัญอันดับต้นๆ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา อาเจนตินา จีน เนเธอร์แลนด์ เยอรมนี เป็นต้น การค้ากับไทยยังมีไม่มากนักโดยการนำเข้าจากประเทศไทยจัดอยู่ในอันดับที่ 32 ในจำนวนคู่ค้าสำคัญ 50 ประเทศ

3.1 โครงสร้างการนำเข้า

การนำเข้าของประเทศบราซิลมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา จากตารางที่ 3.1 พบว่าปี พ.ศ. 2542 ประเทศบราซิลนำเข้าสินค้าจากประเทศต่างๆ ทั่วโลก คิดเป็นมูลค่า 49,210 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และมีแนวโน้มลดลงมาโดยตลอด จนกระทั่งปี พ.ศ. 2546 มีมูลค่าเป็น 48,260 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นอัตราการลดลงโดยเฉลี่ย 1.7 ต่อปี

ในส่วนของประเทศสินค้านำเข้าของบราซิลในปี พ.ศ. 2546 พบว่าสัดส่วนการนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมมีสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.61 และมีอัตราการลดลงเล็กน้อย (ดูตารางที่ 3.1) ประเภทสินค้านำเข้าลำดับรองลงมาคือ พลังงาน คิดเป็นร้อยละ 15.77 และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่สินค้าเกษตรและเครื่องจักรมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในช่วงปี พ.ศ. 2542-2545 โดยในปี พ.ศ. 2545 มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 7.28

สินค้าที่ประเทศบราซิลนำเข้าจากทั่วโลกมีจำนวนมากโดยพบว่าส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุตสาหกรรมวัตถุดิบและพลังงาน จากตารางที่ 3.2 และ 3.3 สินค้านำเข้าคิดเป็นมูลค่าปี พ.ศ. 2546 ที่สำคัญ 3 รายการแรก ได้แก่ อุปกรณ์ด้านนิวเคลียร์ (มูลค่า 7,787 ล้านดอลลาร์) แร่ธาตุเชื้อเพลิงและน้ำมัน (7,437 ล้านดอลลาร์) อุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (6,771 ล้านดอลลาร์) ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกันคิดเป็นร้อยละ 16.14 ร้อยละ 15.41 และร้อยละ 14.03 ตามลำดับ โดยสินค้านำเข้าที่สำคัญ 20 รายการแรกที่มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2541-2546 ได้แก่ พลังงานและน้ำมัน อุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เคมีภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ยา ปุ๋ย และสินค้าเกษตร ได้แก่ ธัญพืชและยางพารา

ตารางที่ 3.1 โครงสร้างการนำเข้าสินค้าของประเทศบราซิล

มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐ สัดส่วน: ร้อยละของทั้งหมด

ประเภทสินค้า	2543		2544		2545		2546	
	มูลค่า	%	มูลค่า	%	มูลค่า	%	มูลค่า	%
1. สินค้าเกษตร และเครื่องมือ	3,713	6.65	3,201	5.76	3,245	6.87	3,513	7.28
2. สินค้าประมง	302	0.54	267	0.48	217	0.46	208	0.43
3. แร่ธาตุ และวัตถุดิบ	2,217	3.97	2,068	3.72	1,724	3.65	1,983	4.11
4. พลังงาน	8,403	15.05	7,992	14.38	7,170	15.18	7,611	15.77
5. สิ่งทอ เสื้อผ้า รองเท้า	1,954	3.50	1,595	2.87	1,304	2.76	1,351	2.80
6. สินค้าอุตสาหกรรม	39,240	70.28	40,450	72.78	33,573	71.08	33,594	69.61
7. สินค้าอื่นและทอง	6	0.01	6	0.01	0	0.00	0	0.00
รวม	55,834	100.00	55,579	100.00	47,232	100.00	48,260	100.00

ที่มา: SECEX-Foreign Trade Secretariat

ตารางที่ 3.2 สินค้าเข้าสำคัญ 20 ลำดับแรกของบราซิล จำแนกตามบทของ HS

หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ

บทที่	รายการสินค้า	2542	2543	2544	2545	2546
84	Boilers, machinery and mechanical appliances; parts thereof.	9,059	9,019	9,669	8,146	7,787
27	Mineral fuels, mineral oils bituminous substances; mineral wax	5,433	8,291	7,723	7,025	7,437
85	Electrical machinery and equipment and parts thereof;	7,443	9,129	9,641	7,041	6,771
29	Organic chemicals	3,267	3,278	3,367	2,964	3,108
87	Vehicles other than railway or tramway rolling-stock, and parts	3,440	3,725	3,811	2,643	2,519
39	Plastics and articles thereof.	1,630	1,975	1,912	1,818	1,846
90	Optical, photographic, precision, medical or surgical instruments	1,672	1,846	2,137	1,837	1,812
31	Fertilizers.	864	1,273	1,219	1,228	1,711
30	Pharmaceutical products.	1,512	1,421	1,522	1,528	1,512
10	Cereals.	1,219	1,238	1,118	1,067	1,434
38	Miscellaneous chemical products.	808	779	823	798	1,020
40	Rubber and articles thereof.	714	881	858	846	943
28	Inorganic chemicals; organic or inorganic compounds of metals	504	566	649	633	696
73	Articles of iron or steel.	536	548	658	599	615
88	Aircraft, spacecraft, and parts	920	1,070	808	655	591
54	Man-made filaments.	391	559	515	501	466
32	Tanning or dyeing extracts; tannins and derivatives; dyes, paints	495	502	499	447	446
48	Paper and paperboard;	641	732	589	422	403
74	Copper and articles thereof.	273	405	348	251	375
72	Iron and steel.	335	465	470	329	375
	สินค้าอื่น	8,056	8,131	7,243	6,456	6,393
	รวม	49,210	55,834	55,579	47,232	48,260

ที่มา: WTA (in cooperation with Customs Authorities of Brazil)

ตารางที่ 3.3 สัดส่วนสินค้าเข้าสำคัญ 20 ลำดับแรกของบราซิล จำแนกตามบทของ HS

หน่วย: ร้อยละของมูลค่านำเข้าทั้งสิ้น

บทที่	รายการสินค้า	2542	2543	2544	2545	2546
84	Boilers, machinery and mechanical appliances; parts thereof.	18.41	16.15	17.40	17.25	16.14
27	Mineral fuels, mineral oils bituminous substances; mineral wax	11.04	14.85	13.90	14.87	17.41
85	Electrical machinery and equipment and parts thereof;	15.13	16.35	17.35	14.91	14.03
29	Organic chemicals	6.64	5.87	6.06	6.27	6.44
87	Vehicles other than railway or tramway rolling-stock, and parts	6.99	6.67	6.86	5.60	5.22
39	Plastics and articles thereof.	3.31	3.54	3.44	3.85	3.75
90	Optical, photographic, precision, medical or surgical instruments	3.40	3.31	3.84	3.89	3.75
31	Fertilizers.	1.76	2.28	2.19	2.60	3.55
30	Pharmaceutical products.	3.07	2.54	2.74	3.24	3.13
10	Cereals.	2.48	2.22	2.01	2.26	2.97
38	Miscellaneous chemical products.	1.64	1.40	1.48	1.69	2.11
40	Rubber and articles thereof.	1.45	1.58	1.54	1.79	1.95
28	Inorganic chemicals; organic or inorganic compounds of metals	1.03	1.01	1.17	1.34	1.44
73	Articles of iron or steel.	1.09	0.98	1.18	1.27	1.27
88	Aircraft, spacecraft, and parts	1.87	1.92	1.45	1.39	1.22
54	Man-made filaments.	0.79	1.00	0.93	1.06	0.96
32	Tanning or dyeing extracts; tannins and derivatives; dyes, paints	1.00	0.90	0.90	0.95	0.92
48	Paper and paperboard;	1.30	1.31	1.06	0.89	0.83
74	Copper and articles thereof.	0.55	0.72	0.63	0.53	0.78
72	Iron and steel.	0.68	0.83	0.85	0.70	0.78
	สินค้าอื่น	16.37	14.56	13.03	13.67	13.25
	รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา: คำนวณจากตารางที่ 3.2

3.2 โครงสร้างการส่งออก

สินค้าส่งออกประเทศต่างๆ ของประเทศบราซิลที่นับว่าสำคัญในลำดับแรกคือ สินค้าอุตสาหกรรม คิดเป็นมูลค่าปี พ.ศ. 2546 เท่ากับ 30,401 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นร้อยละ 41.60 ของมูลค่าส่งออกทั้งหมด (ดูตารางที่ 3.4) โดยมีสินค้าเกษตรและเครื่องดื่ม มีมูลค่าส่งออกเป็นลำดับที่สองคิดเป็นร้อยละ 28.31 และลำดับที่สามเป็นสินค้าส่งออกประเภทแร่ธาตุและวัตถุดิบ เป็นสัดส่วนร้อยละ 16.05 ในช่วงปี 2542-2546 พบว่าแนวโน้มการส่งออกสินค้าเกษตรและเครื่องดื่ม มีปริมาณเพิ่มขึ้นไม่มากนัก ในขณะที่แนวโน้มสินค้าอุตสาหกรรมลดลง และเป็นที่น่าสังเกตว่าสินค้าประเภทพลังงานมีการส่งออกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 3.5 และ 3.6 พบว่าสินค้าส่งออก 3 ลำดับแรกของบราซิล ได้แก่ สินค้าอุตสาหกรรมประเภทรถยนต์และยานพาหนะคิดเป็นร้อยละ 8.27 อุปกรณ์นิวเคลียร์ เครื่องมือและเครื่องจักร คิดเป็นร้อยละ 7.70 และแร่ธาตุ ได้แก่ เหล็ก และเหล็กกล้า โดยมีสัดส่วนร้อยละ 6.43 ส่วนการส่งออกสินค้าเกษตรที่สำคัญได้แก่ พืชน้ำมัน เนื้อสัตว์ น้ำตาล ไม้และผลิตภัณฑ์ กระดาษและเยื่อกระดาษ กาแฟและชา เป็นต้น โดยมูลค่าการส่งออกมีการขยายตัวเติบโตอย่างต่อเนื่อง

3.3 ประเทศคู่ค้าสำคัญ

ทิศทางการค้าของประเทศบราซิล พบว่าได้มีการส่งออกไปยังประเทศคู่ค้าหลัก ๆ มากขึ้น ยกเว้นประเทศในกลุ่มเมอร์โคซัวร์ เนื่องจากมีปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศอาเจนตินา ซึ่งเป็นประเทศคู่ค้าหลักสำคัญในภูมิภาคนี้ นอกจากนี้ มีการเปลี่ยนแปลงในสัดส่วนของการส่งออกที่สำคัญด้วย กล่าวคือ ทั้งสินค้าส่งออกและนำเข้ามีสัดส่วนลดลงในกลุ่มประเทศอเมริกาเหนือและใต้ รวมทั้งในยุโรป และไปเพิ่มในกลุ่มประเทศเอเชีย และแอฟริกา

3.3.1 ภาพรวมประเทศคู่ค้านำเข้าและส่งออกที่สำคัญของบราซิล

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญที่ประเทศบราซิลนำเข้าสินค้า 10 ลำดับแรก ได้แก่ กลุ่มอียู สหรัฐอเมริกา อาเจนตินา เยอรมนี จีน ไนจีเรีย ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส อิตาลี กลุ่มอาเซียน เป็นต้น (ดูตารางที่ 3.7 และ 3.8) โดยกลุ่มอียูเป็นกลุ่มที่ประเทศบราซิลนำเข้าสินค้าเป็นอันดับ 1 มีมูลค่าปี พ.ศ. 2547 คิดเป็น 15,915 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และคิดเป็นร้อยละ 25.35 รองลงมาเป็นประเทศสหรัฐอเมริกา มีมูลค่า นำเข้า 11,337 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 18.06 เนื่องจากทั้ง 2 ประเทศมีความร่วมมือการค้าระหว่างภูมิภาคร่วมกัน อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตสองประการ ประการแรกคือ การนำเข้าสินค้าของ บราซิลจากสหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา ในช่วงปี พ.ศ. 2540-2547 มีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย ประการที่สองพบว่าการนำเข้าของบราซิลจากจีนและกลุ่มอาเซียนมีแนวโน้มสูงขึ้น แสดงให้เห็นว่าปัจจุบันนี้บราซิลได้หันมาให้ความสำคัญทางการค้ากับประเทศในกลุ่มอาเซียนเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 3.4 โครงสร้างการส่งออกสินค้าของประเทศบราซิล

มูลค่า: ล้านเหรียญสหรัฐ สัดส่วน: ร้อยละของทั้งหมด

ประเภทสินค้า	2543		2544		2545		2546	
	มูลค่า	%	มูลค่า	%	มูลค่า	%	มูลค่า	%
1. สินค้าเกษตร และเครื่องดื่ม	12,711	22.99	15,874	27.26	16,603	27.51	20,684	28.31
2. สินค้าประมง	239	0.44	284	0.49	343	0.57	419	0.57
3. แร่ธาตุ และวัตถุดิบ	10,084	18.59	9,006	15.47	9,669	16.02	11,733	16.05
4. พลังงาน	910	1.65	2,092	3.59	2,951	4.89	3,796	5.19
5. สิ่งทอ เสื้อผ้า รองเท้า	3,708	6.71	3,975	6.83	3,798	6.29	4,494	6.15
6. สินค้าอุตสาหกรรม	25,985	47.00	25,470	43.75	25,604	42.41	30,401	41.60
7. สินค้าอื่นและทอง	1,449	2.62	1,522	2.61	1,394	2.31	1,557	2.13
รวม	55,086	100.00	58,223	100.00	60,362	100.00	73,084	100.00

ที่มา: SECEX-Foreign Trade Secretariat

ตารางที่ 3.5 สินค้าออกสำคัญ 20 ลำดับแรกของบราซิล จำแนกตามบทของ HS

หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ

บทที่	รายการสินค้า	2542	2543	2544	2545	2546
87	Vehicles other than railway or tramway rolling-stock, and parts	3,553	4,438	4,424	4,476	6,041
84	Boilers, machinery and mechanical appliances; parts thereof.	3,970	4,283	4,231	4,226	5,628
72	Iron and steel.	2,925	3,435	2,847	3,460	4,702
12	Oil seeds and oleaginous fruits;	1,619	2,213	2,757	3,070	4,338
27	Mineral fuels, mineral oils, bituminous substances; mineral waxes	404	908	2,092	2,951	3,796
26	Ores, slag and ash.	2,943	3,255	3,129	3,192	3,644
02	Meat and edible meat offal.	1,529	1,606	2,553	2,751	3,641
85	Electrical machinery and equipment and parts thereof;	1,813	2,961	3,207	3,094	3,156
23	Residues from the food industries; prepared animal fodder.	1,586	1,713	2,165	2,299	2,712
17	Sugars and sugar confectionery.	2,010	1,294	2,401	2,212	2,391
44	Wood, articles of wood; wood charcoal.	1,391	1,478	1,491	1,765	2,081
88	Aircraft, spacecraft, and parts thereof.	1,899	3,575	3,554	2,799	2,050
47	Wood pulp and other fibrous cellulose material; paper	1,244	1,602	1,248	1,161	1,744
64	Footwear	1,342	1,617	1,684	1,516	1,622
76	Aluminum and articles thereof.	1,267	1,489	1,166	1,263	1,502
09	Coffee, tea, mate and spices.	2,372	1,681	1,340	1,331	1,424
15	Animal or vegetable fats and oils and their cleavage products,	790	468	616	880	1,339
29	Organic chemicals.	991	1,180	909	1,102	1,305
20	Preparations of vegetables, fruit, nuts	1,340	1,134	926	1,134	1,292
39	Plastics and articles thereof.	690	956	844	832	1,171
	สินค้าอื่น	12,333	13,798	14,640	14,847	17,603
	รวม	48,011	55,086	58,223	60,362	73,084

ที่มา: WTA (in cooperation with Customs Authorities of Brazil)

ตารางที่ 3.6 สัดส่วนสินค้าออกสำคัญ 20 ลำดับแรกของบราซิล จำแนกตามบทของ HS

หน่วย: ร้อยละของมูลค่านำเข้าทั้งสิ้น

บทที่	รายการสินค้า	2542	2543	2544	2545	2546
87	Vehicles other than railway or tramway rolling-stock, and parts	7.40	8.06	7.60	7.41	8.27
84	Boilers, machinery and mechanical appliances; parts thereof.	8.27	7.77	7.27	7.00	7.70
72	Iron and steel.	6.09	6.24	4.89	5.73	6.43
12	Oil seeds and oleaginous fruits;	3.37	4.02	4.73	5.09	5.94
27	Mineral fuels, mineral oils, bituminous substances; mineral waxes	0.84	1.65	3.59	4.89	5.19
26	Ores, slag and ash.	6.13	5.91	5.37	5.29	4.99
02	Meat and edible meat offal.	3.19	2.91	4.38	4.56	4.98
85	Electrical machinery and equipment and parts thereof;	3.78	5.38	5.51	5.13	4.32
23	Residues from the food industries; prepared animal fodder.	3.30	3.11	3.72	3.81	3.71
17	Sugars and sugar confectionery.	4.19	2.35	4.12	3.66	3.14
44	Wood, articles of wood; wood charcoal.	2.90	2.68	2.56	2.92	2.85
88	Aircraft, spacecraft, and parts thereof.	3.96	6.49	6.10	4.64	2.80
47	Wood pulp and other fibrous cellulose material; paper	2.59	2.91	2.14	1.92	2.39
64	Footwear	2.80	2.94	2.89	2.51	2.22
76	Aluminum and articles thereof.	2.64	2.70	2.00	2.09	2.06
09	Coffee, tea, mate and spices.	4.94	3.05	2.30	2.21	1.95
15	Animal or vegetable fats and oils and their cleavage products,	1.65	0.85	1.06	1.46	1.83
29	Organic chemicals.	2.06	2.14	1.56	1.83	1.77
20	Preparations of vegetables, fruit, nuts	2.79	2.06	1.59	1.88	1.77
39	Plastics and articles thereof.	1.44	1.73	1.45	1.38	1.60
	สินค้าอื่น	25.69	25.05	25.15	24.60	24.09
	รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา: คำนวณจากตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.7 ประเทศที่เป็นแหล่งสินค้านำเข้าของบราซิล 20 ลำดับแรก

หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ลำดับ	ประเทศ/กลุ่มประเทศ	2542	2543	2544	2545	2546	2547
1	EU 25	15,252	14,513	15,398	13,405	13,032	15,915
2	EU 15	14,980	14,056	14,816	13,061	12,679	15,436
3	สหรัฐอเมริกา	11,727	12,894	12,895	10,285	9,564	11,337
4	อาเจนตินา	5,812	6,841	6,206	4,747	4,673	5,572
5	เยอรมนี	4,713	4,427	4,812	4,398	4,205	5,072
6	จีน	865	1,222	1,328	1,554	2,148	3,710
7	ไนจีเรีย	738	733	1,377	1,091	1,493	3,499
8	ญี่ปุ่น	2,576	2,961	3,064	2,347	2,521	2,868
9	ฝรั่งเศส	1,990	1,883	2,079	1,742	1,764	2,284
10	อิตาลี	2,595	2,167	2,183	1,757	1,753	2,048
11	ASEAN 10	956	1,373	1,238	1,377	1,703	1,992
12	แอลจีเรีย	987	1,509	1,096	1,014	1,114	1,935
13	เกาหลีใต้	1,019	1,430	1,574	1,067	1,079	1,730
14	จีน	714	975	860	654	798	1,390
15	สหราชอาณาจักร	1,222	1,234	1,235	1,341	1,202	1,355
16	ซาอุดีอาระเบีย	615	779	816	677	888	1,232
17	สเปน	1,179	1,119	1,225	975	974	1,175
18	สวีเดน	766	828	999	887	935	1,072
19	ไต้หวัน	540	825	735	687	646	981
20	แคนาดา	972	1,087	927	740	749	866
32	ไทย	145	221	212	187	261	440
	ทั่วโลก	49,210	55,834	55,579	47,232	48,260	62,782

ที่มา: SECEX - Foreign Trade Secretariat

ตารางที่ 3.8 สัดส่วนการนำเข้าของบราซิลจากประเทศที่เป็นแหล่งสินค้าเข้า 20 ลำดับแรก

หน่วย: ร้อยละของการนำเข้าจากทั่วโลก

ลำดับ	ประเทศ	2542	2543	2544	2545	2546	2547
1	EU 25	30.99	25.99	27.70	28.38	27.00	25.35
2	EU 15	30.44	25.17	26.66	27.65	26.27	24.59
3	สหรัฐอเมริกา	23.83	23.09	23.20	21.78	19.82	18.06
4	อาเจนตินา	11.81	12.25	11.17	10.05	9.68	8.88
5	เยอรมนี	9.58	7.93	8.66	9.31	8.71	8.08
6	จีน	1.76	2.19	2.39	3.29	4.45	5.91
7	ไนจีเรีย	1.50	1.31	2.48	2.31	3.09	5.57
8	ญี่ปุ่น	5.23	5.30	5.51	4.97	5.22	4.57
9	ฝรั่งเศส	4.04	3.37	3.74	3.69	3.65	3.64
10	อิตาลี	5.27	3.88	3.93	3.72	3.63	3.26
11	ASEAN 10	1.94	2.46	2.23	2.91	3.53	3.17
12	แอลจีเรีย	2.00	2.70	1.97	2.15	2.31	3.08
13	เกาหลีใต้	2.07	2.56	2.83	2.26	2.24	2.76
14	จีน	1.45	1.75	1.55	1.38	1.65	2.21
15	สหราชอาณาจักร	2.48	2.21	2.22	2.84	2.49	2.16
16	ซาอุดีอาระเบีย	1.25	1.40	1.47	1.43	1.84	1.96
17	สเปน	2.40	2.00	2.20	2.06	2.02	1.87
18	สวีเดน	1.56	1.48	1.80	1.88	1.94	1.71
19	ไต้หวัน	1.10	1.48	1.32	1.45	1.34	1.56
20	แคนาดา	1.98	1.95	1.67	1.57	1.55	1.38
32	ไทย	0.29	0.40	0.38	0.40	0.54	0.70
	ทั่วโลก	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา: คำนวณจากตารางที่ 3.7

จากตารางที่ 3.9 พบว่ามูลค่าการส่งออกของบราซิลเพิ่มขึ้นตลอดช่วงปี พ.ศ. 2542-2547 โดยมูลค่าส่งออกปี พ.ศ. 2542 มีมูลค่า 48,011 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นเป็นมูลค่า 96,475 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี พ.ศ. 2547 คิดเป็นอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.65 ต่อปี สำหรับประเทศคู่ค้าที่บราซิลส่งออกมากเป็นอันดับที่ 1 คือ สหภาพยุโรป (EU) โดยในปี พ.ศ. 2547 มีมูลค่าคิดเป็นร้อยละ 25.03 ของมูลค่าส่งออกทั้งหมด (ดูตารางที่ 3.10) โดยมีสหรัฐอเมริกาในตลาดส่งออกที่มีมูลค่าเป็นลำดับที่ 2 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20.77 ส่วนตลาดในกลุ่มอาเซียนอยู่ในลำดับที่ 13 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.25 และมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2542-2547 คิดเป็นอัตราเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 11 ต่อปี

3.3.2 การค้าระหว่างไทย-บราซิล

ปริมาณการค้าระหว่างไทยกับบราซิลมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นทั้งในด้านการ ส่งออกของไทยไปบราซิล และการนำเข้าจากบราซิล ในช่วงปี พ.ศ. 2544-2547 (ดูตารางที่ 3.11 และ ตารางที่ 3.12) ตารางที่ 3.11 พบว่าปริมาณการค้าส่งออกของไทยไปบราซิล ในช่วงปี พ.ศ. 2544-2547 มีมูลค่าเพิ่มขึ้นจาก 161.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เป็น 385.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละร้อยละ 16.29

ปี พ.ศ. 2547 ประเทศไทยส่งออกสินค้าไปยังบราซิล มีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากปีก่อน เนื่องจากการนำเข้าข้าวจากไทยเพิ่มมากขึ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 ซึ่งปี พ.ศ. 2546 นี้บราซิลขาดแคลนข้าวภายในประเทศเนื่องจากภาวะน้ำท่วม จึงนำเข้าเพิ่มขึ้นจาก 0.016 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เป็น 34.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี พ.ศ. 2546 และปี พ.ศ. 2547 นำเข้าคิดเป็นมูลค่า 12.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สินค้าส่งออกของไทยไปบราซิลที่สำคัญได้แก่ ยางพารา และผลิตภัณฑ์แผงวงจรไฟฟ้า รถยนต์และส่วนประกอบ เป็นต้น

จากการที่ภาวะเศรษฐกิจบราซิลยังอยู่ในภาวะทรงตัว อัตราเงินเฟ้อและการว่างงานยังอยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูง อำนาจซื้อของประชาชนไม่ดีขึ้น และบราซิลยังคงให้ความสำคัญกับการส่งออกเกินดุล โดยในปี พ.ศ. 2547 บราซิลส่งออกสินค้ามาไทยมีมูลค่ารวม 804.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ตารางที่ 3.12) ซึ่งเกินดุลประเทศไทยคิดเป็นมูลค่า 419.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยสินค้านำเข้าของไทยจากบราซิลที่สำคัญได้แก่ เหล็กและเหล็กกล้า กากพืชน้ำมันและเมล็ดพืชน้ำมัน เส้นใยใช้ในการทอ เคมีภัณฑ์ หนังสือพิมพ์ และหนังสือ เป็นต้น

ตารางที่ 3.9 ประเทศที่บราซิลส่งออกสินค้าไปจำนวนมาก 20 ลำดับแรก

หน่วย: ล้านดอลลาร์

ลำดับ	ประเทศ	2542	2543	2544	2545	2546	2547
1	EU 25	14,078	15,211	15,227	15,388	18,444	24,151
2	EU-15	13,731	14,778	14,852	15,097	18,085	23,386
3	สหรัฐอเมริกา	10,675	13,181	14,190	15,354	16,692	20,038
4	อาร์เจนตินา	5,364	6,233	5,002	2,342	4,561	7,373
5	เนเธอร์แลนด์	2,594	2,796	2,863	3,182	4,246	5,917
6	จีน	676	1,085	1,902	2,520	4,533	5,440
7	เยอรมนี	2,544	2,526	2,502	2,537	3,136	4,036
8	เม็กซิโก	1,068	1,711	1,868	2,342	2,741	3,948
9	อิตาลี	1,845	2,146	1,809	1,817	2,208	2,904
10	ญี่ปุ่น	2,193	2,472	1,986	2,098	2,311	2,768
11	ชิลี	896	1,246	1,352	1,461	1,880	2,546
12	ฝรั่งเศส	1,199	1,730	1,647	1,524	1,715	2,190
13	ASEAN-10	873	921	895	1,513	1,450	2,170
14	สหราชอาณาจักร	1,437	1,498	1,705	1,769	1,899	2,117
15	สเปน	1,168	1,004	1,030	1,105	1,535	1,975
16	เบลเยียม	1,703	1,785	1,746	1,888	1,791	1,920
17	รัสเซีย	746	423	1,103	1,252	1,500	1,658
18	เวเนซุเอลา	537	751	1,092	797	606	1,465
19	เกาหลีใต้	628	581	736	852	1,223	1,429
20	แคนาดา	513	566	555	782	978	1,199
33	ไทย	166	228	208	350	416	648
	ทั่วโลก	48,011	55,086	58,223	60,362	73,084	96,475

ที่มา: SECEX - Foreign Trade Secretariat

ตารางที่ 3.10 สัดส่วนการส่งออกของบราซิลไปประเทศคู่ค้า 20 ลำดับแรก

หน่วย: ร้อยละของการส่งออกทั้งหมด

ลำดับ	ประเทศ	2542	2543	2544	2545	2546	2547
1	EU 25	29.32	27.61	26.15	25.49	25.24	25.03
2	EU-15	28.60	26.83	25.51	25.01	24.75	24.24
3	สหรัฐอเมริกา	22.23	23.93	24.37	25.44	22.84	20.77
4	อาเจนตินา	11.17	11.31	8.59	3.88	6.24	7.64
5	เนเธอร์แลนด์	5.40	5.08	4.92	5.27	5.81	6.13
6	จีน	1.41	1.97	3.27	4.18	6.20	5.64
7	เยอรมนี	5.30	4.59	4.30	4.20	4.29	4.18
8	เม็กซิโก	2.22	3.11	3.21	3.88	3.75	4.09
9	อิตาลี	3.84	3.90	3.11	3.01	3.02	3.01
10	ญี่ปุ่น	4.57	4.49	3.41	3.48	3.16	2.87
11	ชิลี	1.87	2.26	2.32	2.42	2.57	2.64
12	ฝรั่งเศส	2.50	3.14	2.83	2.52	2.35	2.27
13	ASEAN-10	1.82	1.67	1.54	2.51	1.98	2.25
14	สหราชอาณาจักร	2.99	2.72	2.93	2.93	2.60	2.19
15	สเปน	2.43	1.82	1.77	1.83	2.10	2.05
16	เบลเยียม	3.55	3.24	3.00	3.13	2.45	1.99
17	รัสเซีย	1.55	0.77	1.89	2.07	2.05	1.72
18	เวเนซุเอลา	1.12	1.36	1.88	1.32	0.83	1.52
19	เกาหลีใต้	1.31	1.05	1.26	1.41	1.67	1.48
20	แคนาดา	1.07	1.03	0.95	1.29	1.34	1.24
33	ไทย	0.35	0.41	0.36	0.58	0.57	0.67
	ทั่วโลก	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา: คำนวณจากตารางที่ 3.9

ตารางที่ 3.11 สินค้าส่งออกของไทยไปบราซิล เรียงลำดับมูลค่า

มูลค่า: ล้านดอลลาร์

ลำดับ	รายการ	2544	2545	2546	2547
1	ยางพารา	25.1	37.2	64.8	96.3
2	รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	4.8	5.1	22.7	53.8
3	เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบและชิ้นส่วน	2	0.9	10.8	31.4
4	ผลิตภัณฑ์ยาง	15	19.1	23.5	26.2
5	เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์และส่วนประกอบ	3.1	2.2	3.7	16.2
6	ผ้าและเส้นใยประดิษฐ์	3.6	3.9	4.3	12.7
7	ข้าว	0	0	34.8	12.1
8	แผงวงจรไฟฟ้า	2.6	6.3	36.3	10
9	เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่นๆ	2.8	3.3	8.9	10
10	เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ	11.2	8.3	8.3	9.2
11	เครื่องวิดีโอ เครื่องเสียง อุปกรณ์และชิ้นส่วน	9.7	6.7	3.8	7.6
12	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล	2.5	2.3	3.5	6.9
13	เม็ดพลาสติก	8.4	5.9	4.6	6.6
14	เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	1.8	2.7	3.7	6.4
15	ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	0.3	0.4	3.8	5.9
	สินค้าอื่นๆ	68.6	57.3	61.2	74.5
	มูลค่ารวม	161.5	161.6	298.7	385.8

หมายเหตุ ตัวเลขของปี พ.ศ. 2547 เป็นตัวเลขเบื้องต้น

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์ ด้วยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ตารางที่ 3.12 สินค้านำเข้าของไทยจากบราซิล เรียงลำดับมูลค่า

มูลค่า: ล้านดอลลาร์

ลำดับ	รายการ	2544	2545	2546	2547
1	เหล็กและเหล็กกล้า	97.8	165.9	206.8	319.2
2	กากพืชน้ำมัน (ถั่วเหลือง ถั่วลิสง เมล็ดฝ้าย)	58.9	94.6	143.3	179.2
3	เมล็ดพืชน้ำมัน	10.6	16.4	17.8	136.3
4	เส้นใยใช้ในการทอ	10.4	6.5	7.5	34.6
5	ส่วนประกอบรถยนต์ โครงรถและตัวถัง	6.1	5.4	10.6	16.4
6	เคมีภัณฑ์	6.3	9.3	11.3	14
7	แร่ดิบ	2.8	8.9	11.4	12.6
8	หนังสือพิมพ์และหนังสือ	6.7	5.8	11.2	12.4
9	สินแร่โลหะอื่นๆ และเศษโลหะ	8.4	1.9	5.8	11.2
10	ไม้ซุง ไม้แปรรูปและไม้อื่นๆ	8.6	9.7	14.9	11.1
11	เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม	7.9	5.8	13.5	8.8
12	แทรกเตอร์	0.7	1.8	6	8.7
13	ผลิตภัณฑ์โลหะ	0.8	0.8	1.6	4.9
14	ใบยาสูบ	14.3	3.8	5.3	4.3
15	เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ	8.2	10.2	6.1	3.7
	สินค้าอื่นๆ	16.7	17.5	64.2	27.5
	มูลค่ารวม	265.2	364.3	557.3	804.9

หมายเหตุ ตัวเลขของปี พ.ศ. 2547 เป็นตัวเลขเบื้องต้น

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์ ด้วยความร่วมมือของกรมศุลกากร

บทที่ 4

นโยบายการค้าและการลงทุน

4.1 ภาพรวมการดำเนินนโยบายการค้าและการลงทุน

นักวิชาการขององค์การการค้าโลกได้ประเมินการใช้นโยบายการค้าและการลงทุนของบราซิลในการนำเสนอแนะนโยบายการค้าตามกระบวนการ Trade Policy Review Mechanism เมื่อปี พ.ศ. 2547 ไว้ว่า บราซิลต้องการใช้นโยบายการค้าในการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนและลดความอ่อนไหวของประเทศที่มีต่อสถานการณ์การเงินโลก ดังนั้น บราซิลจึงมุ่งที่จะจัดทำเขตการค้าเสรีในระดับภูมิภาค ส่งเสริมการส่งออกและกระจายประเภทสินค้าออก บราซิลพยายามเจรจาการค้าในหลายเวทีโลกเพื่อขยายตลาดสินค้าเกษตรและในขณะเดียวกันก็ต้องการดำรงมาตรการที่ปกป้องอุตสาหกรรมของตนเองไว้ ในการเจรจารอบอูรุกวัย บราซิลยืนหยัดต่อสู้ให้ประเทศกำลังพัฒนาได้รับการปฏิบัติเป็นพิเศษในการเปิดเสรีการค้า โดยประเทศกำลังพัฒนาไม่ต้องเปิดตลาดในระดับเดียวกับประเทศพัฒนาแล้ว ในการเจรจารอบโดฮา บราซิลก็ยังคงผลักดันแนวคิดเดิม กล่าวคือ ประเทศกำลังพัฒนามีความยืดหยุ่นพิเศษในการใช้นโยบายการค้าเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของตนเอง (WTO, 2547, WT/TPR/S/140)

4.2 มาตรการการนำเข้าทางด้านการศุลกากรและภาษีอื่น

4.2.1 ภาษีศุลกากร

ในฐานะที่เป็นสมาชิกของเมอร์โคซูร์ การนำเข้าสินค้าจากประเทศสมาชิกเมอร์โคซูร์ บราซิลคิดอัตราภาษีสินค้านำเข้าเป็นศูนย์ และการนำเข้าจากประเทศที่สามอัตราภาษีจะใช้อัตราภาษีร่วมของเมอร์โคซูร์ (Common External Tariffs) เรียกย่อๆ ว่า CET บราซิลเริ่มใช้ CET ตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ. 2538 และอัตราภาษีเป็นอัตรา Ad Volorem ที่คำนวณจากราคา C.I.F. ตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นอัตราภาษีเฉลี่ยของแต่ละตอนของพิกัดในระบบ HS และแสดงอัตราสูงสุดและต่ำสุดในแต่ละบทด้วย

ในปัจจุบัน การใช้ CET ยังทำไม่ได้เต็มที่เพราะมีข้อยกเว้นเป็นรายสินค้าซึ่งข้อยกเว้นเหล่านี้กำหนดขึ้นโดยมติของที่ประชุมเมอร์โคซูร์ ข้อยกเว้นที่สำคัญมีดังนี้

1) การยกเว้นรายการสินค้าทุนและรายการสินค้าคอมพิวเตอร์และโทรคมนาคม การยกเว้นนี้เป็นข้อยกเว้นของประเทศสมาชิกเมอร์โคซูร์ทุกประเทศ โดยมีการระบุไว้ในตารางพิกัดภาษีว่ารายการใดเป็นสินค้าทุนและรายการใดเป็นสินค้าคอมพิวเตอร์และโทรคมนาคม สำหรับการนำเข้าสินค้าแต่ละประเภทนี้จากประเทศที่สาม จะเก็บภาษีในอัตราที่แตกต่างไปจาก CET ซึ่งโดยทั่วไปจะกำหนดต่ำกว่าอัตราของ CET เพื่อลดต้นทุนการลงทุนเพราะรายการสินค้าเหล่านี้ประเทศสมาชิกเมอร์โคซูร์ผลิตไม่ได้หรือผลิตได้ไม่พอกับความต้องการ

ตารางที่ 4.1 อัตราเฉลี่ยภาษีศุลกากรของบราซิล นำมาจาก Common External Tariff

หน่วย: ร้อยละของมูลค่านำเข้า

ตอนที่	รายการ	อัตราเฉลี่ย	ขั้นสูง	ขั้นต่ำ
1	สัตว์มีชีวิต	2.24	4	0
2	เนื้อสัตว์และส่วนอื่นของสัตว์ที่บริโภคได้	9.76	12	6
3	ปลา สัตว์น้ำจำพวกครัสตาเซีย โมลลัสก์และสัตว์น้ำที่ไม่มีกระดูกสันหลังอื่น ๆ	9.41	10	0
4	ผลิตภัณฑ์นม ไข่สัตว์ปีก น้ำผึ้งธรรมชาติผลิตภัณฑ์จากสัตว์ที่บริโภคได้ซึ่งไม่ได้ระบุหรือรวมไว้ในที่อื่น	13.76	16	0
5	ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ที่ไม่ได้ระบุหรือรวมไว้ในที่อื่น	5.86	8	0
6	ต้นไม้และพืชอื่น ๆ ที่มีชีวิต หัว รากและสิ่งที่คล้ายกันดอกไม้และใบไม้ที่ใช้ประดับ	2.95	10	0
7	พืชผักรวมทั้งรากและหัวบางชนิดที่บริโภคได้	7.61	10	0
8	ผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้เปลือกผลไม้จำพวกส้มหรือเปลือกแดง	9.56	10	6
9	กาแฟ ชา ชามาต้า และเครื่องเทศ	10.00	10	10
10	ธัญพืช	6.00	12	0
11	ผลิตภัณฑ์ของอุตสาหกรรมไม้สี่เหลี่ยมธัญพืชมอลต์ สตาร์ช อินูลิน และกลูเทนจากข้าวสาลี	10.75	14	10
12	เมล็ดพืชและผลไม้ ที่มีน้ำมัน เมล็ดธัญพืช เมล็ดพืชและผลไม้เบ็ดเตล็ด พืชที่ใช้ในอุตสาหกรรมหรือใช้เป็นยา พาง และหญ้าแห้งที่ใช้เป็นอาหารสัตว์	4.65	10	0
13	ครั้ง รวมทั้งกัม เรซิน น้ำเลี้ยง (แซบ) และสิ่งสกัด อื่น ๆ จากพืช	7.04	14	2
14	วัตถุดิบพืชที่ใช้ถักสาน ผลิตภัณฑ์จากพืชที่ไม่ได้ระบุหรือรวมไว้ในที่อื่น	6.00	6	6
15	ไขมันและน้ำมันที่ได้จากสัตว์หรือพืชและผลิตภัณฑ์ที่แยกได้จากไขมันและน้ำมันดังกล่าว ไขมันที่บริโภคได้ซึ่งจัดทำแล้ว ไขมันที่ได้จากสัตว์หรือพืช	9.47	12	4
16	ของปรุงแต่งจากเนื้อสัตว์ ปลาหรือสัตว์น้ำจำพวกครัสตาเซีย โมลลัสก์หรือสัตว์น้ำที่ไม่มีกระดูกสันหลังอื่น ๆ	16.00	16	16
17	น้ำตาลและขนมที่ทำจากน้ำตาล (ซูการ์คอนเฟกชันนารี)	16.77	20	16
18	โกโก้และของปรุงแต่งที่ทำจากโกโก้	14.71	20	10
19	ของปรุงแต่งจากธัญพืช แป้ง สตาร์ช หรือนมผลิตภัณฑ์อาหารจำพวกเพสทรี	16.74	18	14
20	ของปรุงแต่งที่ทำจากพืชผัก ผลไม้ ลูกนัตหรือส่วนอื่นของพืช	14.00	14	14
21	ของปรุงแต่งเบ็ดเตล็ดที่บริโภคได้	15.74	18	14
22	เครื่องดื่ม สุรา น้ำส้มสายชู	19.70	20	12
23	กากและเศษที่เหลือจากอุตสาหกรรมผลิตอาหาร อาหารที่จัดทำไว้สำหรับเลี้ยงสัตว์	6.53	14	2
24	ยาสูบและผลิตภัณฑ์ที่ใช้แทนยาสูบ	15.33	20	10
25	เกลือ กำมะถัน ดิน และหิน วัตถุจำพวกพลาสติก ปูนขาว และซีเมนต์	3.81	6	0
26	สินแร่ ตะกรันและเถ้า	2.72	4	2

ตารางที่ 4.1 อัตราเฉลี่ยภาษีศุลกากรของบราซิล นำมาจาก Common External Tariff (ต่อ)

ตอนที่	รายการ	อัตราเฉลี่ย	ขั้นสูง	ขั้นต่ำ
27	เชื้อเพลิงที่ได้จากแร่ น้ำมันแร่ และผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นสิ่งดังกล่าวสารปิโตรมีนัส ไซท์ที่ได้จากแร่	0.35	6	0
28	เคมีภัณฑ์อนินทรีย์ สารประกอบอนินทรีย์หรือสารประกอบอนินทรีย์ ของโลหะมีค่า ของโลหะจำพวกแรร์เอิร์ทของธาตุกัมมันตรังสีหรือของไอโซโทป	5.40	10	0
29	ไฮโดรคาร์บอนและอนุพันธ์ชนิดฮาโลเจนเตตซ์ลโฟเนเตตซ์ ไนเตรเตตซ์หรือชนิดไนโตรเซเตตซ์ของไฮโดรคาร์บอน	5.57	14	0
30	ผลิตภัณฑ์ทางเภสัชกรรม	8.44	14	0
31	ปุ๋ย	2.35	6	0
32	สิ่งสกักที่ใช้ฟอกหนังหรือย้อมสีแทนนินและอนุพัธ์ของแทนนิน สีย้อม สารสี (พิกเมนต์) และวัตถุแต่งสีอื่น ๆ สีทา และวาร์นิช พัตตีและมาสติกอื่น ๆ รวมทั้งหมึก	10.87	14	2
33	เอสเซนเซียลออยล์ และเรซินอยด์ เครื่องหอมเครื่องสำอางหรือสิ่งปรุงแต่งสำหรับประทินร่างกาย หรือประเทืองโฉม (ทอยเลตเตรพารเชัน)	13.47	18	2
34	สบู่ สารอินทรีย์ที่เป็นตัวลดแรงตึงผิวสิ่งปรุงแต่งที่ใช้ซักล้าง สิ่งปรุงแต่งที่ใช้หล่อลื่นไขเทียม ไขปรุงแต่ง สิ่งปรุงแต่งที่ใช้ขัดเงาหรือขัดถูเทียนไข และของที่คล้ายกันเพสค์สำหรับทำแบบ " ไซท์ใช้ทางพันตกรรม" สิ่งปรุงแต่งทางพันตกรรมซึ่งมีปลาสเตอ์เป็นหลัก	13.32	18	2
35	สารแอลบูมินอยด์โมดิไฟค์สตาร์ช กาว เอนไซม์	12.80	16	2
36	วัตถุระเบิด ผลิตภัณฑ์จำพวกดอกไม้เพลิงไม้ขีดไฟ แอลลอยที่ทำให้เกิดประกายไฟไม้ขีดไฟ แอลลอยที่ทำให้เกิดประกายไฟ	12.22	14	4
37	ของที่ใช้ในการถ่ายรูปหรือถ่ายภาพนตร์	9.00	14	0
38	เคมีภัณฑ์เบ็ดเตล็ด	10.18	14	0
39	พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก	11.67	18	0
40	ยางและของทำด้วยยาง	11.88	16	0
41	หนังดิบ (นอกจากหนังเฟอร์) และหนังฟอก	7.75	10	2
42	เครื่องหนัง เครื่องอานและเครื่องเทียมลากเครื่องใช้สำหรับเดินทาง กระเป๋าลือ และภาชนะที่คล้ายกันของที่ทำด้วยไส้สัตว์ (นอกจากไส้ตัวไหม)	20.00	20	0
43	หนังเฟอร์ เฟอร์เทียมและผลิตภัณฑ์ของของดังกล่าว	13.60	20	10
44	ไม้และของทำด้วยไม้ ถ่านไม้	7.79	14	2
45	ไม้ก๊อกและของทำด้วยไม้ก๊อก	6.86	10	2
46	ผลิตภัณฑ์ทำด้วยฟาง ทำด้วยเอสพาร์โตหรือวัตถุถักสานอื่นๆเครื่องจักสานและเครื่องสาน	12.00	12	12
47	เยื่อไม้หรือเยื่อที่ได้จากวัตถุกจำพวกเส้นใยเซลลูโลสอื่นๆ กระดาษหรือกระดาษแข็งที่นำกลับคืนมาใช้ได้อีก (เศษและของที่ใช้ไม่ได้)	3.60	4	2
48	กระดาษและกระดาษแข็ง ของทำด้วยเยื่อกระดาษหรือทำด้วยกระดาษหรือกระดาษแข็ง	12.88	16	2

ตารางที่ 4.1 อัตราเฉลี่ยภาษีศุลกากรของบราซิล นำมาจาก Common External Tariff (ต่อ)

ตอนที่	รายการ	อัตราเฉลี่ย	ขั้นสูง	ขั้นต่ำ
49	หนังสือที่พิมพ์เป็นเล่ม หนังสือพิมพ์ รูปภาพและผลิตภัณฑ์อื่นๆของอุตสาหกรรมการพิมพ์ ดัชนีฉบับที่เขียน หรือตีพิมพ์ และแปลน	6.95	16	0
50	ไหม	12.50	18	4
51	ขนแกะ ขนละเอียดหรือขนหยาบของสัตว์ ด้ายขนม้าและผ้าทอ	12.94	18	2
52	ฝ้าย	15.73	18	18
53	เส้นใยสิ่งทอจากพืชอื่น ๆ ด้ายกระดาษและผ้าทอจากด้ายกระดาษ	10.14	18	6
54	ใยยาวประดิษฐ์	15.75	18	2
55	เส้นใยสั้นประดิษฐ์	16.02	18	2
56	แวนดิ่ง สักหลาดและผ้าไหมทอ ด้ายชนิดพิเศษเชือกชนิดทไวน์ ชนิดคอรีเคจ ชนิดโรปและเคเบิลและของทำด้วยสิ่งดังกล่าว	15.74	18	2
57	พรมและสิ่งทอปูพื้นอื่นๆ พรมและสิ่งทอปูพื้นอื่นๆทำโดยวิธีผูกปม จะจัดทำแล้วหรือไม่ก็ตาม	20.00	20	20
58	ผ้าทอชนิดพิเศษ ผ้าสิ่งทอที่ทำแบบทอผ้าลูกไม้ เทพสตรี ผ้าที่ใช้ตกแต่ง ผ้าปัก	18.00	18	18
59	ผ้าสิ่งทอ ที่อาบซึม เคลือบ หุ้มหรืออัดเป็นชั้นของทำด้วยสิ่งทอชนิดที่เหมาะสมสำหรับใช้ในอุตสาหกรรม	15.85	16	14
60	ผ้าถักแบบนิตหรือแบบโครเชต์	18.00	18	18
61	เครื่องแต่งกายและของที่ประกอบกับเครื่องแต่งกายถักแบบนิตหรือแบบโครเชต์	20.00	20	20
62	เครื่องแต่งกายและของที่ประกอบกับเครื่องแต่งกายที่ไม่ได้ถักแบบนิตหรือแบบโครเชต์	20.00	20	20
63	ของทำด้วยสิ่งทอที่จัดทำแล้วอื่นๆของเป็นชุดเสื้อผ้าที่ใส่แล้วและของที่ใส่แล้วทำด้วยสิ่งทอผ้าชีวรี่	19.28	20	2
64	รองเท้า สนับแข้งและของที่คล้ายกันรวมทั้งส่วนประกอบของของดังกล่าว	19.64	20	18
65	เครื่องสวมศีรษะและส่วนประกอบของเครื่องสวมศีรษะ	19.38	20	18
66	ร่ม ร่มปักกันแดด ไม้เท้า ไม้เท้าที่เป็นที่นั่งเส้(วีป) เส้ที่ชี้และส่วนประกอบของของดังกล่าว	19.25	20	18
67	ขนแข็งและขนอ่อนของสัตว์ปีกที่จัดเตรียมแล้วและของทำด้วยขนดังกล่าว ดอกไม้เทียมของทำด้วยผมหคน	16.00	16	16
68	ของทำด้วยหิน ปลาสเตอร์ ซีเมนต์ แอสเบสทอสไมกาหรือวัตถุที่คล้ายกัน	8.66	14	2
69	ผลิตภัณฑ์เซรามิก	11.32	20	0
70	แก้วและเครื่องแก้ว	11.83	18	2
71	ไข่มุกธรรมชาติหรือไข่มุกเลี้ยง รัตนชาติหรือกึ่งรัตนชาติโลหะมีค่า โลหะที่หุ้มติดด้วยโลหะมีค่าและของที่ทำด้วยของดังกล่าวเครื่องเพชรพลอยและรูปพรรณที่เป็นของเทียมเหรียญกษาปณ์	9.62	18	0
72	เหล็กและเหล็กกล้า	10.61	14	0
73	ของที่ด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า	14.84	20	0

ตารางที่ 4.1 อัตราเฉลี่ยภาษีศุลกากรของบราซิล นำมาจาก Common External Tariff (ต่อ)

ตอนที่	รายการ	อัตราเฉลี่ย	ขั้นสูง	ขั้นต่ำ
74	ทองแดงและของทำด้วยทองแดง	11.27	16	0
75	นิกเกิลและของทำด้วยนิกเกิล	10.35	16	2
76	อะลูมิเนียมและของทำด้วยอะลูมิเนียม	11.09	16	0
78	ตะกั่วและของทำด้วยตะกั่ว	9.33	16	4
79	สังกะสีและของทำด้วยสังกะสี	8.67	16	2
80	ดีบุกและของทำด้วยดีบุก	9.56	16	2
81	โลหะสามัญชนิดอื่น เซอร์เมต และของทำด้วยของดังกล่าว	3.61	8	2
82	เครื่องมือ เครื่องใช้ ของใช้ชนิดมีคมซ่อนและส้อม ทำด้วยโลหะสามัญ ส่วนประกอบของของดังกล่าวทำด้วยโลหะสามัญ	17.76	18	14
83	ของเบ็ดเตล็ดทำด้วยโลหะสามัญ	15.64	16	2
84	เครื่องปฏิกรณ์ บอยเลอร์ เครื่องจักร เครื่องใช้กล และส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าว	11.74	20	0
85	เครื่องจักรไฟฟ้า เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าว เครื่องบันทึกเสียงและเครื่องถอดเสียงเครื่องบันทึกและเครื่องถอดภาพและเสียงทางโทรทัศน์ รวมทั้งส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของเครื่องดังกล่าว	12.53	20	0
86	หัวรถจักรของรถไฟหรือรถราง รถที่เดินบนรางและส่วนประกอบของของดังกล่าว สิ่งติดตั้งถาวรและอุปกรณ์ติดตั้งสำหรับรางรถไฟหรือรถราง และส่วนประกอบของสิ่งดังกล่าว เครื่องอุปกรณ์กล (รวมถึงที่เป็นเครื่องกลไฟฟ้า) สำหรับให้สัญญาณทางจราจรทุกชนิด	13.10	14	0
87	ยานบกนอกจากรถที่เดินบนรางรถไฟหรือรางรถรางส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของยานดังกล่าว	22.75	35	0
88	อากาศยาน ยานอวกาศ และส่วนประกอบของยานดังกล่าว	2.07	20	0
89	เรือและสิ่งก่อสร้างลอยน้ำ	14.63	20	2
90	อุปกรณ์และเครื่องอุปกรณ์ที่ใช้ในการทัศนศาสตร์ การถ่ายรูป การถ่ายทำภาพยนตร์ การวัด การตรวจสอบ การวัดความเที่ยง การแพทย์หรือศัลยกรรม รวมทั้งส่วนประกอบ และอุปกรณ์ประกอบของของดังกล่าว	11.56	20	0
91	นาฬิกาชนิดกลไกและชนิดควอตซ์ และส่วนประกอบของนาฬิกาดังกล่าว	18.91	20	18
92	เครื่องดนตรี รวมทั้งส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของเครื่องดนตรี	18.33	18	10
93	อาวุธและกระสุน รวมทั้งส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของของดังกล่าว	20.00	20	20
94	เฟอร์นิเจอร์ เครื่องเตียง พูก ฐานรองพูก เบาะ และสิ่งตกแต่งขัดไม้ที่คล้ายกัน เครื่องประติบัติโคมไฟ ที่ไม่ได้ระบุ หรือรวมไว้ในที่อื่น เครื่องหมายที่มีแสงสว่าง แผ่นป้ายชื่อที่มีแสงสว่างและของที่คล้ายกัน รวมทั้งอาคารสำเร็จรูป	17.65	18	14
95	ของเล่น ของเล่นเกม และของใช้ที่จำเป็นในการเล่นกีฬา	20.00	20	0
96	ผลิตภัณฑ์เบ็ดเตล็ด	17.90	18	14
97	ศิลปกรรม ของที่นักสะสมรวบรวม และ โบราณวัตถุ	4.00	4	4

เมื่อใดที่นักลงทุนต้องการซื้อสินค้าทุนและสินค้าคอมพิวเตอร์และโทรคมนาคม และต้องการลดต้นทุนการลงทุนลง ก็สามารถยื่นเรื่องให้ภาครัฐ ลดอัตราภาษีสินค้านำเข้าเหลือร้อยละ 2 และลดในช่วง 2 ปี ผู้ที่ต้องการให้มีข้อยกเว้นนี้ต้องยื่นข้อเสนอให้ External Chamber of Commerce (CAMEX) พิจารณาผ่านทาง General Office of Production Development (MDIC) อย่างไรก็ตาม ในหลักการ ข้อยกเว้นนี้จะยุติลงตั้งแต่ มกราคม 2549 หลังจากนั้น เมอร์โคซัวร์จะพิจารณาจัดทำรายการสินค้านี้ใหม่

2) การยกเว้นรายการสินค้า 100 รายการไม่ต้องใช้อัตรา CET การยกเว้นนี้เป็นไปตามมติของ เมอร์โคซัวร์ เมื่อยกเว้นแล้วก็สามารถกำหนดอัตราภาษีที่ต่างไปจาก CET รายการยกเว้นปรากฏอยู่ในตารางที่ 4.2 แต่เช่นเดียวกันกับข้อยกเว้นอื่นบราซิลจะต้องยกเลิกข้อยกเว้นและหันไปใช้อัตราของ CET ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2549 เป็นต้นไป ข้อยกเว้นนี้แสดงให้เห็นการคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในของบราซิล เพราะอัตราภาษีในรายการยกเว้นมักจะสูงกว่าอัตรา CET รายละเอียดตารางที่ 4.2

3) การลดภาษีศุลกากรลงจากอัตรา CET เป็นการชั่วคราว ในกรณีที่มีความต้องการสินค้าจากประเทศที่สามเนื่องจากประเทศในเมอร์โคซัวร์ผลิตได้ไม่พอเพียงเป็นฤดูกาล ประเทศอาจจัดทำข้อยกเว้นลดอัตราภาษีศุลกากรลงจากอัตรา CET เป็นการชั่วคราวประมาณ 1 ปีได้ แต่เงื่อนไขมีมาก เช่น ต้องไม่ทำให้ฐานะการแข่งขันของประเทศในเมอร์โคซัวร์ลดลง และต้องไม่ลดในเวลาเดียวกันมากกว่า 20 รายการ ดังนั้น จึงไม่ได้ลดภาษีในกรณีนี้บ่อยนัก

4.2.2 ภาษีอื่น

ภาษีภายในประเทศที่มีผลกระทบโดยตรงต่อการนำเข้าคือภาษีสินค้าอุตสาหกรรม (Industrial Products Tax: IPI) และภาษีการจำหน่ายสินค้าและบริการ (Services and Merchandise Circulation Tax: ICMS)

ภาษีสินค้าอุตสาหกรรม IPI ก็คือภาษีมูลค่าเพิ่มที่เก็บโดยรัฐบาลกลาง ที่เก็บจากการจำหน่ายสินค้าที่จุดขายสำหรับสินค้าที่ผลิตภายในและเก็บที่จุดผ่านศุลกากรสำหรับสินค้านำเข้าโดยคำนวณจากมูลค่า c.i.f. บวกภาษีศุลกากร อัตราภาษีเท่ากันทั้งสินค้านำเข้าและผลิตภายใน อัตราอยู่ระหว่าง 0% ถึง 20% เป็นส่วนใหญ่และสูงถึง 60% สำหรับสุรา แต่สินค้านำเข้าใช้ฐานคำนวณที่สูงกว่า อัตราภาษีนี้จะเปลี่ยนทุกปี สินค้าที่ได้รับการยกเว้นได้แก่สินค้าที่นำเข้ามาใช้ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ Manaus Free Trade Zone สินค้าเกษตร อาหาร แร่ เชื้อเพลิง สารเคมี ยา ปุ๋ย หนังสือพิมพ์ เสื้อผ้าและสิ่งทอ และรถยนต์สำหรับคนพิการ

ภาษีการจำหน่ายสินค้าและบริการ ICMS คือภาษีมูลค่าเพิ่มที่เก็บโดยรัฐบาลท้องถิ่น ภาษีนีเก็บจากการเคลื่อนย้ายสินค้าภายในรัฐเดียวกันหรือต่างรัฐ ถ้าขนส่งสินค้าจากรัฐหนึ่งไปอีกรัฐหนึ่ง รัฐสุดท้ายจะเป็นผู้เก็บ อัตราที่เก็บในกรณีขนส่งข้ามรัฐคือ 7% หรือ 12% แล้วแต่รัฐใดจะเก็บเท่าใด ส่วนการขนส่งภายในรัฐอัตราอยู่ที่ 18% ถ้าเป็นสินค้าผลิตภายในใช้ราคาโรงงานบวกกับภาษี IPI เป็นฐานในการคำนวณภาษี ICMS ถ้าเป็นสินค้านำเข้าใช้มูลค่า c.i.f. บวกภาษีศุลกากร บวกภาษี IPI เป็นฐานในการ

คำนวณภาษี มีการยกเว้นภาษีที่ซับซ้อนมาก บางรัฐอาจยกเว้นภาษีนี้กับสินค้าที่มาจากบางรัฐ สินค้าอาหารและสินค้าจาก Manaus Free Trade Zone ก็มักได้รับการยกเว้น บางรัฐก็ยกเว้นสินค้าเครื่องจักร

ในการกำหนดอัตราภาษี ICMS แต่ละรัฐมีสิทธิตามรัฐธรรมนูญที่จะกำหนดเอง แต่ต้องผ่านความเห็นชอบร่วมกันโดย National Council of Fiscal Policy: CONFAZ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากทุกรัฐ

ตารางที่ 4.2 รายการสินค้าที่ยกเว้นไม่ใช่อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มของเมอร์โคซัวร์

HS	คำอธิบายสินค้า	อัตราจริง (%)	CET(%)
0402.10.10	Of an arsenic, lead or copper content, taken separately, of less than 5 ppm	27	16
0402.10.90	Other	27	16
0402.21.10	Full cream milk	27	16
	Ex 001 - Goat milk	16	
0402.21.20	Semi-skimmed milk	27	16
0402.29.10	Full cream milk	27	16
0402.29.20	Semi-skimmed milk	27	16
0402.99.00	Other	27	14
0404.10.00	Whey and modified whey, whether or not concentrated or containing added sugar or other sweetening matter	27	14
0406.10.10	Mozzarella	27	16
0406.90.10	Of a moisture content, by weight, of less than 36.0% (hard cheese)	27	16
0406.90.20	Of a moisture content, by weight, of 36.0% or more but less than 46.0% (semi-hard cheese)	27	16
0703.20.90	Other	14	10
1006.30.11	Polished or glazed	18	12
2008.70.10	Preserved in water, containing added sweetening matter, including syrup	55	14
2008.70.90	Other	55	14
2204.21.00	Wine, in containers holding 2 litres or less	27	20
	Ex 001 - Vinhos de sobremesa ou licorosos, da madeira	20	
	Ex 002 - Vinhos de sobremesa ou licorosos, do porto	20	
	Ex 003 - Vinhos de sobremesa ou licorosos, de xerez	20	
	Ex 004 - Vinhos de sobremesa ou licorosos, de Málaga	20	
2903.61.20	o-Dichlorobenzene	2	12

ตารางที่ 4.2 รายการสินค้าที่ยกเว้นไม่ใช้อัตราภาษีศุลกากรร่วมของเมอร์โคซัวร์ (ต่อ)

HS	คำอธิบายสินค้า	อัตราจริง (%)	CET(%)
2905.19.93	Isotridecanol	2	12
2905.44.00	D-glucitol (sorbitol)	35	14
2915.21.00	Acetic acid	2	12
2915.40.10	Monochloroacetic acid	2	12
2915.40.20	Sodium monochloroacetate	2	12
2926.90.91	Adiponitrile (1,4-Dicyanobutane)	4.5	12
2933.69.14	Simazine	2	12
2937.23.99	Other	2	2
	Ex 002 - Formestano	0	
	Ex 003 - Acetato de megestrol	0	
	Ex 004 - Megestrol	0	
	Ex 005 - Gestodene	14	
3002.10.35	Immunoglobulin G, lyophilized or in solution	8	8
	Ex 001- Imunoglobulina humana	0	
3002.10.39	Other	2	2
	Ex 001 - Interferon alfa-2A	0	
	Ex 002 - Interferon alfa-2B	0	
	Ex 006 - Interferon alfa-2B humano recombinante	0	
	Ex 007 - Filgrastima	0	
	Ex 008 - Interleucina-2 recombinante	0	
	Ex 009 - lenograstima	0	
	Ex 010 - Molgramostima	0	
	Ex 014 - Imunoglobulina da hepatitis B	0	
	Ex 015 - Infliximab	0	
3002.90.92	For use in human medicine	4	4
	Ex 001 - Toxina tipo A de clostridium botulinum	0	
3004.20.69	Other	8	8
	Ex 001 - Contendo cloridrato de daunorubicina	0	
	Ex 002 - Contendo cloridrato de doxorubicina	0	
	Ex 003 - Contendo cloridrato de epirubicina	0	
	Ex 004 - Contendo cloridrato de idarubicina	0	

ตารางที่ 4.2 รายการสินค้าที่ยกเว้นไม่ใช้อัตราภาษีศุลกากรร่วมของเมอร์โคซัวร์ (ต่อ)

HS	คำอธิบายสินค้า	อัตราจริง (%)	CET(%)
3004.20.99	Other	8	8
	Ex 001 - Contendo micofenolato mofetila	0	
	Ex 002 - Contendo micofenolato de sódio	0	
3004.39.25	Calcitonin	14	14
	Ex 001 - Contendo calcitonina sintética de salmão	0	
3004.39.29	Other	8	8
	Ex 001 - Contendo acetato de lanreotida	0	
	Ex 002 - Contendo acetato de desmopressina	0	
	Ex 006 - Contendo acetato de teripatida	0	
	Ex 007 - Contendo teripatida	0	
	Ex 008 - Contendo cetuximabe	0	
	Ex 009 - Eritropoetina humana recombinante	0	
3004.50.90	Other	8	8
	Ex 001 - Contendo alfalcidol	0	
	Ex 002 - Contendo isotretinoína	0	
	Ex 003 - Contendo calcitriol	0	
3004.90.29	Other	8	8
	Ex 001 - Contendo pravastatina sódica	0	
	Ex 002 - Contendo acitretina	0	
3004.90.39	Other	8	8
	Ex 003 - Contendo trientina	0	
	Ex 005 - Contendo acetato de glatiramer	0	
	Ex 006 - Contendo gabapentina	0	
	Ex 007 - Contendo vigabatrina	0	
	Ex 008 - Contendo xinafoato de salmeterol	0	
	Ex 009 - Contendo bromidrato de galantamina	0	
3004.90.69	Other	8	8
	Ex 001 - Contendo abacavir	0	
	Ex 003 - Contendo nilutamida	0	
	Ex 005 - Contendo cloridrato de biperideno	0	
	Ex 006 - Contendo cloridrato de donepezila	0	

ตารางที่ 4.2 รายการสินค้าที่ยกเว้นไม่ใช้อัตราภาษีศุลกากรรวมของเมอร์โคซูร์ (ต่อ)

HS	คำอธิบายสินค้า	อัตราจริง (%)	CET(%)
3004.90.79	Ex 007 - Contendo cloridrato de triexifenidil	0	8
	Ex 008 - Contendo sulfato de hidroxiclороquina	0	
	Ex 009 - Contendo cloridrato de ziprasidona	0	
	Ex 010 - Contendo cloridrato dexrazoxano	0	
	Ex 012 - Contendo fluoruracila	0	
	Ex 013 - Contendo risperidona	0	
	Ex 015 - Contendo lamotrigina	0	
	Ex 017 - Contendo clozapina	0	
	Ex 018 - Contendo atorvastatina cálcica	0	
	Ex 019 - Contendo anastrozol	0	
	Ex 020 - Contendo olanzapina	0	
	Ex 021 - Contendo temozolomida	0	
	Ex 027 - Contendo aripiprazol	0	
	Ex 028 - Contendo deferiprona	0	
	Ex 029 - Contendo risedronato de sódio	0	
	Ex 030 - Contendo ácido zoledrónico	0	
	Ex 031 - Contendo voriconazol	0	
	Other	8	
	Ex 017 - Contendo sirolimo	0	
	Ex 018 - Contendo tacrolimo	0	
3004.90.99	Other	8	8
	Ex 001 - Kit de diálise peritoneal	0	
	Ex 007 - Contendo nedaplatina	0	
	Ex 011 - Contendo lapachol	0	
	Ex 012 - Contendo tolcapone	0	
	Ex 014 - Contendo cloridrato de benserazida	0	
	Ex 016 - Contendo hidroxycarbamida	0	
	Ex 017 - Contendo hidroxauréia	0	

ตารางที่ 4.2 รายการสินค้าที่ยกเว้นไม่ใช้อัตราภาษีศุลกากรรวมของเมอร์โคซูร์ (ต่อ)

HS	คำอธิบายสินค้า	อัตราจริง (%)	CET(%)
	Ex 019 - Contendo cloridrato de sevelamer	0	
	Ex 020 - Contendo hidróxido de ferro endovenoso	0	
	Ex 021 - Peg interferon alfa-2A	0	
	Ex 022 - Peg interferon alfa-2B	0	
3005.10.90	Other	12	12
	Ex 001 - Placas de barreiras com resinas sintéticas+B165 protetoras de pele com ou sem flange+B183	0	
3006.30.29	Other	0	12
3102.10.10	Containing 45% or more by weight of nitrogen	2	6
3102.21.00	Ammonium sulphate	2	4
3103.10.10	Containing not more than 22% by weight of phosphorus pentoxide (P2O5)	2	6
3103.10.30	Containing more than 45% by weight of phosphorus pentoxide (P2O5)	2	6
3105.20.00	Mineral or chemical fertilizers containing the three fertilizing elements: nitrogen, phosphorus and potassium	2	6
3105.30.10	Containing 6 mg/kg or more of arsenic	2	6
3105.40.00	Ammonium dihydrogenorthophosphate (monoammonium phosphate) and mixtures thereof with diammonium hydrogenorthophosphate (diammonium phosphate)	2	6
3105.51.00	Containing nitrates and phosphates	2	4
3105.59.00	Other	2	4
3507.90.39	Other	14	14
	Ex 001 - Dornase alfa	0	
	Ex 002 - Imiglucerase	0	
	Ex 003 - Asparaginase	0	
	Ex 004 - Laronidase	0	
	Ex 005 - Agalsidase beta	0	
3701.10.29	Other	8	14
3702.10.20	Sensitized on both sides	4	14
3808.10.29	Other	4	8

ตารางที่ 4.2 รายการสินค้าที่ยกเว้นไม่ใช้อัตราภาษีศุลกากรรวมของเมอริโคซูร์ (ต่อ)

HS	คำอธิบายสินค้า	อัตราจริง (%)	CET(%)
3808.20.29	Other	4	8
3808.30.29	Other	4	8
3821.00.00	Prepared culture media for development of micro-organisms	0	14
3822.00.90	Other	0	14
3824.60.00	Sorbitol other than that of subheading 2905.44	20	14
3903.20.00	Styrene-acrylonitrile (SAN) copolymers	2	14
3926.90.40	Laboratory and pharmaceutical articles	18	18
	Ex 001 - De laboratório de análises clínicas	0	
	Ex 002 - De pesquisas biológicas e genéticas e de bioprocesso de medicamentos e vacinas	0	
4012.11.00	Of a kind used on motor cars (including station wagons and racing cars)	35	16
5201.00.20	Not further prepared than ginned	10	6
5201.00.90	Other	10	6
6402.19.00	Other	35	20
6402.99.00	Other	35	20
6403.19.00	Other	35	20
6403.99.00	Other	35	20
6404.11.00	Sports footwear; tennis shoes, basketball shoes, gym shoes, training shoes and the like	35	20
6404.19.00	Other	35	20
7208.10.00	In coils, not further worked than hot-rolled, with patterns in relief	0	12
7208.26.10	Having a minimum yield point of 355 MPa or more	0	10
7208.26.90	Other	0	12
7208.27.10	Having a minimum yield point of 275 MPa or more	0	10
7208.27.90	Other	0	12
7208.38.10	Having a minimum yield point of 355 MPa or more	0	10
7208.38.90	Other	0	12
7208.39.10	Having a minimum yield point of 275 MPa or more	0	10
7208.39.90	Other	0	12

ตารางที่ 4.2 รายการสินค้าที่ยกเว้นไม่ใช้อัตราภาษีศุลกากรร่วมของเมอร์โคซูร์ (ต่อ)

HS	คำอธิบายสินค้า	อัตราจริง (%)	CET(%)
7209.15.00	Of a thickness of 3 mm or more	0	12
7209.16.00	Of a thickness exceeding 1 mm but less than 3 mm	0	12
7209.17.00	Of a thickness of 0.5 mm or more but not exceeding 1 mm	0	12
7209.18.00	Of a thickness of less than 0.5 mm	0	12
7210.11.00	Of a thickness of 0.5mm or more	0	12
7210.12.00	Of a thickness of less than 0.5 mm	0	12
7228.30.00	Other bara and rods, not further worked than hot-rolled, hot-drawn or extruded	14	14
	Ex 001 - De aços cromo-molibdênio-vanádio, simplesmente laminadas a quente, com largura superior a 101,6mm, com um teor, em peso, de cromo superior ou igual a 4,8% e inferior ou igual a 9%, de molibdênio superior ou igual a 1,25% e inferior ou igual a 2,4% e de vanádio superior ou igual a 0,3% e inferior ou igual a 1,5%	5	
	Ex 002 - De aços cromo-molibdênio-tungstênio, simplesmente laminadas a quente, com largura superior a 101,6mm, com um teor, em peso, de cromo superior ou igual a 0,4% e inferior ou igual a 0,8%, de molibdênio inferior ou igual a 0,45% e tungstênio superior ou igual a 0,4% e inferior ou igual a 0,8%	5	
7302.10.10	Of steel, weighing 44.5 kg or more per linear metre	0	2
8502.31.00	Wind-powered	14BK	0
8502.39.00	Other	14BK	0
	Ex 001 - Qualquer grupo eletrogêneo classificado no código 8502.39.00, exceto os acionados por turbina a vapor de potência inferior a 220.000kVA ou os acionados por turbina hidráulica	0BK	
9018.39.21	Of rubber	0	16
9018.39.29	Other	16	16
	Ex 001 - Qualquer produto classificado no código 9018.39.29, exceto sondas e cânulas endotraqueiais descartáveis e cateter intravenoso de uso periférico sobre agulha e de uso único	0	
9018.90.40	Artificial kidney (dialysis) apparatus	0BK	8

ตารางที่ 4.2 รายการสินค้าที่ยกเว้นไม่ใช้อัตราภาษีศุลกากรร่วมของเมอร์โคซัวร์ (ต่อ)

HS	คำอธิบายสินค้า	อัตราจริง (%)	CET(%)
9018.90.99	Other	16	16
	Ex 001 - Conjunto descartável de circulação assistida (1.2)	0	
	Ex 002 - Conjunto descartável de balão intra-aórtico	0	
	Ex 003 - Linha arterial ou venosa	0	
	Ex 004 - Máquinas cicladoras para diálise peritonial e seus acessórios	0	
	Ex 005 - Equipamento de drenagem	0	
	Ex 006 - Cápsula protetora do adaptador de titânio	0	
	Ex 007 - Equipamentos de transferência ou similar para diálise peritonial	0	
	Ex 008 - Equipamento cassete cicladora	0	
9021.10.20	Splints and other fracture appliances	0	14
9021.31.10	Femoral	0	14
9021.31.90	Other	0	14
9021.50.00	Pacemakers for stimulating heart muscles, excluding parts and accessories	0	14
9021.90.89	Other	0	14
9021.90.99	Other	0	14

หมายเหตุ ตามมติของคณะกรรมการ CAMEX เลขที่ 26 วันที่ 11 สิงหาคม 2548

อัตราจริงเป็นอัตราที่เก็บจริงกำหนดโดยบราซิล จะยกเลิกและเก็บเท่ากับอัตรา CET ตั้งแต่ 1 มกราคม 2549

อัตรา CET คืออัตราภาษีศุลกากรร่วมของเมอร์โคซัวร์

ที่มา SECEX (Secretariat for External Commerce)

4.3 มาตรการที่มีใช้ภาษีศุลกากร

4.3.1 การห้ามนำเข้า

ในฐานะสมาชิกขององค์การการค้าโลก บราซิลไม่สามารถห้ามนำเข้าสินค้าเพื่อการคุ้มครองอุตสาหกรรมภายใน ดังนั้น มาตรการห้ามนำเข้าจึงใช้กับสินค้าที่อาจมีอันตรายต่อสุขภาพของประชากร สินค้าหรือสิ่งของที่มีปัญหาสุขภาพอนามัยและสุขภาพอนามัยพืช หรืออาจมีอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม หรือเป็นการปฏิบัติตาม Convention on International Trade in Endangered Species (CITES) และ Basel Convention และ Montreal Protocol ของเล่นเด็กที่มีลักษณะเลียนแบบอาวุธ และสินค้าที่ทำจากยางรถยนต์ใช้แล้ว เป็นสินค้าห้ามนำเข้า เอกสารนโยบายการค้าของบราซิลที่จัดทำโดยเลขาธิการองค์การการค้าโลกตามกระบวนการ Trade Policy Review Mechanism เมื่อปี พ.ศ. 2547 ได้สรุปรายการที่ห้ามนำเข้าดังนี้

1) สัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์

โดย Normative Instruction No. 11 of 21 February 2003; Ministry of Agriculture, Livestock and Food Supply (MAPA) ห้ามนำเข้า Bees of the genus *Apis*, including adult and young bees, except queens of the species *Apis mellifera*, each with up to 10 (ten) accompanying female workers of the same species, in accordance with the sanitary requirements laid down in this instruction. Used bee-keeping equipment and materials from countries with an incidence of American foulbrood or other exotic diseases.

โดย Normative Instruction No. 47 of 26 December 2001; MAPA/Secretariat of Agricultural Protection (SDA) ห้ามนำเข้า Foot-and-mouth disease (FMD)-susceptible animals, their products and by-products, not excluded by the regulation, consigned from countries or regions affected by the virus according to the list published by the OIE

โดย Normative Instruction No. 58 of 21 July 2003; SDA ห้ามนำเข้า Meat and offal, hemoderivatives, blood meal, meat meal, meat and bone meal, autoclaved bone meal, butcher residue meal, poultry viscera meal, poultry feather and viscera meal, poultry slaughterhouse residue meal, and any ingredient or raw material which contains viscera from animals fed with proteins or fat from Canadian ruminants. This prohibition excludes: semen, milk and dairy products, collagen obtained from skins and heat-treated bone meal.

โดย Normative Instruction No. 7 of 17 March 2004; MAPA ห้ามนำเข้า Ruminants, products and sub-products derived from these species, originating in countries that have reported indigenous cases of bovine spongiform encephalopathy and from other countries considered risky by the SDA. Excludes milk and milk products, semen, leather, bone meal and gelatin

2) ยารักษาโรค เครื่องสำอาง และสินค้าที่เหมือนกัน และวัตถุดิบสำหรับผลิตสินค้าเหล่านี้

โดย Resolution No. 96 of 8 November 2000. Governing Body Resolution (RDC)/ Brazilian Sanitary Surveillance Agency (ANVS) ห้ามนำเข้า Formula drugs containing, in isolation or combination, the substance phenylpropanolamine and its salts

โดย Resolution No. 172 of 13 June 2002; RDC/Brazilian Sanitary Surveillance Agency (ANVISA) ห้ามนำเข้า Drugs registered as like drugs based on mycophenolate mofetil

โดย Resolution No. 67 of 14 July 2000; RDC/ANVS ห้ามนำเข้า Product formulas containing, in isolation or in combination, the substance terfenadine and its salts

โดย Resolution No. 47 of 2 June 2000; RDC/ANVS ห้ามนำเข้า Substances subject to special control for use in the manufacture of drugs whose therapeutic efficacy has not yet been recognized by the National Sanitary Surveillance Agency

3) สินค้าอาหารอื่นๆ

โดย Resolution No. 304 of 7 November 2002; RDC ห้ามนำเข้า Foods with a form of presentation similar to cigarettes, cigars or any other tobacco product

โดย Resolution No. 140 of 9 August 2002; Ministry of Health (MS) ห้ามนำเข้า Jelly-based desserts, sweets and the like, including mini-cup jellies containing the additive INS 425 Gum Konjac (Konjac gum, Konjac flour, Konnyaku or Konjac glucomanan)

โดยมาตรา 40 ของ SECEX หมายเลข 14 ลงวันที่ 17 พฤศจิกายน 2547 ห้ามนำเข้ายางรถยนต์ที่ใช้แล้วในความหมายของ HS 4012 ยกเว้นยางรถยนต์ที่ปรับสภาพแล้ว รายการ HS 4012.11.00, 4012.12.00, 4012.13.00 และ 4012.19.00 ที่นำเข้าจากประเทศสมาชิกเมอริโคซูล์ภายใต้โครงการ Economic Complementation Agreement

4.3.2 มาตรการขออนุญาตนำเข้าที่อาจไม่ได้รับอนุญาต (Non Automatic Licensing)

บราซิลให้ผู้นำเข้าต้องขออนุญาตก่อนนำเข้าประเภท Non Automatic Licensing สำหรับรายการสินค้าในตอนที่ 4 ของพิกัดระบบ HS แทบทุกตอน ยกเว้นเพียงตอนที่ 47, 57, 66, 68, 69, 77, 78 และ 91 เท่านั้น จึงนับว่าได้ใช้มาตรการการขออนุญาตเป็นเครื่องมือในการกำหนดการนำเข้าอย่างกว้างขวาง ตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นคำอธิบายรายการสินค้าเพียงให้เห็นเป็นตัวอย่างเท่านั้น เนื่องจากมีรายการ

ตารางที่ 4.3 รายการสินค้าที่ต้องขออนุญาตแบบ Non Automatic Licensing

HS	รายการสินค้า	HS	รายการสินค้า
ตอนที่ 1	สัตว์มีชีวิตทั้งหมด	ตอนที่ 31	ปุย
ตอนที่ 2	เนื้อสัตว์สด แช่เย็น แช่แข็ง ทั้งหมด	ตอนที่ 32	สิ่งฟอกย้อม
ตอนที่ 3	สัตว์ทะเลและสินค้าประมงสดทั้งหมด	ตอนที่ 33	เอสเซนเชียลออยล์ เครื่องหอมเครื่องสำอาง
ตอนที่ 4	เกี่ยวกับนมดิบ ครีมสด เนย เนยแข็ง ไข่ น้ำผึ้ง	ตอนที่ 34	สบู่ที่มีส่วนผสมของตัวยา
ตอนที่ 5	ผลผลิตจากสัตว์ป่า	ตอนที่ 35	Albumens, Gelatins
ตอนที่ 6	พืชสด	ตอนที่ 36	ระเบิดและวัตถุระเบิด
ตอนที่ 7	ผลผลิตจากพืช	ตอนที่ 37	ฟิล์มเอกซเรย์
ตอนที่ 8	ผลไม้สด มะพร้าวแห้ง	ตอนที่ 38	ยาฆ่าแมลง
ตอนที่ 9	กาแฟ ชา เครื่องเทศ	ตอนที่ 39	พลาสติกและสิ่งของผลิตจากพลาสติก
ตอนที่ 10	ธัญพืช	ตอนที่ 40	ยางและของทำด้วยยาง
ตอนที่ 11	ผลิตภัณฑ์จากธัญพืช	ตอนที่ 41	หนังดิบ (นอกจากหนังเฟอร์) และหนังฟอก
ตอนที่ 12	ถั่วเหลือง ถั่วลิสง เมล็ดพืช น้ำมัน น้ำสกัด	ตอนที่ 42	เครื่องหนัง
ตอนที่ 13	ถั่ว เรซิน น้ำสกัด	ตอนที่ 43	หนังเฟอร์ เฟอร์เทียม ผลิตภัณฑ์
ตอนที่ 14	วัตถุจากพืชที่ได้จากการจักสาน	ตอนที่ 44	ไม้และของทำด้วยไม้ ถ่านไม้
ตอนที่ 15	ไขมันสัตว์	ตอนที่ 45	ไม้ออร์ค
ตอนที่ 16	เนื้อสัตว์แปรรูป	ตอนที่ 46	ผลิตภัณฑ์ทำด้วยฟาง วัตถุจักสาน
ตอนที่ 17	น้ำตาลและของหวานทุกชนิด	ตอนที่ 48	กระดาษ
ตอนที่ 18	โกโก้และผลิตภัณฑ์	ตอนที่ 49	ภาพ
ตอนที่ 19	ผลิตภัณฑ์อาหารจากธัญพืช	ตอนที่ 50	รังไหม
ตอนที่ 20	มะเขือเทศแปรรูป เห็ด ผลไม้แปรรูป	ตอนที่ 51	ขนแกะ
ตอนที่ 21	กาแฟสำเร็จรูป	ตอนที่ 52	ฝ้าย
ตอนที่ 22	เครื่องดื่ม น้ำแร่ สุรา เบียร์	ตอนที่ 53	เส้นใยสิ่งทอจากพืช
ตอนที่ 23	กากและเศษเหลืออาหาร อาหารสัตว์	ตอนที่ 54	เส้นใยสังเคราะห์
ตอนที่ 24	ใบยาสูบ	ตอนที่ 55	เส้นใยสังเคราะห์
ตอนที่ 25	เกลือเม็ด ซีเมนต์ แอสเบสทอส เซรามิก	ตอนที่ 56	ผ้าอนามัย ผ้าเช็ดหน้า
ตอนที่ 26	ดินแร่ ตะกรัน	ตอนที่ 58	ริบบิ้น ผ้าประดับ
ตอนที่ 27	ถ่านหิน นาฟตา น้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันหล่อลื่น	ตอนที่ 59	สิ่งทอทำจากใยสังเคราะห์
ตอนที่ 28	เคมีภัณฑ์อนินทรีย์	ตอนที่ 60	สิ่งทอด้วยมือ
ตอนที่ 29	ไฮโดรคาร์บอน	ตอนที่ 61	เสื้อผ้าผู้ชาย
ตอนที่ 30	ผลิตภัณฑ์ทางเภสัชกรรม	ตอนที่ 62	เสื้อผ้าผู้หญิง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

HS	รายการสินค้า	HS	รายการสินค้า
ตอนที่ 63	เสื้อผ้า ส่วนประกอบ	ตอนที่ 83	กุญแจ
ตอนที่ 64	รองเท้า	ตอนที่ 84	เครื่องยนต์
ตอนที่ 65	เครื่องสวมศีรษะและส่วนประกอบ	ตอนที่ 85	เครื่องจักรไฟฟ้า
ตอนที่ 67	ขนแข็ง ขนอ่อน สัตว์ปีก	ตอนที่ 86	อุปกรณ์รถยนต์
ตอนที่ 70	แว่นปอดคกัย	ตอนที่ 87	รถยนต์
ตอนที่ 71	แว่นใช้ในห้องทดลอง	ตอนที่ 88	อากาศยาน
ตอนที่ 72	เหล็กที่มีโลหะอื่นผสม	ตอนที่ 89	เรือ
ตอนที่ 73	ท่อเหล็กขนาดใหญ่	ตอนที่ 90	เลนส์ คอนแทกเลนส์
ตอนที่ 74	เศษทองแดง	ตอนที่ 92	เครื่องดนตรีบางรายการ
ตอนที่ 75	เศษนิกเกิล	ตอนที่ 93	อาวุธ
ตอนที่ 76	อัลลอย อังเก็บสารเคมี	ตอนที่ 94	กุญแจรถยนต์ ที่นั่งรถยนต์
ตอนที่ 79	เศษสังกะสี	ตอนที่ 95	ของเล่นเด็ก ตุ๊กตา
ตอนที่ 80	เศษดินบุก	ตอนที่ 96	วัตถุที่ทำพื้น ดัดพื้น ดินสอ กระดิกน้ำร้อน
ตอนที่ 81	เศษแมกนีเซียม เศษโมลิบดีนัม	ตอนที่ 97	ภาพศิลปะ
ตอนที่ 82	ใบเลื่อยบางชนิด		

ที่มา: Secretariat of External Commerce

สินค้านี้มีจำนวนมาก ผู้นำเข้าจะทราบผลภายในเวลา 60 วัน และใบอนุญาตมีอายุ 60 วัน การต่ออายุทำได้ก่อนใบอนุญาตเดิมหมดอายุ

สิ่งของใช้แล้วก็ต้องผ่านการขออนุญาตก่อนนำเข้าประเภท Non Automatic Licensing ไม่ว่าจะเป็นเครื่องจักรอุปกรณ์สำหรับโรงงานอุตสาหกรรม หรือสินค้าที่มุ่งเพื่อการบริโภค

4.3.3 มาตรการขออนุญาตนำเข้าแบบอัตโนมัติ (Automatic Licensing)

ในทางตรงข้าม มีการใช้มาตรการขออนุญาตนำเข้าที่ต้องอนุญาตแบบอัตโนมัติเพียง 7 รายการ ได้แก่

- 50.07.1010 Printed, dyed silk or of silk yarns of different colors
- 50.07.1090 Other woven fabrics of silk or of silk waste
- 50.07.2010 Printed, dyed silk or of other yarns containing 85% or more of silk of different colors
- 50.07.2090 Other
- 50.07.9000 Other fabrics
- 52.11.4300 Woven fabric of cotton: 3-thread or 4-thread twill, including cross twill
- 55.15.1900 Other woven fabrics of synthetic staple fibers

การขออนุญาตจะทราบผลภายใน 10 วันและใบอนุญาตมีอายุ 60 วัน ต้องขออนุญาตไม่ว่าจะเป็นการนำเข้าจากประเทศสมาชิกเมอร์โคซัวร์ หรือประเทศที่สามอื่นๆ

นอกจากสินค้าที่ระบุแล้ว หากมีการขอคืนภาษี การนำเข้าจะต้องใช้มาตรการขออนุญาตแบบอัตโนมัติด้วย

4.3.4 มาตรการการตรวจสอบความใกล้เคียงกับสินค้าที่ผลิตภายใน

บราซิลให้สิทธิลดหรือยกเลิกภาษีศุลกากรแก่การนำเข้าสินค้าในวาระและเหตุผลต่างๆ กัน โดยทั่วไปจะเป็นการส่งเสริมการลงทุน แต่การที่ผู้นำเข้าจะได้สิทธินี้ สินค้าที่นำเข้าจะต้องไม่เป็นสินค้าประเภทเดียวกับที่ผลิตภายในประเทศหรือมีสินค้าใกล้เคียงกัน ดังนั้น จึงต้องมีการทดสอบว่าสินค้าที่ขออนำเข้าโดยการลดหรือยกเลิกภาษีศุลกากรมีสินค้าที่ผลิตภายในใกล้เคียงกันหรือไม่ เรียกว่า Similarity Test กฎหมายที่ให้อำนาจตรวจสอบคือกฎหมายที่เรียกว่า SECEX หมายเลข 14 ลงวันที่ 17 พฤศจิกายน 2547 (SECEX ย่อมาจาก Secretariat of Foreign Commerce)

ในหลักการที่ระบุไว้ใน Decree เลขที่ 4,543 ลงวันที่ 26 ธันวาคม 2543 สินค้าที่ผลิตภายในมีความใกล้เคียงกับสินค้านำเข้า หากมีคุณสมบัติดังนี้

- 1) มีลักษณะเฉพาะและคุณภาพที่เหมือนกันหรือใกล้เคียงกันกับสินค้านำเข้า
- 2) ราคาสินค้าภายในไม่สูงกว่าราคาสินค้านำเข้าซึ่งรวมค่าขนส่ง ภาษี ค่าประกันแล้ว
- 3) สินค้าภายในสามารถส่งมอบได้ตามปกติ

แต่ก็มีข้อยกเว้นที่สินค้าไม่ต้องผ่านการทดสอบ ข้อยกเว้นนี้มีหลายข้อ ที่สำคัญคือ

- 1) นำเข้าโดยผู้แทนการทูตต่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ
- 2) นำเข้าเพื่อทดสอบทางวิทยาศาสตร์
- 3) อาหารพื้นฐาน ปุ๋ย และวัตถุดิบที่จำเป็นต้องใช้ในการเกษตร
- 4) ชิ้นส่วนอุปกรณ์สำหรับการซ่อมแซมเครื่องจักรที่ผลิตในต่างประเทศ

สินค้าที่จะต้องผ่านการทดสอบจะต้องเข้าสู่กระบวนการขออนุญาตแบบ Non Automatic Licensing ทันที

4.3.5 มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด มาตรการตอบโต้การอุดหนุน และมาตรการ Safeguards

ในฐานะสมาชิกขององค์การการค้าโลก บราซิลมีกฎหมายที่ให้อำนาจรัฐใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด มาตรการตอบโต้การอุดหนุน และมาตรการ Safeguards ได้ ซึ่งกฎหมายเหล่านี้กำหนดกระบวนการได้ส่วนและใช้คำจำกัดความที่สอดคล้องกับความตกลงที่เกี่ยวข้องขององค์การการค้าโลก

แต่ข้อเท็จจริงที่สำคัญคือ บราซิลใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดค่อนข้างบ่อยมาก ตามบันทึกขององค์การการค้าโลก ณ วันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2547 บราซิลใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดถึง 48 กรณี รวมสินค้าจากไทย 1 ชนิดคือยางรถจักรยานที่ต้องเสียภาษีตอบโต้ 0.31 เหรียญสหรัฐต่อกิโลกรัม

โดยเริ่มมาตั้งแต่วันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2546 กลุ่มสมาชิกของสหภาพยุโรป 14 ประเทศได้รับผลกระทบ จีนมี 11 กรณี สหรัฐอเมริกา 4 กรณี และ เม็กซิโก 3 กรณี เป็นต้น

4.4 มาตรการสนับสนุนการผลิตภายในประเทศ

บราซิลมีมาตรการสนับสนุนนักลงทุนทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อให้ผลิตสินค้าด้วยต้นทุนที่ลดลง ซึ่งมาตรการเหล่านี้จะกระทบต่อการแข่งขันในตลาดบราซิลเองและในตลาดโลกสำหรับสินค้าส่งออก จึงจำเป็นต้องทราบข้อเท็จจริงในด้านนี้

4.4.1 การยกเว้นหรือยกเลิกภาษีศุลกากรการนำเข้าสินค้า

การยกเว้นภาษีศุลกากรเป็นเรื่องที่ทำกันในทุกประเทศสำหรับการนำเข้าบางประเภท เช่น การนำเข้าเพื่อใช้งานในหน่วยงานของรัฐ การนำเข้าเพื่อการศึกษาหรือเพื่อทดลองวิทยาศาสตร์ การนำเข้าเพื่อใช้ในสำนักงานทูตต่างประเทศ การนำเข้าสินค้าตัวอย่าง เป็นต้น บราซิลมีการยกเว้นเหล่านี้เช่นกัน

แต่การยกเว้นภาษีหรือการลดภาษีศุลกากร 2 ประการที่มีผลต่อต้นทุนการผลิตสินค้าและกระทบการแข่งขันตามที่ประกาศไว้ใน Decree เลขที่ 4,543 ลงวันที่ 26 ธันวาคม 2543 ได้แก่

1) การยกเว้นภาษีศุลกากรสำหรับการนำเข้าอาหารตามที่มีความจำเป็นเพราะภายในขาดแคลน การนำเข้าปุ๋ยและวัสดุป้องกันความเสียหายในการเกษตรและปศุสัตว์

2) การลดภาษีศุลกากรร้อยละ 40 แก่การนำเข้าอะไหล่และอุปกรณ์ชิ้นส่วนเพื่อการประกอบหรือการผลิตรถยนต์ส่วนบุคคล รถบัส รถบรรทุก รถพ่วง รถลากจูง ระบบช่วงล่าง รถแทรกเตอร์ เครื่องจักรกลการเกษตร เครื่องจักรทำถนน

สำหรับการผลิตรถยนต์นั้น นอกจากการลดภาษีศุลกากรสำหรับอะไหล่แล้ว รายงานของเลขาธิการองค์การการค้าโลกตามกระบวนการ Trade Policy Review Mechanism เมื่อปี พ.ศ. 2547 ยังรายงานด้วยว่า นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 เป็นต้นมา รัฐบาลกลางของบราซิลได้ลดภาษีสินค้าอุตสาหกรรม (IPI) สำหรับรถยนต์หลายครั้ง จนในปัจจุบัน อัตราภาษี IPI ของรถยนต์สินค้าที่มีผู้เช่าเท่ากับร้อยละ 8, รถยนต์ส่วนบุคคลขนาดไม่เกิน 1,000 ซีซี อัตราร้อยละ 9, รถยนต์ส่วนบุคคลขนาด 1,000 ถึง 2,000 ซีซี อัตราร้อยละ 25 นอกจากนี้ เพื่อเป็นแรงดึงดูดให้นักลงทุนตั้งโรงงานผลิตรถยนต์ในพื้นที่ทางเหนือ ทางตะวันออกเฉียงเหนือและทางภาคกลาง ภาครัฐได้กำหนดให้ลดภาษีศุลกากรได้ร้อยละ 50 สำหรับการนำเข้าเครื่องมือเครื่องจักรและวัตถุดิบโดยโรงงานในพื้นที่เหล่านี้ และลดภาษี IPI อีกร้อยละ 32 ซึ่งมาตรการสำหรับดึงดูดนักลงทุนให้ตั้งโรงงานในบางพื้นที่นี้จะหมดอายุลงเมื่อสิ้นปี พ.ศ. 2553

4.4.2 ระบบ Drawback ภาษี

ระบบ Drawback ภาษีของบราซิลจัดทำขึ้นเพื่อช่วยการส่งออก ระบบนี้มีมานานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2509 และได้ปรับปรุงเรื่อยมา ในระบบของบราซิล มาตรการนี้เกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับ แต่ที่อธิบายหลักเกณฑ์ได้ชัดเจนคือ Decree เลขที่ 4,543 ลงวันที่ 26 ธันวาคม 2543

การ Drawback ภาษีทำได้ 3 วิธี

1) การพักชำระภาษี (Suspension) โดยวิธีนี้ผู้นำเข้ายังไม่ต้องจ่ายค่าภาษีในขณะนำเข้า หลังจากนำสินค้าเข้าไปเป็นวัตถุดิบในการผลิต และส่งสินค้าที่ผลิตได้หรือที่ประกอบเสร็จ จึงมาชำระภาษีหากมีต้องชำระ เวลาที่ให้สูงสุดคือ 2 ปี ถ้าสินค้าเข้าเป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้าทุนซึ่งต้องใช้เวลาาน ผู้ผลิตจะมีเวลา 5 ปี

2) การยกเว้นภาษี (Exemption) โดยวิธีนี้ผู้นำเข้าต้องนำเข้าครั้งแรกโดยการจ่ายภาษีเต็มจำนวน และมีการนำสินค้านั้นไปใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิต แต่ในการนำเข้าครั้งต่อมาในจำนวนเดียวกัน ก็จะได้รับยกเว้นภาษี

3) การคืนภาษี (Restitution) โดยวิธีนี้ผู้นำเข้าจะจ่ายภาษีไปก่อน และได้เป็นเครดิตสำหรับการนำเข้าครั้งต่อไป หมุนเวียนกันเช่นนี้ทุกครั้งที่สั่งซื้อสินค้าจากต่างประเทศ

สำหรับสินค้านำเข้าที่สามารถ Drawback ภาษีได้ คือ

- 1) วัตถุดิบสำหรับการผลิตสินค้าออก ซึ่งอาจจะเป็นวัสดุที่ผลิตสำเร็จพร้อมใช้ประกอบเป็นสินค้าสำเร็จรูปหรือทำมาเป็นกิ่งสำเร็จรูป
 - 2) เครื่องมือ เครื่องจักร ที่ใช้ผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก
 - 3) วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการบรรจุหีบห่อสินค้าที่จะส่งออก
 - 4) สัตว์ที่นำมาเพื่อผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อการส่งออก
 - 5) วัสดุอาจจะไม่ใช่ส่วนประกอบของสินค้าส่งออกแต่ต้องใช้เสริมหรือทำให้มีคุณลักษณะเหมาะกับการส่งออก
 - 6) วัสดุที่ต้องใช้ในการผลิตสินค้าเกษตรหรือปศุสัตว์
- ทั้งนี้ ยกเว้น การนำเข้าในปริมาณน้อยเกินไป หรือการนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิง

4.4.3 การให้เงินกู้เพื่อการส่งออก (Export Financing)

ในการให้เงินกู้เพื่อการส่งออก รัฐบาลเน้นการผ่านทาง Banco do Brazil เรียกว่าโครงการ Export Financing Program หลักการให้เงินกู้ก็ต้องให้กู้โดยมีเงื่อนไขใกล้เคียงกับตลาดเงินโลก บริษัทส่งออกขนาดกลางและขนาดเล็กของบราซิลได้รับผลประโยชน์จากการให้เงินกู้นี้ โดยในปี พ.ศ. 2545 ประมาณร้อยละ 9 ของการส่งออกและผู้ส่งออกประมาณ 460 ราย ได้รับประโยชน์จากโครงการนี้

วิธีให้กู้เงินมี 2 วิธี

1) Direct financing เป็นการปล่อยเงินกู้โดยธนาคาร โดยใช้เงินจากกระทรวงการคลัง เงินกู้มีอายุ 10 ปี ถ้าสินค้าออกมีส่วนประกอบที่ผลิตภายในมากกว่าร้อยละ 60 ก็จะได้เงินกู้ร้อยละ 85 ของมูลค่าส่งออก มิฉะนั้นก็จะได้อัตราดอกเบี้ยที่ต่ำลง ดอกเบี้ยใช้อัตราในตลาดโลก

2) Interest rate equalization payments โดยวิธีนี้ ภาครัฐจะจ่ายดอกเบี้ยบางส่วนเพื่อให้ผลสุทธิของอัตราดอกเบี้ยเท่ากับอัตราในตลาดโลก ผู้ส่งออกจะได้เงินกู้ร้อยละ 85 ของมูลค่าส่งออก ภายใต้โครงการนี้ ธนาคารของบราซิลและของต่างชาติสามารถให้เงินกู้แก่ผู้ส่งออกในอัตราดอกเบี้ยของตลาดโลก แต่เมื่ออัตราดอกเบี้ยภายในสูงกว่าอัตราต่างประเทศ ภาครัฐจะเป็นผู้จ่ายส่วนต่างให้แก่ธนาคารที่ปล่อยกู้

การให้กู้เงินวิธีที่ 2 นี้ บราซิลปล่อยให้กับการส่งออกเครื่องบิน จึงทำให้ประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลกฟ้องว่าเป็นการอุดหนุนการส่งออก บราซิลจึงต้องดัดแปลงเงื่อนไข ท้ายที่สุด ได้กำหนดว่าอัตราดอกเบี้ยสุทธิจะต้องไม่ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ย CIRR ซึ่งคำนวณและเผยแพร่โดย OECD และอัตรานี้สอดคล้องกับอัตราดอกเบี้ยที่กำหนดใน Arrangement on Guidelines for Officially Supported Export Credits ซึ่งทำให้คณะลูกขุนขององค์การการค้าโลกยอมรับได้

4.4.4 การให้กู้เงินก่อนส่งออก (Preshipment Financing)

บราซิลมีโครงการ BNDES EXIM ซึ่งให้เงินกู้สำหรับการส่งออกสินค้าเกือบทุกชนิด ยกเว้นรายการในตอนที่ 01, ตอนที่ 11, ตอนที่ 12, ตอนที่ 14, ตอนที่ 16, และตอนที่ 17 และสินค้าต้องมีวัตถุดิบที่ผลิตภายในไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 ผู้ส่งออกทุกรายมีสิทธิได้รับเงินกู้ในอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม โดยมีวิธีให้กู้ 4 วิธี

1) Preshipment เป็นการให้กู้เพื่อผลิตสินค้าที่จะส่งออก ใช้อัตราดอกเบี้ยระยะยาว หรืออัตรา LIBOR ในระยะ 6 เดือน และ BNDES เรียกเก็บค่าธรรมเนียมอีกร้อยละ 1-3 แล้วแต่ขนาดของผู้ส่งออก โดยให้กู้ 18-30 เดือน

2) Short-term preshipment เป็นการให้กู้ 180 วัน ใช้ดอกเบี้ยอย่างเดียวกับข้อ 1)

3) Special preshipment เป็นการให้กู้ในกรณีที่มูลค่าการส่งออกของสินค้าชนิดเดียวกันใน 12 เดือนนี้สูงกว่ามูลค่าการส่งออกสินค้าเดิมใน 12 เดือนที่แล้ว เงินที่ให้ออกจะมีวงเงินไม่เกินส่วนต่างของการส่งออกในสองระยะ อัตราดอกเบี้ยเท่ากับข้อ 1)

4) Post-shipment เป็นการให้ผู้นำเข้าต่างประเทศกู้เงิน รัฐบาลออกตั๋วสัญญาใช้เงินส่งไปให้ผู้ส่งออกของบราซิล อัตราดอกเบี้ยใช้ LIBOR และ BNDES เรียกเก็บค่าธรรมเนียมประมาณร้อยละ 1-2 ของมูลค่ารวม และเวลาให้กู้ 6-12 เดือน

4.4.5 การประกันการส่งออก

ในโครงการการประกันการส่งออก (Export insurance and guarantees) มีหน่วยงานเฉพาะที่ประกันการสูญเสียสินค้าออกและการที่ผู้ส่งออกไม่ได้รับเงินค่าสินค้าออกอยู่ 3 หน่วยงาน คือ

1) Brazilian Export Credit Insurance Company (SBCE) ทำหน้าที่ประกันความเสี่ยงในระยะกลางกับระยะยาว ในปี พ.ศ. 2546 มูลค่าการส่งออกที่ประกันกับบริษัทนี้มีประมาณ 739 เหรียญสหรัฐ

2) SECRESB และ 3) EULER HERMES ทั้งสองแห่งนี้ทำหน้าที่ประกันระยะสั้น มีวงเงินประกันร้อยละ 90 สำหรับการประกันความเสี่ยงทางการค้าและร้อยละ 95 สำหรับความเสี่ยงทางการเมืองและเหตุการณ์พิเศษอื่น

4.4.6 การจัดตั้ง Free-trade Zone

บราซิลจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ 8 แห่ง แต่ที่มีการผลิตสินค้าเพื่อส่งออกมาและได้รับความสนใจมากที่สุดคือเขตเศรษฐกิจที่ Manaus ที่เหลือจะเป็นเขตที่มีการประกอบการค้ามากกว่าการผลิต

เขตเศรษฐกิจที่ Manaus ตั้งมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2510 ผู้ที่มาตั้งโรงงานในเขตนี้จะมีสิทธิพิเศษได้ลดหย่อนภาษีหลายชนิด

1) ภาษีรัฐบาลกลาง

- (1) ไม่ต้องเสียภาษีศุลกากรสินค้านำเข้าที่ใช้ในการผลิตหรือในการบริโภคในเขต
- (2) ได้รับการลดหย่อนภาษีศุลกากรสินค้านำเข้าที่เป็นวัตถุดิบหรือส่วนประกอบที่นำมาผลิตสินค้าเพื่อการจำหน่ายในส่วนอื่นของบราซิล โดยได้รับลดหย่อนสูงสุดร้อยละ 88 ของมูลค่านำเข้า
- (3) ได้รับการลดหย่อนภาษีศุลกากรวัตถุดิบนำเข้าสำหรับผลิตสินค้าคอมพิวเตอร์และรถยนต์ ถ้าสัดส่วนวัตถุดิบภายในรวมแรงงานสูงจะได้รับการลดหย่อนสูง
- (4) ได้รับยกเว้นภาษี IPI สินค้าที่ผลิตในโซน สินค้านำเข้ามาใช้ในโซน และสินค้าที่ผลิตเพื่อนำไปจำหน่ายในเขตเมซอนตะวันตก

(5) ได้รับยกเว้นภาษี IPI สินค้าที่นำมาจากส่วนอื่นของบราซิลเพื่อเข้ามาบริโภคในโซน

(6) การจ่ายภาษี IPI จ่ายเป็นเครดิตเพื่อหักล้างในระยะต่อไป

(7) ยกเว้นภาษีการส่งออกสำหรับสินค้าที่ผลิตในโซน

2) ภาษีรัฐบาลท้องถิ่นรัฐเมซอน

(1) ได้รับยกเว้นภาษี ICMS สำหรับการซื้อสินค้าวัตถุดิบ ชิ้นส่วน ที่มาจากส่วนอื่นของบราซิล

(2) ได้เครดิตภาษี ICMS สำหรับการซื้อสินค้าอุตสาหกรรมที่ผลิตภายในบราซิลที่ไม่ใช่วัตถุดิบ

(3) ได้คืนภาษี ICMS ที่จ่ายไปบางส่วน

4.5 นโยบายการลงทุน

ประเทศบราซิล เคยเป็นประเทศที่ดึงดูดเงินลงทุนจากต่างประเทศมากที่สุดประเทศหนึ่ง เนื่องจากความที่เป็นประเทศใหญ่ ในปี พ.ศ. 2542 บราซิลได้รับเงินลงทุนจากต่างประเทศสูงถึง 31.4 พันล้านเหรียญสหรัฐ กิจกรรมที่มีการลงทุนจากบริษัทต่างชาติมาก ได้แก่ เคมีภัณฑ์ ยารักษาโรค โทรคมนาคม เครื่องจักร นอกจากนี้ยังมีการลงทุนในภาคเศรษฐกิจการค้าบริการเป็นจำนวนมากอีกด้วย แต่ต่อมา การลงทุนลดลง โดยในปี พ.ศ. 2546 การลงทุนโดยตรงมีมูลค่า 12.9 พันล้านเหรียญสหรัฐ (ตารางที่ 4.4) การที่การลงทุนลดลงเนื่องมาจากปัจจัยต่างๆ เช่น ความไม่มีเสถียรภาพของเศรษฐกิจโลก กระบวนการแปรรูปรัฐวิสาหกิจที่เชื่องช้า และศักยภาพที่อ่อนแอของเศรษฐกิจบราซิล แต่ก็คงมีลักษณะของการชะลอตัวและอาจกลับมาเพิ่มอีกได้

สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศหลักที่มาลงทุน ตามมาด้วย ประเทศสเปน เนเธอร์แลนด์ ฝรั่งเศส มีแนวโน้มสังเกตว่า การลงทุนในปี พ.ศ. 2546 ประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรปเป็นผู้ลงทุนหลัก มีมูลค่าคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 35 ของการลงทุนรวมในบราซิล สำหรับกลุ่มลงทุนอื่นๆ ในปี พ.ศ. 2546 ได้แก่ ญี่ปุ่น

สำหรับประเภทอุตสาหกรรมที่ต่างชาตินำมาลงทุนนั้น พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2543-2546 การลงทุนที่สำคัญอยู่ในภาคเศรษฐกิจ การค้าบริการซึ่งมีมูลค่ารวม 54.1 พันล้านเหรียญสหรัฐ โดยในภาคอุตสาหกรรมมีมูลค่ารวม 24.2 พันล้านเหรียญสหรัฐ และกิจกรรมอื่นๆ มีมูลค่า 4.3 พันล้านเหรียญสหรัฐ โดยการลงทุนที่สำคัญในภาคการค้าบริการคือ การลงทุนด้านโทรคมนาคมและบริการการเงิน คิดเป็นร้อยละ 40 และร้อยละ 20 ตามลำดับของการลงทุนรวมในบริการทั้งหมด ส่วนการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมมีการขยายตัวรวดเร็วในปี พ.ศ. 2544 และปี พ.ศ. 2545 แม้ว่าปี พ.ศ. 2546 มีการลดลงไป

ตารางที่ 4.4 การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ของบราซิล ปี พ.ศ. 2542-2546

หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐ

แหล่งทุน	2542	2543	2544	2545	2546	2546 (%)
Total	31,362	29,876	21,042	18,778	12,902	100.0
United States	7,069	5,399	4,465	2,614	2,383	18.5
Cayman Islands	2,094	2,035	1,755	1,555	1,909	14.8
Netherlands	1,810	2,228	1,892	3,372	1,444	11.2
Japan	348	385	827	504	1,368	10.6
France	2,079	1,910	1,913	1,815	825	6.4
Spain	5,810	9,593	2,767	587	710	5.5
Bermuda	263	315	607	1,469	630	4.9
British Virgin	315	231	912	501	550	4.3

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

แหล่งทุน	2542	2543	2544	2545	2546	2546 (%)
Germany	624	375	1,047	628	506	3.9
Italy	496	488	281	473	390	3.0
Switzerland	436	307	182	347	336	2.6
United	1,315	394	416	475	253	2.0
Luxembourg	49	1,027	285	1,013	238	1.8
Portugal	2,403	2,515	1,692	1,019	202	1.6
Uruguay	158	200	181	237	154	1.2
Panama	121	21	133	141	147	1.1
Canada	297	193	441	989	117	0.9
Mexico	28	224	61	24	45	0.3
Sweden	214	629	54	205	43	0.3
Bahamas	197	181	264	205	36	0.3
Denmark	13	262	33	93	31	0.2
Belgium	102	384	113	45	18	0.1
Argentina	160	113	..	..	..	..
Barbados	123	..	..	..	..	..
Chile	88	..	..	..	..	..
Others	4,751	469	721	466	569	4.4

หมายเหตุ .. ไม่มีตัวเลข

ที่มา: Central Bank of Brazil, *Annual Report* 2000-2002

แต่สัดส่วนการลงทุนทั้งหมดสูงขึ้นถึงร้อยละ 35 ในปี พ.ศ. 2546 โดยมีการลงทุนภาคธุรกิจยานยนต์ และ เคมีภัณฑ์ (ตารางที่ 4.5)

นโยบายการเงินและระบบธนาคารพาณิชย์สมัยใหม่ มีบทบาทสำคัญที่ทำให้เงื่อนไขทางเศรษฐกิจมหภาค มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และทำให้วิกฤตทางการเงิน และภาวะเงินเฟ้อของประเทศ คลี่คลายไปได้ด้วยดี การปฏิรูประบบของภาคธุรกิจการธนาคาร ตลอดจนการออกกฎหมายและข้อบังคับ ที่รัดกุม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 ล้วนมีผลดีต่อการสร้างความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่อเศรษฐกิจของประเทศ บราซิล

นโยบายการลงทุนของบราซิลก็คือการกำหนดเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ให้สิทธิลดหย่อนภาษีในรูปแบบต่างๆ และการใช้มาตรการสนับสนุนการส่งออก มาตรการเหล่านี้ได้กล่าวไว้แล้วในข้อนโยบาย และมาตรการการค้า

ตารางที่ 4.5 การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศจำแนกตามภาคเศรษฐกิจ (a)

หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ภาคเศรษฐกิจ	2543	2544	2545	2546	2546 (%)
Total	29,876	21,042	18,778	12,902	100.0
1. Crop, livestock and mineral extraction	649	1,494	638	1,482	11.5
Petroleum extraction and related services	481	1,360	508	365	2.8
Others	169	134	130	1,117	8.7
2. Industrial products	5,087	7,001	7,617	4,480	34.7
Manufacture and assembly of automotive products (b)	961	1,550	1,819	966	7.5
Chemical products	1,118	1,546	1,573	916	7.1
Foodstuff and beverages	975	563	1,873	409	3.2
Basic metallurgy (c)	246	431	139	351	2.7
Pulp, paper and paper products		150	11	348	2.7
Electronic devices and communication equipment	655	1,166	544	328	2.5
Machinery and equipment	579	344	391	256	2.0
Plastic and rubber products	58	176	183	205	1.6
Electrical machines, devices and apparatus	66	327	372	189	1.5
Edition, printing and recording		140	44	145	1.1
Metal products	26	108	91	107	0.8
Non-metallic mineral products	67	130	124	49	0.4
Textile products	..	56	98	34	0.3
Wood products	..	71	16	31	0.2
Office machines and comp. equipment	..	23	95	8	0.1
Other industries	304	219	247	139	1.1
3. Services	24,139	12,547	10,523	6,940	53.8
Mail and telecommunications	10,897	4,130	4,190	2,810	21.8
Commerce	1,635	1,634	1,504	860	6.7
Services rendered to corporations	795	697	791	775	6.0
Financial intermediation	6,384	2,123	1,206	706	5.5

ตารางที่ 4.5 การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศจำแนกตามภาคเศรษฐกิจ (a) (ต่อ)

ภาคเศรษฐกิจ	2543	2544	2545	2546	2546 (%)
Electricity, gas and hot water	2,972	1,442	1,534	651	5.0
Transportation	44	146	124	189	1.5
Real estate	41	187	197	188	1.5
Construction (d)	12	264	148	177	1.4
Lodging and food	0	275	126	172	1.3
Computing and related activities (e)	1,121	720	225	155	1.2
Insurance and pension funds	14	628	216	128	1.0
Other services	223	273	169	79	0.6
Water services	..	28	94	50	0.4

หมายเหตุ .. ไม่มีตัวเลข

a ไม่รวมการลงทุนทางด้านอสังหาริมทรัพย์

b รวมอุตสาหกรรมอะไหล่รถยนต์

c รวมการผลิตเหล็กกล้า

d รวมสาธารณูปโภคที่เกี่ยวกับพลังงานและโทรคมนาคม

e รวมอินเทอร์เน็ต

ที่มา: Central Bank of Brazil, *Annual Report* 2000-2003

ประเทศบราซิลมีการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกซึ่งช่วยสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมและการบริการ โดยรัฐบาลกำหนดเป้าหมายและสนับสนุนภาคเศรษฐกิจอย่างชัดเจน เพื่อให้ให้นักลงทุนเอกชนเข้ามาลงทุน ด้วยการกำหนดโครงการลงทุน พร้อมทั้งการเข้ามามีส่วนร่วมในฐานะหุ้นส่วนกับภาคเอกชน ตลอดจนการวางแผนทางและช่วยเหลือ โดยไม่เข้าไปครอบงำกิจกรรมและกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจ ฉะนั้น โครงการลงทุนจำนวนมากจึงได้รับโอกาสอย่างดียิ่งในด้านการให้สินเชื่อและโครงการช่วยเหลือทางการเงิน

ในด้านการซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ในประเทศบราซิล นักลงทุนชาวต่างประเทศที่มีถิ่นพำนักอยู่นอกประเทศบราซิล สามารถลงทุนซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคาร และสิ่งปลูกสร้างซึ่งไม่ได้อยู่ในหลักเกณฑ์ เป็นเงินลงทุนจากต่างประเทศตามข้อกำหนดของธนาคารกลางแห่งประเทศบราซิล นอกจากนี้ยังธุรกิจที่เป็นการลงทุนโดยนักนักลงทุนชาวต่างประเทศ และมีสถานประกอบการ

ในประเทศบราซิล จะมีสิทธิในการซื้อสังหาริมทรัพย์ได้ตามมูลค่าของการลงทุนเพื่อที่ดินและอาคาร ซึ่งได้จดทะเบียนไว้กับธนาคารกลางแห่งประเทศบราซิล

4.6 นโยบายและมาตรการการค้าบริการ

4.6.1 ลักษณะการค้าบริการ

การค้าบริการของบราซิลมีบทบาทสำคัญมากต่อ GDP ซึ่งในช่วงปี พ.ศ. 2541-2545 มูลค่าการค้าบริการมีส่วนร้อยละ 60 ของ GDP และได้ลดลงเล็กน้อย โดยประกอบด้วยภาคเศรษฐกิจย่อยๆ ได้แก่ การบริหารภาคสาธารณะ (ร้อยละ 27.5 ของ GDP ภาคบริการ) และค่าเช่าอาคารสถานที่ (ร้อยละ 19) การเงิน (ร้อยละ 13) และการสื่อสาร (ร้อยละ 4.6) โดยมีการเติบโตที่รวดเร็วขึ้น ในส่วนของการบริการนี้ ได้รวมบริการของรัฐ ซึ่งมีการจ้างงานถึง 2 ใน 3 ของกำลังแรงงาน

บราซิลมีการขาดดุลบริการต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 แต่มีแนวโน้มลดลงตลอด โดยในปี พ.ศ. 2546 การส่งออกบริการ(รายรับ)รวมมีทั้งสิ้น 10,543 ล้านดอลลาร์ ในขณะที่การนำเข้า (รายจ่าย) มียอดรวม 15,631 ล้านดอลลาร์ (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6 การค้าบริการของบราซิล ปี 2543-2546

หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สาขาบริการ	รับ	จ่าย	รับ	จ่าย	รับ	จ่าย	รับ	จ่าย
	2543		2544		2545		2546	
รวม	9,384	16,958	9,322	17,071	9,606	14,644	10,543	15,631
การขนส่ง	1,295	4,602	1,422	4,378	1,590	3,630	1,918	3,664
การท่องเที่ยว	1,810	3,894	1,731	3,199	1,998	2,396	2,479	2,261
การประกันภัย	312	317	180	455	206	626	67	302
การเงิน	376	670	317	624	390	623	363	745
เทคโนโลยีสารสนเทศ	34	1,145	27	1,133	36	1,155	29	1,063
Royalty/license fee	125	1,415	112	1,244	100	1,229	108	1,228
การเช่าซื้ออุปกรณ์	91	1,401	278	2,146	49	1,721	25	2,337
บริการภาครัฐ	537	1,087	604	1,256	761	1,103	877	1,028
บริการอื่น	4,804	2,427	4,652	2,636	4,475	2,252	4,621	2,744

ที่มา: Central Bank of Brazil

การขาดดุลบริการจำนวนมากนี้ สาเหตุมาจากภาคการขนส่ง การเช่าซื้ออุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ในอดีต การท่องเที่ยวคือสาขาที่ขาดดุล แต่ต่อมารายรับเพิ่มขึ้น และรายจ่ายลดลงตามลำดับ

4.6.2 นโยบายด้านการค้าบริการ

ข้อผูกมัดที่บราซิลทำภายใต้ General Agreement on Trade in Service (GATS) ครอบคลุมทางด้านบริการทางธุรกิจ บริการสื่อสาร การก่อสร้างและบริการทางวิศวกรรม บริการการกระจายสินค้า บริการการเงิน การท่องเที่ยว และบริการที่เกี่ยวข้องกับการเดินทาง และบริการการขนส่ง ในด้านการเคลื่อนย้ายบุคลากร การเข้าสู่ตลาดมีการยืนยันให้มีได้เฉพาะบุคลากรทางด้านเทคนิคเฉพาะทาง บุคลากรที่มีคุณภาพเฉพาะอาชีพ และผู้จัดการและผู้บริหารที่ทำงานภายใต้สัญญาชั่วคราว ข้อผูกมัดส่วนใหญ่อยู่ใน mode 3 (commercial presence) โดยไม่มีการทำข้อผูกมัดในด้าน cross-border supply

ในขณะที่บราซิลเป็นสมาชิกเมอร์โคซัวร์ จึงได้เข้าร่วมเจรจาในกลุ่มภูมิภาค ซึ่งต้องเผชิญกับการค้าเสรีในบริการภายหลังจาก Protocol of Montevideo มีผลบังคับใช้ โดยในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2547 สมาชิกในกลุ่มเมอร์โคซัวร์ได้ร่วมเตรียมรายการที่จะตกลงสำหรับเปิดการค้าเสรี ในการเจรจารอบที่ 5 ซึ่งในรอบที่ 4 เริ่มเจรจาและสรุปผลไปเมื่อเดือนธันวาคม 2546 ในประเด็นสำคัญเรื่องกฎระเบียบสำหรับการเคลื่อนย้ายชั่วคราวของผู้ให้บริการ และการกำหนดข้อตกลงสำหรับกลุ่มวิชาชีพ และการออกใบอนุญาตชั่วคราว สิ่งเหล่านี้ถูกยอมรับโดย MERCOSUR Council ในเดือนธันวาคม 2547

บริการทางการเงินมีมูลค่าร้อยละ 7.7 ของ GDP ในปี พ.ศ. 2545 ซึ่งสูงขึ้นจากร้อยละ 5.4 ในปี พ.ศ. 2543 โดยจำนวนของสถาบันที่กำหนดใน Brazilian Financial System (SNF) ลดลงจาก 72.4 แห่ง ในปี พ.ศ. 2544 เป็น 658 แห่งในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2546 เนื่องมาจากการควบรวมกิจการและการยุบเลิกกิจการ

ในสาระสำคัญของข้อตกลงเมอร์โคซัวร์ที่เกี่ยวกับบริการการขนส่ง ได้เน้นให้มีการค้าเสรีในบริการ บราซิลได้ทำข้อตกลงการขนส่งกับประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มเมอร์โคซัวร์ บราซิลได้ลงนามด้าน International Land Transport Convention กับอาร์เจนตินา อูรุกวัย ปารากวัย ชิลี โบลิเวีย และเปรูในปี พ.ศ. 2520 กับเวเนซุเอลาปี พ.ศ. 2538 และกายานาปี พ.ศ.2546 ในด้านการบริการขนส่งทางน้ำนั้น บราซิลมีข้อตกลงกับอาร์เจนตินาและอูรุกวัย นอกจากนี้บราซิลยังมีข้อตกลงพหุภาคีการขนส่งทางน้ำในแม่น้ำ ปารากวัย-พารานากับอาร์เจนตินา โบลิเวีย ปารากวัยและอูรุกวัยด้วย

4.7 นโยบายและมาตรการทั่วไปในการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

ประเทศบราซิลมีพันธะผูกพันระหว่างประเทศทางด้านทรัพย์สินทางปัญญาเป็นจำนวนมาก นอกจากข้อตกลงขององค์การการค้าโลกแล้ว บราซิลก็เป็นสมาชิกขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (World Intellectual Property Organization) และได้ร่วมลงนามในสัญญา และอนุสัญญาจำนวนมาก ได้แก่ อนุสัญญากรุงปารีส ข้อตกลงมาดริด Patent Cooperation Treaty ข้อตกลงไนโรบี เป็นต้น

ตั้งแต่ปี 2539 ประเทศบราซิลได้แก้ไขกฎหมายลิขสิทธิ์ สิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้า โดยกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของบราซิลเริ่มบังคับใช้เมื่อพฤษภาคม 2540 ซึ่งกฎหมายใหม่นี้ให้การ

คุ้มครองโปรแกรมคอมพิวเตอร์และความหลากหลายของพันธุ์พืช นอกจากนี้ยังมีการร่างกฎหมายให้คุ้มครองการออกแบบวงจรรวม (Integrated Circuits) ซึ่งนำเข้าสู่การพิจารณาของสภาในเดือนเมษายน พ.ศ. 2539 เป็นต้นมา

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 จำนวนสิทธิบัตร เครื่องหมายการค้าและการจดทะเบียน การออกแบบทางอุตสาหกรรมในช่วงหนึ่งปีมีจำนวนเพิ่มขึ้นโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539-2542 (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 จำนวนสิทธิบัตร เครื่องหมายการค้าและการจดทะเบียนการออกแบบทางอุตสาหกรรม

ประเภทการจดทะเบียน	2539	2540	2541	2542
สิทธิบัตร	1,695	1,847	3,200	3,513
เครื่องหมายการค้า	31,344	29,393	26,340	42,616
การออกแบบอุตสาหกรรม				

ที่มา: National Institute of Industrial Property: INPI

สถาบันทรัพย์สินอุตสาหกรรมแห่งชาติ (The National Institute of Industrial Property: INPI) เป็นหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่เก็บค่าธรรมเนียมสิทธิทรัพย์สินอุตสาหกรรม ได้แก่ ค่าสิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า และการออกแบบทางอุตสาหกรรม โดยมีกฎหมายว่าด้วยทรัพย์สินอุตสาหกรรม เมื่อ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2539 และมีการปรับปรุงให้ทันสมัยขึ้น โดยกำหนดให้ครอบคลุมสิทธิบัตรผลิตภัณฑ์ ยาโรค และกระบวนการผลิต ผลิตภัณฑ์เคมีภัณฑ์ กระบวนการผลิตอาหารและ Metal Alloy

สิทธิบัตรการประดิษฐ์กำหนดให้มีอายุบังคับไว้ 20 ปี และสิทธิบัตรประเภท Utility model กำหนดคุ้มครอง 15 ปี จากวันที่ INPI ลงนามรับรองการขอจดสิทธิบัตร สามารถดำเนินการโดยยื่นเอกสารตรวจสอบขั้นต้นและมีใบตอบรับ โดยจะมีการกำหนดระยะเวลาการตรวจสอบอย่างชัดเจน และเป็นขั้นตอนจนเป็นที่ยอมรับ จึงจะออกสิทธิบัตรให้ต่อไป

กฎหมายทรัพย์สินอุตสาหกรรมฉบับใหม่ได้เพิ่มเติมการคุ้มครองเครื่องหมายการค้า และเครื่องหมายบริการที่แพร่หลายและเป็นที่รู้จักกัน โดยสามารถจดทะเบียนคุ้มครองในประเทศบราซิลได้ ซึ่งมีผลบังคับใช้นาน 10 ปี จากวันที่อนุญาตให้จดทะเบียน การจดทะเบียนตราสินค้าสิ้นสุดลงเมื่อครบกำหนดตลาดคุ้มครอง การถูกปรับหรือยกเลิก การสละสิทธิการคุ้มครอง หรือถ้าเจ้าของสิทธิที่มีภูมิลำเนาต่างประเทศ โดยไม่มีตัวแทนเป็นทนายให้ดูแลสิทธิในประเทศบราซิล

ลิขสิทธิ์ถูกกำหนดไว้ในกฎหมาย หมายเลข 9.610 เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2541 ซึ่งเป็นการคุ้มครองสิทธิของทรัพย์สินทางปัญญา ให้แก่ผู้สร้างสรรค์งานทั้งระดับบุคคลและองค์กร โดยให้การคุ้มครองลิขสิทธิ์งานประเภทต่างๆ นอกจากนี้ยังขยายขอบเขตครอบคลุมการคุ้มครองสิทธิซอฟต์แวร์ด้วย

ตารางที่ 4.8 งานต่างๆ ที่คุ้มครองลิขสิทธิ์

ลักษณะตัวหนังสือ งานศิลปะหรือวิทยาศาสตร์
คำบรรยาย คำปราศรัย การเทศนา และงานลักษณะอื่นๆ ที่คล้ายกัน
งานบทละคร และดนตรีประกอบบทละคร
งานแต่งจังหวะเพลง และงานการแสดงละคร
ทำนองของดนตรีทั้งที่มีเนื้อเพลงและไม่มี
งานด้านภาพและเสียง รวมงานภาพยนตร์
งานถ่ายภาพและงานผลิตอื่นๆ ด้วยกระบวนการถ่ายภาพ
ภาพวาด ภาพเขียน การแกะสลัก การปั้น การพิมพ์หิน และงาน Kinetic art
งานภาพประกอบ แผนที่ และงานลักษณะอื่นๆ ที่คล้ายกัน
งานโครงร่าง การขึ้นรูป และงานสามมิติที่เกี่ยวข้องกับภูมิศาสตร์, วิศวกรรมศาสตร์ สถาปัตยกรรม
การออกแบบสวน
การดัดแปลง การแปล และการถ่ายทอดมาจากผลงานต้นฉบับ การนำเสนอคล้ายกับงาน
สร้างสรรค์ทางปัญญาใหม่
โปรแกรมคอมพิวเตอร์

ที่มา: กฎหมาย หมายเลข 9.610 (Lei de Direitos Autorais), 19 กุมภาพันธ์ 2541

ซอฟต์แวร์

กฎหมาย หมายเลข 9.609 ลงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2541 (Lei de Programa de Computador) และหมายเลข 2.556 ลงวันที่ 20 เมษายน 2541 (Decreto de Regulamentacao do Registro de Programa de Computador) กำหนดการปกป้องด้านซอฟต์แวร์ในบราซิล กฎหมายเหล่านี้กำหนดการปกป้องซอฟต์แวร์เหมือนกฎหมายลิขสิทธิ์ และกำหนดบทลงโทษในกรณีกระทำการละเมิดไว้

ซอฟต์แวร์กำหนดการปกป้องไว้นาน 50 ปี เริ่มจาก 1 มกราคมของปีต่อมาจากปีที่มีการประกาศคุ้มครองสิทธิด้านซอฟต์แวร์ ผู้ที่เป็นเจ้าของสิทธิที่อยู่นอกประเทศบราซิลได้รับการคุ้มครองอย่างเท่าเทียมกันกับสิทธิที่คนบราซิลและผู้ที่อยู่อาศัยในบราซิลได้รับ

การคุ้มครองความหลากหลายพันธุ์พืช

กฎหมาย หมายเลข 9.456 ลงวันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2540 เป็นการเริ่มคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในการปรับปรุงความหลากหลายพันธุ์พืช โดยคุ้มครองไว้ 15 ปี ยกเว้น องุ่น ต้นผลไม้ ต้นไม้ป่า และต้นไม้ประดับ โดยคุ้มครองสิทธิไว้ 18 ปี ความหลากหลายนี้จะต้องจดทะเบียนสิทธิที่หน่วยคุ้มครองความหลากหลายของการปรับปรุงพันธุ์พืช ภายใต้กระทรวงเกษตร

บทที่ 5

การทำข้อตกลงเขตการค้าเสรีกับประเทศอื่น

บราซิลมีนโยบายที่จะขยายการค้าระหว่างประเทศและต้องการมีบทบาทในสังคมโลก เช่นเดียวกับประเทศอื่น บราซิลจึงตื่นตัวที่จะเพิ่มความสัมพันธ์ทางการค้ากับประเทศอื่นด้วยการทำข้อตกลงเขตการค้าเสรีกับประเทศเหล่านั้นเพิ่มเติมจากข้อผูกพันเปิดเสรีทางการค้าในองค์การการค้าโลก แต่บราซิลจัดทำข้อตกลงเขตการค้าเสรีอย่างระมัดระวัง เขตการค้าเสรีที่สำคัญและเป็นขั้นแรกของบราซิลก็คือตลาดร่วมเมอร์โคซัวร์ หลังจากตลาดร่วมเมอร์โคซัวร์ได้พัฒนามาระยะหนึ่ง ประเทศสมาชิกของเมอร์โคซัวร์ก็ได้ตกลงกันว่า หากประเทศสมาชิกต้องการทำข้อตกลงเขตการค้าเสรีกับประเทศใดในลักษณะทวิภาคี ก็ต้องทำร่วมกันในนามของเมอร์โคซัวร์ ดังนั้น ประเทศสมาชิกเมอร์โคซัวร์แต่ละประเทศจะมีข้อตกลงเขตการค้าเสรีเหมือนกัน และการศึกษาเรื่องนี้มีรายละเอียดอยู่ในรายงานหลักแล้ว ในบทนี้จึงเป็นการสรุปสาระสำคัญเท่านั้น

5.1 การจัดตั้งตลาดร่วมอเมริกาใต้หรือเมอร์โคซัวร์

ในปี 2533 ประธานาธิบดีของบราซิลและอาเจนตินาได้ตกลงลงนามในข้อตกลงที่เรียกว่า Act of Buenos Aires ซึ่งมีสาระสำคัญว่าสองประเทศจะริเริ่มจัดตั้งตลาดร่วมเพื่อลดภาษีศุลกากรระหว่างกันจนหมดและมีการใช้นโยบายเศรษฐกิจศาสตร์มหภาคร่วมกัน โดยจะกลายเป็นตลาดร่วมภายในปี 2538 ต่อมาประเทศอุรุกวัยและปารากวัยมีความสนใจที่จะเข้าร่วมด้วย ประเทศทั้งสี่จึงได้ตกลงกันและลงนามในความตกลงจัดตั้งตลาดร่วมขึ้นในวันที่ 26 มีนาคม 2534 ณ กรุง Asuncion เมืองหลวงของปารากวัย เรียกความตกลงว่า สนธิสัญญา Asuncion (The Treaty of Asuncion) โดยมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2538

วัตถุประสงค์สุดท้ายของสนธิสัญญาก็คือการเป็นตลาดร่วมซึ่งหมายความว่าประเทศสมาชิกทั้งสี่จะซื้อขายสินค้าและบริการอย่างเสรี การลงทุนและเดินทางข้ามพรมแดนของประชากรก็จะดำเนินไปอย่างเสรีด้วย และทั้งสี่ประเทศจะใช้อัตราภาษีศุลกากรร่วมกัน (Common External Tariff: CET) รวมทั้งการประสานนโยบายกันอย่างใกล้ชิดด้วย แต่การจัดตั้งตลาดร่วมไม่ได้ดำเนินไปอย่างราบรื่นนัก เนื่องจากประเทศสมาชิกยังต้องการขอยกเว้นชั่วคราวเพื่อปกป้องหรือสนับสนุนอุตสาหกรรมภายในให้แข็งแกร่งก่อนที่จะเปิดการค้าเสรีเต็มที่ และการพัฒนาต้องสะดุดเป็นระยะเมื่อประเทศอาเจนตินาและบราซิลประสบปัญหาเศรษฐกิจรุนแรงในบางช่วง

เพื่อที่จะแก้ปัญหาความล่าช้า ในที่ประชุม Summit ของเมอร์โคซัวร์ที่กรุงบูเอโนสไอเรสเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2543 ที่ประชุมได้ตกลงที่จะกระตุ้นหรือเพิ่มพลังให้กับกระบวนการรวมตัวเป็นตลาดร่วมเรียกว่า Re-launching Agenda of MERCOSUR โดยประเทศสมาชิกตกลงที่จะระบุปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องราว เพื่อทำข้อเสนอแก้ไขเป็นเรื่องราว เช่นกัน ในที่สุด เรื่องสำคัญที่สมาชิกจะต้องช่วยกันแก้ไขและเจรจาร่วมกันมี 4 เรื่อง คือ

- 1) การจัดระบบขุดซื้อพิพาททางการค้า
- 2) การยกเลิกอุปสรรคทางการค้าระหว่างสมาชิก
- 3) การวางกฎเกณฑ์เพื่อป้องกันการใช้มาตรการที่จำกัดการค้าระหว่างสมาชิก
- 4) การเจรจาเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีของทวีปอเมริกา (Free Trade Area of the Americas)
- 5) การเจรจาจัดตั้ง Inter-regional Association Agreement กับสหภาพยุโรป

การระบุและแบ่งประเด็นสำคัญเพื่อการเจรจาต่อไปทำให้เกิดความชัดเจนขึ้นว่าภารกิจของเมอร์โคซัวร์คืออะไรในระยะสั้น แต่ก็ไม่ได้ทำให้ความขัดแย้งระหว่างบราซิลกับอาเจนตินาหายไป แท้จริงแล้วนักวิชาการในละตินอเมริกามองว่าความไม่ลงรอยกันในด้านนโยบายเศรษฐกิจของทั้งสองประเทศคือมิติทางการเมืองที่ทำให้การจัดตั้งตลาดร่วมเมอร์โคซัวร์มีความก้าวหน้าค่อนข้างช้า

อย่างไรก็ตาม ประเทศสมาชิกได้ตกลงกันว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 เป็นต้นไป จะมีการใช้ CET อย่างเต็มรูปแบบและให้มีข้อยกเว้นสำหรับประเทศอุรุกวัยและปารากวัยเท่านั้น จึงต้องติดตามว่าเมอร์โคซัวร์จะสามารถขยายการค้าระหว่างกันให้มากขึ้นกว่าเดิมหรือไม่

5.2 การทำข้อตกลงกับชิลี

เมอร์โคซัวร์ทำข้อตกลงที่เรียกว่า Economic Complementation Agreement กับชิลีโดยลงนามในวันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2539 และมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2539 เป็นข้อตกลงภายใต้สนธิสัญญามอนเตวิดีโอ 1980 (Treaty of Montevideo 1980) และมติที่ 2 ของที่ประชุมรัฐมนตรีของสมาชิกสมาคม Latin American Integration Association ซึ่งอนุญาตให้สมาชิกทำข้อตกลงชนิดนี้ได้

สรุปสาระสำคัญของข้อตกลง ดังนี้

- 1) จุดประสงค์หลักก็คือการจัดตั้งเขตการค้าเสรีระหว่างสองฝ่ายให้เสร็จภายใน 10 ปี
- 2) วิธีการเข้าสู่จุดประสงค์ก็คือการทำตารางการลดภาษีศุลกากรให้สินค้านำเข้าที่มีแหล่งกำเนิดจากประเทศคู่สัญญา เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราภาษีศุลกากรที่เรียกเก็บจากการนำเข้าสินค้าจากประเทศที่สาม (Margin of Preference) ตารางการลดภาษีจะระบุว่าในแต่ละปี จะต้องลดอัตราภาษีลงเท่าใดและให้ใช้กับสินค้านายการใด การลดภาษีศุลกากรจะใช้เวลา 6 – 18 ปี จึงจะทำให้อัตราภาษีเป็นศูนย์
- 3) นอกจากนี้ ยังมีข้อตกลงที่จะพัฒนาถนนร่วมกันเพื่อเชื่อมต่อกันทางกายภาพระหว่างชิลีกับอาเจนตินา โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้การขนส่งสินค้าดำเนินไปโดยสะดวก

5.3 การทำข้อตกลงกับโบลิเวีย

เมอร์โคซัวร์ทำข้อตกลง Economic Complementation Agreement กับโบลิเวียโดยลงนามในวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2539 และมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 เป็นข้อตกลงภายใต้

สนธิสัญญามอนเตวิเดโอ 1980 (Treaty of Montevideo 1980) และมติที่ 2 ของที่ประชุมรัฐมนตรีของสมาชิกสมาคม Latin American Integration Association สรุปสาระสำคัญดังนี้

1) จุดประสงค์หลักก็คือการจัดตั้งเขตการค้าเสรีระหว่างสองฝ่ายให้เสร็จภายใน 10 ปี คือเริ่มในปี พ.ศ. 2549 อัตราภาษีศุลกากรของรายการสินค้านำเข้าระหว่างสองฝ่ายที่อยู่ในขอบเขตของข้อตกลงจะเป็นศูนย์

2) วิธีการเข้าสู่จุดประสงค์ก็คือการทำตารางการลดภาษีศุลกากรเป็นประเภทสินค้า การลดอัตราภาษีจะไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับประเภทสินค้า

5.4 การทำข้อตกลงกับเม็กซิโก

เมอร์โคซัวร์ทำข้อตกลง Economic Complementation Agreement กับเม็กซิโก 2 ฉบับ และทั้ง 2 ฉบับเป็นข้อตกลงภายใต้สนธิสัญญามอนเตวิเดโอ 1980 (Treaty of Montevideo 1980) และมติที่ 2 ของที่ประชุมรัฐมนตรีของสมาชิกสมาคม Latin American Integration Association ซึ่งอนุญาตให้สมาชิกทำข้อตกลงชนิดนี้ได้ ฉบับแรกลงนามกันเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2545 เป็นเพียงข้อตกลงเพื่อความร่วมมือทางการค้า มีการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการของทั้งสองฝ่ายทำธุรกิจและขยายการค้า ฉบับที่ 2 ลงนามกันในวันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2545 เป็นข้อตกลงที่มีความสำคัญกับเมอร์โคซัวร์มากเพราะเป็นข้อตกลงเปิดตลาดรถยนต์ของเม็กซิโกให้กับอาเซียนและบราซิลซึ่งมีอุตสาหกรรมผลิตรถยนต์ขนาดใหญ่ สรุปสาระสำคัญของข้อตกลงฉบับที่ 2 ดังนี้

1) ทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะทำให้การค้ารถยนต์ระหว่างกันทุกรายการเป็นเสรีภายในวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2554

2) แต่ในระหว่างนี้ จะใช้ระบบโควตาภาษีสำหรับการนำเข้ารายการสินค้าบางรายการที่ระบุในข้อตกลงนี้ ซึ่งในภาพรวมก็คือรถยนต์ใหม่และอะไหล่หรือชิ้นส่วนใหม่ ได้แก่

- Automobiles
- Truck, tractors and heavy duty vehicles
- Bus
- Bodies of vehicles
- Tows and semi tows
- Vehicles for agricultural sector
- Auto parts

3) เม็กซิโกจะทำข้อตกลงทวิภาคีกับประเทศสมาชิกเมอร์โคซัวร์แต่ละประเทศซึ่งเป็นการกำหนดโควตาภาษีในแต่ละปีว่าประเทศคู่สัญญาจะยอมให้นำเข้ารถยนต์หรือชิ้นส่วนในปริมาณเท่าใดโดยไม่เรียกเก็บภาษีศุลกากรหรือเรียกเก็บในอัตราที่ลดลงในแต่ละปี และในปี พ.ศ. 2549 ภาษีศุลกากรระหว่างสองฝ่ายจะเป็นศูนย์และไม่มีการกำหนดโควตาภาษีอีก

5.5 การทำข้อตกลงกับเปรู

เมอริโคซัวร์ทำข้อตกลง Economic Complementation Agreement กับเปรูโดยลงนามในวันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2546 และมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2546 เป็นข้อตกลงภายใต้สนธิสัญญามอนเตวิเดโอ 1980 (Treaty of Montevideo 1980) และมติที่ 2 ของที่ประชุมรัฐมนตรีของสมาชิกสมาคม Latin American Integration Association ซึ่งอนุญาตให้สมาชิกทำข้อตกลงชนิดนี้ได้ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- 1) จุดประสงค์ก็คือการจัดตั้งเขตการค้าเสรีระหว่างสองฝ่าย โดยการขยายการค้าและลดอุปสรรคทางการค้าทั้งที่เป็นภาษีศุลกากรและที่ไม่ใช่ภาษีศุลกากร
- 2) วิธีการก็คือจัดทำโปรแกรมการลดภาษีระหว่างสองฝ่าย

5.6 การทำข้อตกลงกับ ANDEAN Community

ANDEAN Community ประกอบด้วย Republic of Bolivia, Republic of Colombia, Republic of Ecuador, Republic of Peru และ Republic of Venezuela ได้เจรจากับเมอริโคซัวร์เพื่อทำข้อตกลงเขตการค้าเสรี การเจรจาทำข้อตกลงระหว่างเมอริโคซัวร์กับ ANDEAN Community มีความซับซ้อน โดยมีการทำข้อตกลงหลายฉบับ เริ่มตั้งแต่การทำข้อตกลงกรอบเจรจาในวันที่ 16 เมษายน พ.ศ. 2541 เพื่อกำหนดตารางการเจรจาและคณะเจรจา ต่อมาก็ได้ทำข้อตกลงแบบทวิภาคีระหว่าง ANDEAN Community กับบราซิลในวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2542 ตามด้วยข้อตกลงแบบทวิภาคีระหว่าง ANDEAN Community กับอาเจนตินาในวันที่ 1 สิงหาคม 2543 และยังได้ทำข้อตกลงในวันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2545 กำหนดว่าการเจรจาจะต้องเสร็จสิ้นภายในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2546

ในที่สุดทั้งสองฝ่ายก็ได้ทำข้อตกลงสุดท้ายที่เรียกว่า Agreement of Economic Complementation หมายเลข 59 ในวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2546 โดยมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2547 และแม้ว่าโบลิเวียกับเปรูได้มีข้อตกลงมาก่อนหน้า ข้อตกลงของทั้งสองประเทศก็ยังมีผลบังคับเช่นเดิมเนื่องจากข้อตกลงใหม่นี้ไม่ขัดแย้งหรือลดสิทธิเดิมที่ได้แลกเปลี่ยนกัน

ข้อตกลง Economic Complementation ระหว่างสองฝ่ายได้กำหนดกระบวนการจัดตั้งเขตการค้าเสรีโดยการแลกเปลี่ยนรายการสินค้าที่จะลดอัตราภาษีศุลกากรในระหว่างนำเข้า ตารางการลดอัตราภาษีศุลกากรนี้จะแตกต่างกันไปตามตามศักยภาพของแต่ละประเทศ

5.7 การทำข้อตกลงกับอินเดีย

เมอริโคซัวร์ทำข้อตกลงแลกเปลี่ยนสิทธิพิเศษทางการค้ากับอินเดียเรียกข้อตกลงว่า Preferential Trade Agreement between MERCOSUR and the Republic of India โดยลงนามเมื่อ 25 มกราคม พ.ศ. 2547 และได้เจรจากันต่อในรายละเอียดเรื่องรายการสินค้าที่แลกเปลี่ยน ข้อตกลงแหล่งกำเนิดสินค้า ข้อตกลงเรื่อง Safeguards และข้อตกลงเรื่องการอุดหนุนพิพาท นับจนถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2548 ยังไม่ได้

รับรายงานว่าได้ข้อตกลงนี้จะมีผลบังคับเมื่อใด ข้อตกลงนี้มีความสำคัญสำหรับไทยในแง่ที่เป็นข้อตกลงซึ่งเมอร์โคซัวร์ทำกับประเทศในเอเชียเป็นประเทศแรก จึงมีรูปแบบที่คาดว่าเมอร์โคซัวร์จะใช้ในการทำข้อตกลงกับประเทศอื่นในทวีปเอเชีย จึงสรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้

1) ประเทศคู่สัญญาได้ตกลงที่จะเริ่มต้นความสัมพันธ์ด้วยการทำข้อตกลงแลกเปลี่ยนสิทธิพิเศษทางการค้ากันก่อน โดยมีช่องทางระบุไว้ในข้อตกลงว่าอาจจะพัฒนาไปสู่การจัดตั้งเขตการค้าเสรีระหว่างกัน

2) ข้อตกลงแลกเปลี่ยนสิทธิพิเศษนี้มีขอบเขตจำกัด กล่าวคือ

- เป็นข้อตกลงแลกเปลี่ยนสิทธิพิเศษทางด้านภาษีศุลกากรสำหรับรายการสินค้าที่ระบุพิถีเป็นระบบ HS 8 หลัก โดยเมอร์โคซัวร์ลดให้อินเดียจำนวน 452 รายการ อัตราลดเฉลี่ยร้อยละ 13 ส่วนอินเดียลดให้เมอร์โคซัวร์จำนวน 450 รายการ อัตราลดเฉลี่ยร้อยละ 22

- มีข้อตกลงทางด้านแหล่งกำเนิดสินค้า ข้อตกลงทางด้าน Safeguards และข้อตกลงทางด้านการยุติข้อพิพาททางการค้า ซึ่งเป็นข้อตกลงควบคุมการแลกเปลี่ยนสิทธิพิเศษ

- ส่วนเรื่องอื่น เช่น กฎเกณฑ์เกี่ยวกับการตอบโต้การทุ่มตลาด กฎเกณฑ์ทางด้านสุขอนามัย กฎเกณฑ์ทางด้านอุปสรรคเทคนิคทางการค้า ได้ใช้กฎขององค์การการค้าโลกในเรื่องนั้นๆ เป็นข้อตกลงควบคุม

3) กลไกการบังคับใช้ข้อตกลงใช้วิธีตั้งคณะกรรมการร่วมเพื่อให้มั่นใจว่าทั้งสองฝ่ายได้ปฏิบัติตามพันธกรณีของข้อตกลง โดยฝ่ายเมอร์โคซัวร์มี Common Market Group เป็นผู้แทนและอินเดียมีรัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์เป็นผู้แทน

4) ข้อตกลงเรื่องแหล่งกำเนิดสินค้าใช้หลักการ 3 อย่างคือ Wholly obtained, Sixty percent value added, และ Cumulation of origin โดยสินค้าจะมีแหล่งกำเนิดสินค้าในประเทศคู่สัญญาเมื่อมีสมบัติ ดังนี้

4.1) ผลิตทั้งหมดในประเทศ (Wholly obtained) ซึ่งได้แก่

(1) ผลิตภัณฑ์แร่ธาตุที่สกัดจากดินหรือชั้นใต้ดินซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่ของประเทศ¹

(2) พืชและผลผลิตจากพืชที่ปลูก เก็บเกี่ยว และเก็บผลในเขตพื้นที่ของประเทศ

(3) สัตว์มีชีวิตซึ่งเกิดและเลี้ยงในเขตพื้นที่ของประเทศ รวมการเลี้ยงสัตว์น้ำ

(4) ผลผลิตของสัตว์มีชีวิตใน (3)

(5) สัตว์มีชีวิตและผลผลิตจากสัตว์เหล่านี้ที่ได้จากการล่า ตก รวบรวม ตก และจับในเขตพื้นที่ของประเทศ

(6) เศษวัสดุที่เหลือจากการใช้ จากการบริโภคและจากการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ของประเทศ ทั้งนี้ต้องเป็นเศษวัสดุที่สามารถนำมาฟื้นฟูเป็นวัตถุดิบต่อไปอีกได้

(7) ผลผลิตที่ได้จากใต้ทะเลและใต้พื้นดินที่อยู่นอกเขตพื้นที่ของประเทศ จะถือว่าเป็นผลิตทั้งหมดในประเทศก็ต่อเมื่อประเทศคู่สัญญาได้สิทธิในการหาประโยชน์ซึ่งมอบให้โดย International

¹ “เขตพื้นที่ในประเทศ” ในเรื่องนี้หมายถึงเขตน่านน้ำของประเทศ เขตชายฝั่ง และเขตเศรษฐกิจพิเศษ

Seabed Authority หรือถือว่าผลิตทั้งหมดในประเทศซึ่งให้ที่פקפיקแก่บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลซึ่งได้สิทธิในการหาประโยชน์ดังกล่าวนั้น

(8) สินค้าที่ผลิตมาจากผลผลิตในข้อ (1) ถึง (7) ข้างต้น โดยผลิตทั้งหมดในประเทศ
คู่สัญญา

4.2) ผลผลิตจาก Cumulation of Origin

สินค้าที่ไม่ได้ผลิตทั้งหมดในประเทศคู่สัญญาหนึ่ง (ประเทศ ก.) แต่ผู้ผลิตใช้วัตถุดิบที่ผลิตในประเทศคู่สัญญาอื่น (ประเทศ ข.) มาเป็นปัจจัยการผลิตจนได้สินค้าสุดท้าย ก็ให้ถือว่าสินค้าสุดท้ายนี้ผลิตในประเทศคู่สัญญา (ประเทศ ก.)

4.3) สินค้าที่ไม่ได้ผลิตทั้งหมดแต่มีลักษณะพิเศษข้างล่างนี้ ให้ถือว่ามิแหล่งกำเนิดสินค้าในประเทศคู่สัญญาผู้ผลิต

สำหรับสินค้าที่อยู่ในรายการที่แลกเปลี่ยนการลดหย่อนภาษีศุลกากรระหว่างคู่สัญญา ถ้าวัสดุหรือส่วนประกอบซึ่งนำเข้ามาจากประเทศที่สาม มีมูลค่า CIF ไม่เกินร้อยละ 40 ของมูลค่า FOB ของสินค้าสุดท้ายก่อนส่งออก และการผลิตสินค้าสุดท้ายเกิดขึ้นในประเทศคู่สัญญาผู้ส่งออก ก็ให้ถือว่าสินค้าสุดท้ายนั้นมีแหล่งกำเนิดจากประเทศคู่สัญญาผู้ส่งออก แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาข้อตกลงเรื่องกระบวนการผลิตที่ไม่เพียงพอที่จะให้สิทธิแหล่งกำเนิดสินค้าที่กล่าวข้างล่างในข้อ 4.6)

ในการคำนวณค่า CIF สำหรับประเทศที่ไม่มีทางออกทางทะเล (คือปารากวัย) ก็ให้ใช้ท่าเรือที่อยู่ในประเทศคู่สัญญาอื่นซึ่งเป็นที่ใช้ในการนำเข้าวัสดุจากประเทศที่สาม

4.4) หลักการพิจารณาเกี่ยวกับสินค้าที่ใช้ควบคู่และบรรจุกัน

สำหรับสินค้าที่ใช้ควบคู่ (Accessories) อะไหล่ หรือเครื่องมือที่ส่งมาพร้อมสินค้าสุดท้ายโดยนับได้ว่ามีจำนวนตามมาตรฐานที่ควรจะมี จะถือว่ามิแหล่งกำเนิดสินค้าก็ต่อเมื่อผลิตทั้งหมดในประเทศคู่สัญญาหรือมีสมบัติอื่นที่ทำให้ได้สิทธิแหล่งกำเนิด แต่เมื่อต้องการพิจารณาว่าวัสดุที่นำเข้าจากประเทศที่สามซึ่งใช้ในการผลิตสินค้าสุดท้าย ตกอยู่ในพิกัดศุลกากรใด ก็ไม่ต้องนำสินค้าที่ใช้ควบคู่ อะไหล่ หรือเครื่องมือ มาพิจารณา ในทำนองเดียวกัน หากต้องการพิจารณาว่าตกอยู่ในพิกัดศุลกากรใด เพื่อกำหนดแหล่งกำเนิดสินค้า ก็ไม่ต้องนำบรรจุกันมาพิจารณา

4.5) หลักการพิจารณาปัจจัยที่เป็นกลางหรือวัสดุที่ใช้ทางอ้อม

สำหรับวัสดุหรือปัจจัยที่ใช้ในการผลิต หรือการทดสอบ หรือการตรวจสอบสินค้าสุดท้าย แต่ไม่ได้ถูกรวมทางกายภาพเข้าไปในสินค้า หรือปัจจัยและวัสดุที่ใช้ในการบำรุงรักษาเครื่องมือ เครื่องจักร อาคารโรงงาน รวมถึง เชื้อเพลิง พลังงาน ตัวโรงงาน เครื่องจักร เครื่องมือ แบบพิมพ์ ถุงมือ เสื้อผ้า รองเท้า เครื่องป้องกันอันตราย ให้ถือว่ามิแหล่งกำเนิดภายในประเทศผู้ผลิตและให้ใช้มูลค่าตามบัญชี

4.6) ข้อตกลงเรื่องกระบวนการผลิตที่ไม่เพียงพอที่จะให้สิทธิแหล่งกำเนิดสินค้า

ในกรณีที่ไม่ได้ผลิตสินค้าทั้งหมดในประเทศ โดยใช้วัตถุดิบจากประเทศที่สาม แม้สินค้าสุดท้ายจะมีมูลค่า CIF ไม่เกินร้อยละ 40 ของมูลค่า FOB ของสินค้าสุดท้ายก่อนส่งออก ก็ไม่มีสิทธิได้รับรองแหล่งกำเนิดสินค้า หากใช้กระบวนการแปรรูปหรือการผลิตต่อไปนี้ในการผลิตสินค้าสุดท้าย

(1) เป็นเพียงกระบวนการรักษาสภาพของสินค้าระหว่างขนส่ง หรือการเก็บรักษาสินค้าในคลังสินค้าโดยการให้อากาศถ่ายเท หรือทำให้แห้ง การแช่เย็นหรือแช่แข็ง การแช่น้ำเกลือ หรือแช่ฟอร์มาลีน หรือของเหลวที่มีสารอย่างอื่น หรือเป็นเพียงการสกัดเอาส่วนเสียออกก่อนส่งออก หรือใช้กระบวนการที่ใกล้เคียงกับกระบวนการที่กล่าวมานี้

(2) เป็นเพียงการทำให้เจือจางในน้ำหรือในของเหลวอื่น ซึ่งไม่ได้เปลี่ยนแปลงลักษณะของสินค้าอย่างมาก

(3) เป็นเพียงการดูดฝุ่น การกรอกใส่ขวด การคัด การแยกประเภท การจัดมาตรฐาน การล้าง การข้อมสี การเอาเมล็ดออก หรือการหั่นเป็นชิ้น

(4) การเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์

(5) การนำมาใส่ในบรรจุภัณฑ์อื่น

(6) การประทับตรา การพิมพ์เครื่องหมาย สัญลักษณ์ การพิมพ์เครื่องหมายที่โดดเด่นบนสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์

(7) การทำความสะอาดอย่างง่าย การนำออกไซค์ ลี น้ำมัน หรือสิ่งอื่นที่ปกคลุมอยู่ออกจากสินค้า

(8) การประกอบผลิตภัณฑ์อย่างง่าย เพื่อให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป หรือการแยกชิ้นส่วน

(9) การฆ่าสัตว์

(10) การผสมอย่างง่าย ซึ่งมีผลให้สินค้าสุดท้ายมีลักษณะที่ใกล้เคียงกับสินค้าที่ถูกนำมาผสมกัน

(11) การหยอดน้ำมัน

(12) การผสมกระบวนการผลิตข้างต้นมากกว่า 2 กระบวนการขึ้นไป

5.8 การทำข้อตกลงกับสหภาพศุลกากรอัฟริกาใต้

เมอร์โกซูร์ได้ทำข้อตกลง Preferential Trade Agreement กับสหภาพศุลกากรอัฟริกาใต้ (Southern African Customs Union: SACU) โดยลงนามในวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2547 และมีผลบังคับใช้ในปี พ.ศ. 2548 สหภาพศุลกากรอัฟริกาใต้มีสมาชิก 5 ประเทศ ได้แก่ Republic of Botswana, Kingdom of Lesotho, Republic of Namibia, Republic of South Africa และ Kingdom of Swaziland

ข้อตกลงนี้มีลักษณะคล้ายข้อตกลงกับอินเดียคือมีการแลกเปลี่ยนรายการสินค้าที่จะลดหย่อนอัตราภาษีศุลกากรในการนำเข้า ได้มีการจัดทำข้อตกลงทางด้านแหล่งกำเนิดสินค้า ทางด้าน Safeguards

และทางด้านการยุติข้อพิพาท ส่วนข้อตกลงอื่นนอกจากนี้ ให้ใช้กฎขององค์การการค้าโลกเป็นกฎที่ควบคุมการปฏิบัติตามพันธกรณี และให้ตั้งคณะกรรมการร่วมเพื่อให้การปฏิบัติตามข้อตกลงดำเนินไปสู่เป้าหมาย

5.9 การเจรจาเพื่อทำข้อตกลงกับประเทศอื่น

ณ ปลายปี พ.ศ. 2548 เมอร์โคซัวร์กำลังอยู่ระหว่างเจรจาท่าข้อตกลงทางการค้ากับหลายประเทศ ได้แก่ จีน อียิปต์ โมร็อกโก กลุ่ม Charter of the Cooperation Council for the Arab States of the Gulf ซึ่งประกอบด้วย 6 ประเทศ คือ United Arab Emirates, Kingdom of Bahrain, Kingdom of Saudi Arabia, Sultanate of Oman, State of Qatar และ State of Kuwait

แต่ที่ต้องติดตามความเคลื่อนไหวคือการเจรจาเพื่อทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่างภูมิภาคระหว่างเมอร์โคซัวร์กับสหภาพยุโรป และการเจรจาเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีทวีปอเมริกา (Free Trade Area of the Americas: FTAA) ซึ่งรวมประเทศต่างๆ ในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้เข้าด้วยกัน 34 ประเทศ ได้แก่ Antigua and Barbuda, Republic of Argentina, Commonwealth of the Bahamas, Barbados, Belize, Republic of Bolivia, Federative Republic of Brazil, Canada, Republic of Chile, Republic of Colombia, Republic of Costa Rica, Commonwealth of Dominica, Dominican Republic, Republic of Ecuador, Republic of El Salvador, Grenada, Republic of Guatemala, Cooperative Republic of Guyana, Republic of Haiti, Republic of Honduras, Jamaica, United Mexican States, Republic of Nicaragua, Republic of Panama, Republic of Paraguay, Republic of Peru, Federation of Saint Christopher and Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent and the Grenadines, Republic of Suriname, Republic of Trinidad and Tobago, United States of America, Eastern Republic of Uruguay, Bolivarian Republic of Venezuela

การเจรจาจัดตั้ง FTAA ยังไม่เสร็จสิ้นในปี พ.ศ. 2548 เนื่องจากไม่สามารถตกลงกันได้เรื่องการอุดหนุนภาคเกษตร โดยทางประเทศในละตินอเมริกาต้องการให้สหรัฐอเมริกายกเลิกการอุดหนุนการเกษตรแต่ไม่สามารถตกลงกันได้

บทที่ 6

ประเมินจุดเด่น จุดด้อย ของประเทศบราซิลและโอกาสของประเทศไทย

6.1 จุดเด่น

- 1) บราซิลเป็นประเทศขนาดใหญ่ มีประชากรมาก มีทรัพยากรธรรมชาติมาก และกำลังพัฒนาเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว จึงเป็นตลาดที่มีขนาดใหญ่สำหรับสินค้าผู้บริโภค
- 2) ภาคเกษตรของบราซิลมีผลผลิตจำนวนมากและสินค้าหลายชนิด เช่น ปศุสัตว์ เมล็ดพืช น้ำมัน มีคุณภาพที่ตลาดโลกต้องการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กาแฟเมล็ดแก้วเหลืองสำหรับเลี้ยงสัตว์
- 3) บราซิลมีนโยบายที่จะขยายการรวมกลุ่มในระดับภูมิภาคอย่างชัดเจน โดยค่อนข้างเลือกรวมกลุ่มหรือจัดตั้งเขตการค้าเสรีกับประเทศที่บราซิลเห็นผลประโยชน์เท่านั้น

6.2 จุดด้อย

- 1) บราซิลยังคงมีการใช้มาตรการที่ปกป้องอุตสาหกรรมภายใน โดยเฉพาะภาคเกษตร จึงมีปัญหาในการเข้าสู่ตลาดอยู่บ้าง
- 2) แม้บราซิลจะเป็นตลาดใหญ่ แต่ที่ตั้งอยู่ไกลจากประเทศไทยค่อนข้างมาก สำหรับประเทศไทยที่ไม่มีกองเรือของตนเอง การขนส่งไปประเทศที่อยู่ไกลจะมีต้นทุนค่าขนส่งสูง

6.3 โอกาสของไทยในประเทศบราซิล

กลุ่มสินค้าที่บราซิลนำเข้าจากประเทศไทย ตารางที่ 6.1 แสดงถึงกลุ่มสินค้าที่บราซิลนำเข้าจากประเทศไทยโดยเฉลี่ย 10 อันดับแรกในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2545-2547 ได้แก่

- 1) ยางพารา
- 2) เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ใช้ในครัวเรือนและอุปกรณ์
- 3) ชิ้นส่วนยานยนต์
- 4) ผลิตภัณฑ์จากยาง
- 5) วงจรรวมและไมโครแอสเซมบลี
- 6) เครื่องใช้ไฟฟ้า
- 7) เครื่องมือและอุปกรณ์สำนักงาน
- 8) ข้าว
- 9) เครื่องทำความเย็น
- 10) ใยสังเคราะห์วัตถุดิบทอผ้า

กลุ่มสินค้าที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของประเทศไทยในตลาดบราซิล โดยการคำนวณหาค่าดัชนี RCA พบว่า โดยเฉลี่ยในช่วงระหว่างปี พ.ศ.2545-2547 สินค้าที่มีความสามารถในการแข่งขันในตลาดบราซิล 10 อันดับแรก (ตารางที่ 6.2) ได้แก่

- 1) ยางพารา
- 2) ปลาสดขงามมีชีวิต
- 3) สตาร์ชและอินูลิน
- 4) เลนส์และแว่น
- 5) เครื่องทำความเย็น
- 6) ข้าว
- 7) กล้องถ่ายภาพและฉายภาพ
- 8) ผลิตภัณฑ์จากยาง
- 9) เครื่องประดับ
- 10) รองเท้า

กลุ่มสินค้าที่มีศักยภาพของประเทศไทยในตลาดบราซิล¹

ตารางที่ 6.3 แสดงรายการสินค้าไทยที่มีศักยภาพในตลาดบราซิล พบว่า ส่วนใหญ่เป็นสินค้าเกษตร เกษตรแปรรูป ประมงแปรรูป โดยรายการสินค้าไทยที่มีศักยภาพสูงมากในตลาดบราซิล 10 อันดับแรก ได้แก่

- 1) ข้าว
- 2) สตาร์ชและอินูลิน
- 3) ประมงแปรรูป
- 4) ยางพารา
- 5) ผลิตภัณฑ์จากยาง
- 6) เครื่องทำความเย็น
- 7) กล้องถ่ายภาพและฉายภาพ
- 8) เลนส์และแว่น

¹ รายงานหลักของการศึกษาได้ระบุรายละเอียดการศึกษาศักยภาพในการแข่งขันไว้แล้ว

ตารางที่ 6.1 มูลค่ากลุ่มสินค้าที่บราซิลนำเข้าจากไทย

หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ

กลุ่มสินค้า	2545	2546	2547
ยางพารา	36.847	59.024	96.367
เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ใช้ในครัวเรือนและอุปกรณ์	26.336	31.802	56.395
ชิ้นส่วนยานยนต์	3.329	18.466	58.275
ผลิตภัณฑ์จากยาง	16.375	21.463	24.171
วงจรรวมและไมโครแอสเซมบลี	15.596	15.414	30.531
เครื่องใช้ไฟฟ้า	12.887	16.713	24.109
เครื่องมือและอุปกรณ์สำนักงาน	15.339	17.097	20.931
ข้าว	0.016	11.511	28.259
เครื่องทำความเย็น	6.751	10.545	10.864
ใยสังเคราะห์วัตถุดิบทอผ้า	4.004	4.496	12.236
มอเตอร์และเครื่องปั่นไฟ	6.495	7.864	5.557
เลนส์และแว่น	5.281	5.651	7.123
พลาสติก	5.347	4.475	6.985
สตาร์ชและอินูลิน	0.387	1.555	8.502
ประมงแปรรูป	3.099	4.729	2.405
ซีเมนต์ วัสดุก่อสร้างหยาบ	2.837	2.039	4.071
เครื่องมือและอุปกรณ์ทำจากโลหะ	0.200	1.599	5.965
เครื่องวัด	2.190	1.604	3.654
เครื่องมือใช้ความดันและบอลเบริง	0.781	1.768	3.068
ผ้าใยสังเคราะห์	2.546	1.332	1.471
เคมีภัณฑ์อินทรีย์	3.319	0.501	1.439
สารฟอกหนัง สีทา สารสี	1.266	1.572	2.365
ผลิตภัณฑ์ก่อสร้างทำจากโลหะ	1.828	1.073	1.944
แก้วและเครื่องแก้ว	1.810	2.127	0.746
เครื่องสูบลม สูบน้ำ สูบสูญญากาศ	0.557	1.323	2.730
กล้องถ่ายภาพและฉายภาพ	0.081	4.325	0.105
รองเท้า	2.175	0.593	0.795
ของใช้ทำจากพลาสติก	0.802	0.961	1.610
จักรยานยนต์และชิ้นส่วน	0.462	0.464	1.597
สิ่งตีพิมพ์	0.231	0.373	1.703
เครื่องจักรทำวัสดุก่อสร้าง	0.840	0.302	1.089
เสื้อผ้าสำเร็จรูปและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	0.550	0.701	0.910
วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือทางการแพทย์	0.713	0.649	0.582
นาฬิกาและชิ้นส่วน	0.931	0.594	0.405

ตารางที่ 6.1 (ต่อ)

กลุ่มสินค้า	2545	2546	2547
เยื่อกระดาษ กระดาษและผลิตภัณฑ์	0.094	0.540	1.067
ผลิตภัณฑ์พลาสติก	0.130	0.145	1.267
เครื่องจักรเครื่องมือทั่วไป	0.250	0.535	0.698
ผลิตภัณฑ์จากสิ่งทอ	0.425	0.269	0.690
เครื่องกีฬาและเกมส์	0.295	0.334	0.739
เครื่องอบและให้ความร้อน	0.056	0.966	0.322
สิ่งทอประดิษฐ์	0.293	0.597	0.443
เครื่องมืออุปกรณ์ทุนแรงและอัตโนมัติ	0.230	0.216	0.636
เครื่องประดับ	0.145	0.258	0.418
ยาและเภสัชภัณฑ์	0.130	0.084	0.591
ปากกา ดินสอ ตราประทับ	0.556	0.075	0.143
เสื้อผ้าสำเร็จรูปผ้ายัด	0.163	0.363	0.230
ของเล่น	0.109	0.067	0.509
ของใช้ส่วนบุคคล	0.054	0.197	0.417
อะลูมิเนียมและผลิตภัณฑ์	0.001	0.101	0.513
กล้องขยาย	0.194	0.078	0.278
เครื่องเซรามิก	0.174	0.166	0.197
เฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วน	0.152	0.091	0.206
กระเป๋าและซอง	0.141	0.117	0.187
ผลิตภัณฑ์จากเหล็กหรือเหล็กกล้า	0.260	0.049	0.064
ไม้แปรรูปและผลิตภัณฑ์	0.097	0.075	0.143
สินแร่และแร่เข้มข้น	-	0.261	0.048
ผักแปรรูป	0.126	0.075	0.065
ขนสัตว์และเส้นใยจากขนสัตว์	-	0.079	0.185
ต้นไม้ออกไม้สดและพันธุ์	0.110	0.015	0.065
ดอกไม้เทียม ของประดับ	0.098	0.038	0.033
แบบหล่อและอุปกรณ์	0.004	-	0.153
ยางสังเคราะห์	0.063	0.087	-
เครื่องจักรอุตสาหกรรมอาหาร	0.037	0.005	0.074
ชาและเคมีภัณฑ์อินทรีย์	0.043	0.064	0.002
เคมีภัณฑ์เบ็ดเตล็ด	0.068	0.007	0.030
ผลิตภัณฑ์จากทองแดง	0.000	-	0.100
เครื่องหอม เครื่องสำอาง	0.022	0.010	0.057
เครื่องบินและยานอากาศยาน	0.073	0.003	-
ผลไม้แปรรูป	0.037	0.035	0.002

ตารางที่ 6.1 (ต่อ)

กลุ่มสินค้า	2545	2546	2547
วัสดุถ่ายภาพและภาพยนตร์	0.011	0.006	0.055
เครื่องดนตรี	0.043	0.013	0.016
อาหารสัตว์เลี้ยงในบ้าน	0.064	0.006	-
ใยแก้ว	-	0.006	0.064
เครื่องปรุงอาหาร	0.001	0.005	0.062
วัตถุดิบทำเครื่องประดับ	0.030	0.017	0.020
สารแอลบูมินอยด์และกาว	0.041	0.007	0.012
หนังสัตว์ฟอก	0.032	0.008	0.018
เหล็กและเหล็กกล้า	0.000	0.014	0.043
ปลาสวยงามมีชีวิต	0.007	0.023	0.022
เครื่องจักรเครื่องมือทางเกษตร	0.018	0.002	0.031
เหล็กกล้าไม่เป็นสนิม	0.045	-	-
ประมง สด แช่เย็น แช่แข็ง	-	-	0.024
ยานยนต์	0.012	0.008	-
เครื่องจักรสิ่งทอเสื้อผ้า	-	0.004	0.015
อาหารทำจากธัญพืช	0.001	0.006	0.006
ผ้าฝ้ายและผลิตภัณฑ์	0.009	-	0.001
ผลไม้สด รวมถั่ว นัท แช่เย็น แช่แข็ง แห้ง	-	0.009	-
โลหะอื่น	0.003	0.002	0.002
แถบแม่เหล็กและสื่ออื่นที่บันทึกแล้ว	0.004	0.001	0.002
จักรยานและชิ้นส่วน	0.003	-	0.001
เส้นใยจากพืชแปรรูป	0.000	0.002	-
เครื่องจักรเกี่ยวกับการพิมพ์	-	-	0.002
เครื่องหุงอาหาร	-	-	0.001
ไม้วัตถุดิบของผลิตภัณฑ์อื่น	-	-	0.000
แป้งธัญพืช	-	0.000	0.000
ผักสด รวมถั่ว แช่เย็น แช่แข็ง แห้ง	0.000	0.000	0.000
เอสเซนเชียลออยล์ เรซินอยด์	-	-	0.000
พืชแห้งเป็นอาหารสัตว์	0.000	-	-
เครื่องเทศ	-	0.000	0.000
กากเมล็ดพืชน้ำมัน	-	-	0.000
แพลทตินัม	-	-	0.000

ตารางที่ 6.2 ค่า RCA ของกลุ่มสินค้าไทยที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในตลาดบราซิล

กลุ่มสินค้า	2545	2546	2547
ยางพารา	88.594	69.654	57.616
ปลาสดขงามมีชีวิต	34.546	54.934	29.989
สตาร์ชและอินูลิน	6.463	14.759	48.173
เลนส์และแว่น	17.701	15.027	12.258
เครื่องทำความเย็น	10.610	11.236	6.699
ข้าว	0.035	7.101	17.102
กล้องถ่ายภาพและฉายภาพ	0.620	22.146	0.480
ผลิตภัณฑ์จากยาง	6.844	6.334	4.563
เครื่องประดับ	4.526	5.424	4.665
รองเท้า	10.535	1.952	1.523
ประมงแปรรูป	4.090	4.886	1.610
เครื่องกีฬาและเกมส์	2.540	2.851	3.460
ใยสังเคราะห์ตัดติดขอบผ้า	2.680	2.216	3.136
เสื้อผ้าสำเร็จรูปผ้ายัด	2.200	4.222	1.571
ซีเมนต์ วัสดุก่อสร้างหยาบ	3.668	1.822	2.317
ขนสัตว์และเส้นใยจากขนสัตว์	0.000	2.992	4.770
เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ใช้ในครัวเรือนและอุปกรณ์	2.911	2.465	2.164
วงจรรวมและไมโครแอสเซมบลี	3.146	1.939	2.139
เครื่องมือและอุปกรณ์สำนักงาน	2.756	2.395	1.907
แก้วและเครื่องแก้ว	3.672	2.486	0.546
ผลิตภัณฑ์จากสิ่งทอ	2.844	1.416	2.270
นาฬิกาและชิ้นส่วน	3.265	2.029	0.924
ปากกา ดินสอ ตราประทับ	3.928	0.512	0.657
จักรยานยนต์และชิ้นส่วน	1.444	1.001	2.261
ผ้าใยสังเคราะห์	2.589	1.144	0.794
เครื่องใช้ไฟฟ้า	1.632	1.521	1.349
เสื้อผ้าสำเร็จรูปและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	1.409	1.451	0.972
สิ่งตีพิมพ์	0.435	0.730	2.621
ชิ้นส่วนยานยนต์	0.318	1.234	2.162
ดอกไม้เทียม ของประดับ	2.476	0.490	0.267
เครื่องเซรามิก	1.465	1.060	0.694
ผลิตภัณฑ์ก่อสร้างทำจากโลหะ	1.639	0.670	0.762
มอเตอร์และเครื่องปั่นไฟ	0.870	1.039	1.129

ตารางที่ 6.3 ศักยภาพการแข่งขันของกลุ่มสินค้าไทยในบราซิล

กลุ่มสินค้า	ศักยภาพ
ข้าว	สูงมาก
สตาร์ชและอินูลิน	สูงมาก
ประมงแปรรูป	สูงมาก
ยางพารา	สูงมาก
ผลิตภัณฑ์จากยาง	สูงมาก
เครื่องทำความเย็น	สูงมาก
กล้องถ่ายภาพและฉายภาพ	สูงมาก
เลนส์และแว่น	สูงมาก
ปลาสดขงามมีชีวิต	สูง
สิ่งตีพิมพ์	มีปัญหา
ใยสังเคราะห์วัตถุดิบทอผ้า	มีปัญหา
ผลิตภัณฑ์จากสิ่งทอ	มีปัญหา
เสื้อผ้าสำเร็จรูปผ้ายัด	มีปัญหา
เสื้อผ้าสำเร็จรูปและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	มีปัญหา
ซีเมนต์ วัสดุก่อสร้างหยาบ	มีปัญหา
เครื่องเซรามิก	มีปัญหา
แก้วและเครื่องแก้ว	มีปัญหา
เครื่องประดับ	มีปัญหา
ผลิตภัณฑ์ก่อสร้างทำจากโลหะ	มีปัญหา
มอเตอร์และเครื่องปั่นไฟ	มีปัญหา
เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ใช้ในครัวเรือนและอุปกรณ์	มีปัญหา
วงจรรวมและไมโครแอสเซมบลี	มีปัญหา
เครื่องใช้ไฟฟ้า	มีปัญหา
ชิ้นส่วนยานยนต์	มีปัญหา
เครื่องมือและอุปกรณ์สำนักงาน	มีปัญหา
ปากกา ดินสอ ตราประทับ	มีปัญหา
นาฬิกาและชิ้นส่วน	มีปัญหา
เครื่องกีฬาและเกมส์	มีปัญหา
ขนสัตว์และเส้นใยจากขนสัตว์	ต่ำ
ผ้าใยสังเคราะห์	ต่ำ
รองเท้า	ต่ำ
จักรยานยนต์และชิ้นส่วน	ต่ำ
ดอกไม้เทียม ของประดับ	ต่ำ